

Leto XXXVII
Št. 51

Murska Sobota

26. decembra
1985

CENA 60 DIN

VESTNIK

NASLOV

Naj nam ne zmanjkuje volje in optimizma!

Naraščanje zalog gotovih izdelkov, težak likvidnostni položaj, visoke obresti, naraščanje izgub, ob vsem tem pa še nazadovanje obsega industrijske proizvodnje — to so osnovne značilnosti poslovanja pomurskega združenega dela v letu, ki se izteka. Če ob sprejemanju razvojnih nalog za leto 1985 smo v dokumente zapisali, da se bodo zaostrene razmere v gospodarstvu nadaljevale tudi v tem letu, smo pa kljub temu v vseh štirih pomurskih občinah dokaj smelo načrtovali svoj razvoj.

Cepprav še ni na voljo tako rekoč nobenih podatkov o poslovanju v letu 1985, saj bodo končni rezultati znani šele po zaključnih računih, pa že zdaj gotovostjo lahko zapišemo, da vseh zastavljenih ciljev v Pomurju ne bomo uresničili. Cepprav smo v občinske resolucije zapisali, da bo industrijska proizvodnja letos višja od 3 do 4 odstotke, načrtovane rasti še zdaleč ne bomo dosegli in vprašanje je celo, če bodo v nekaterih občinah dosegli lanskoletno raven. Zgodi se nam lahko celo, da bomo pristali na obsegu iz leta 1983, saj je tudi v lanskem letu industrijska proizvodnja v Pomurju porasla le za 1,2 odstotka. V primerjavi z republiškim povprečjem pomursko združeno delo tako vse bolj zaostaja, razkorak med razvitimi in manj razvitimi pa se s tem samo še povečuje. To potrjuje tudi podatek, da v industrijski proizvodnji v Sloveniji lani porasla za 2,1 odstotka, slovensko povprečje pa bo tudi letos večje kot v Pomurju. Ob vsem tem še posebej skrbi podatek, da v Pomurju tako skromen obseg industrijske proizvodnje dosegamo z znatno večjim številom zaposlenih, kar kaže na to, da se s produktivnostjo ne moremo ponašati. Število zaposlenih v pomurskem združenem delu se je namreč lani povečalo kar za 3 odstotke, v letošnjih osmih mesecih pa za 1,6 odstotka.

Vse to kaže, da je bilo pomursko združeno delo na zaostrene razmere gospodarjenja premalo pripravljeno, zaradi neustrezne sestave pa se jim tudi zdaj ni sposobno prilagoditi. Akumulativna sposobnost organizacij združenega dela se zmanjšuje, naraščajo zaloge gotovih izdelkov, obrestni pa predstavljajo vse večji delež v stroških poslovanja pomurskega združenega dela. To bo letos za obrestni plačalo že znatno več, kot bo znašala akumulacija, pa tudi več kot znaša financiranje splošne in skupne porabe v vseh štirih pomurskih občinah. Največji problem pomurskega gospodarstva pa so še naprej izgube, ki bodo letos že krepko presegle vrednost 2 milijardi dinarjev, novih seveda.

Vsa ta neugodna gibanja pa niso le rezultat trenutnih zaostrenih gospodarskih razmer, pač pa so v večji meri posledica napak iz preteklosti, ki se jih zdaj v kratkem času ne da spremeniti in popraviti. Da je bilo zaposlovanje v preteklosti preveč ekstenzivno, da nismo skrbeli za tehnološko opremljenost združenega dela, in zato prevladuje delovno ekstenzivna industrija z iztrošeno opremo, da nismo uvajali novih in obetavnih razvojnih programov, ob vsem pa zanemarjali tudi kadrovske krepitve, vse to se nam zdaj maščuje, posledice pa seveda najbolj čuti samo združeno delo. V takšnih razmerah preneka proizvodnja postaja nekonkurenčna na tržišču, na katerem vse bolj prevladujejo tržne zakonitosti ponudbe in povpraševanja. Zato tudi ne preseveda dejstvo, da so marsikje prisiljeni proizvodnjo zmanjševati ali celo ukinjati. Radgonska opekarna, v kateri so letos ustavili proizvodnjo, je le eden prvih takšnih zgledov v Pomurju, nič kaj obetavnije pa tudi niso možnosti za nekatere druge organizacije združenega dela. Denimo, za ljutomerski Tehnostroj, ki je v tem trenutku največji in tako rekoč neozdravljiv bolnik ne le v ljutomerskem, pač pa tudi v pomurskem gospodarstvu.

V poslovno leto 1986 in s tem tudi v prvo leto novega srednjoročnega obdobja stopa torej pomursko združeno delo z ne preveč razveseljivimi rezultati. Vseeno pa smo naloge, ki smo jih zapisali v občinske resolucije za prihodnje leto, načrtovali dokaj smelo. Leto 1986 mora biti prelomno za naš nadaljnji razvoj, zato nam ne sme zmanjkati moči, da zastavljenih ciljev ne bi uresničili. Kako nam bo to uspelo, je v prvi vrsti odvisno od nas samih, saj praksa potrjuje, da zanašanje na tujo pomoč daje le malo sadov. Povečanje produktivnosti, močnejša in nenehna skrb za kadrovske krepitve združenega dela, maksimalno izkoriščanje vseh naravnih danosti, uvajanje obetavnih proizvodnih programov — to so osnovne naloge, ki so pred nami. Dosegli pa jih bomo lahko le s skupno voljo in prizadevanjem vseh, slehernega posameznika, delavca v gospodarstvu in negospodarstvu. Ugotovitve in ocene naj zamenjajo konkretne naloge in odgovornost, pa čeprav podno za to včasih potrebne tudi žrtve. Družbeni interesi morajo prevladati nad posamičnimi, saj le takšna pot vodi k napredku in s tem tudi k večji socialni varnosti vseh delovnih ljudi.

Ludvik Kovac

Zdravo, srečno

Pred vami, dragi naročniki in bralci, je tisoč sto devetdeset stran Vestnika. Ne, ne šalim se.

Toliko smo jih napisali v tem letu, in ko boste še ta zadnji letošnji izvod prelistali do konca, se bomo mi veselili, da smo vam letos ponudili 1.180 strani branja. Kar zajetna knjiga je to, kaj šele, če bi vse naše pisanje oblikovali v običajno knjižno podobo. Bilo bi ga za štiri že kar obsežne romane.

Preveč samovšečno bi bilo, če bi ostali le pri teh podatkih, kajti Vestnika ne pišemo samo mi, poklicni novinarji, velik del domačega tednika nastaja pod peresi vas bralcev in prijateljev pisane besede.

Prav zares smo veseli vsakega pisma — pa naj bo iz delovnega kolektiva ali krajevne skupnosti, iz vasi ali mesta. Manj veselji so seveda pošiljatelji taksat, ko svojega članka, mnenja ali kritike ne vidijo v naslednji številki časopisa. V pojasnilo moram priznati, da ima uredniški koš preveliko žrelo, papirna industrija pa vse večje zahteve. »Ljubezen« z nami priznava le, če uslišimo njeno hrepenje po trdnem denarju za dinarje daje le toliko papirja, kot ga vsak teden vidite. In tu so še drugi, ki hočejo od nas celine, zato čedalje bolj vzdihujemo in iščemo čim manjše črke za članke, da bi bili stroški manjši, in čim večje okvirje, da bi bili prihodki od reklame večji. Tako lovimo ravnotežje že kar tri zadnja leta v upanju, da naročniki in bralci niso nagle jeze. Kot vidite, pazimo tudi na razmerje pri naročnini; na plača naročnika kaj več kot četrtino stroškov ne kaže nalagati.

Na prelomu leta pa recimo kakšno še o vsebini, da ne bomo le tarnali. Čeprav zasnovo Vestnika vsako leto znova dajemo v ocenitev in neke vrste odobritev našim ustanoviteljem — občinskim konferencam Socialistične zveze pomurskih občin, nobena dobromamerna kritika ne bo odveč, pa naj bo od posameznika ali organizirane skupnosti občanov.

V uredništvu menimo, da Vestniku velike vsebinske spremembe niso potrebne in bi bralce bolj begale kot navduševalce. Tako bo naš in vaš časnik tudi v letu 1986 celovit obveščevalec z zelo jasnim spoznanjem, kaj njegov bralec v njem išče. Nadaljeval bo začeto pot posredovalca objektivnih informacij, ki so temelj socialističnemu samoupravljanju v pomurski pokrajini. Veliko truda bomo vložili v pisanje, ki naj bo še bolj kot doslej poglobljeno, analitično, tudi brez dlake na jeziku, in tako, ki bo soočalo različna mnenja, da bi dosegli učinke, ki bodo temelj novi ustvarjalnosti.

Na prvi in zadnji strani boste našli najaktualnejše članke, fotografske raporte z dogodkov, ki so v zadnjem tednu bili pomembni. »Težje« zapise, pomembne za vse Pomurje, boste lahko brali na tretji strani. Navadili ste se že, da na četrti najdete vsak mesec veliki Vestnikov intervju z zelo pomembnimi ljudi, ki ne glede na to, kje živijo in delajo. Vestnik jih odkriva takorekoč na vseh celinah — profesorje, inženirje, zdravnike, politike. Sicer pa je ta stran v

glavnem namenjena dogajanjem v družbenopolitičnem življenju pomurskih občin. Kulturna obzornica na peti strani so naša svoja podoba, upamo, da ji bomo s pomočjo sosveta v prihodnje še izboljšali.

Manj kot iz krajevnih skupnosti dobivamo pisem iz delovnih organizacij, morda bo v prihodnjem letu boljše, kajti prav razmeram v delovnih kolektivih in gospodarstvu nasploh želimo nameniti več pozornosti. Najverjetneje bi bilo premalo, če bi za ta del namenili le eno stran, kljub temu pa je v ta namen rezervirana šesta, saj je na sedmi kmetijstvo in se tako pogled na pomursko gospodarstvo zaokroži.

Tudi tako imenovana Vestnikova sredina se je uveljavila, vendar ji ne bo škodila še kakšna popestritev, ki bo opravičila naslova: Ne zgodi se vsak dan in Za vsakogar nekaj. Med mlajšimi Pomurci je Vestnik zelo bran, šolarji imajo celo svojo rubriko, ki se ob praznikih za enkrat poveča. Malo starejši, tisti, ki so v ZSMS, nimajo svojega kotička in jih Vestnik obravnava kot člane drugih družbenopolitičnih organizacij. Morda je to premalo in se bo potrebno o tem še pogovarjati. Za šport je ena stran iz tedna v teden premalo, vendar nam glede na rečeno o razmerah ne preostaja nič drugega, kot da med dogodki izbiramo tiste pomembnejše, jim dajemo poudarjeno pozornost, druge pa le zabeležimo v kroniko športnega življenja Pomurcev. Tam, nekje v drugi polovici Vestnika, zagleda belino tiškarskega papirja od časa do časa rubrika naših dopisnikov. Zakaj ni rednejša? Tedenska! Dve zadnji delujeta proti temu. So obdobja v letu, ko dopisniki začasno odložijo peresa in nimamo dovolj »materiala«, druga vrsta obdobja pa so tista, v katerih črke v člankih zmanjšamo, pa kljub temu zmanjka papirja — za članke. Ne bi bilo pošteno sprenevedati se; zato da ne bi ogrozili izdaje niti ene številke v letu, da bi zagotovili dovolj denarja za naslednjo številko, morajo biti plačane informacije, ali po domače reklame, objavljene takrat ko so in ne takrat, ko bi bilo v časopisu dovolj praznega prostora.

Zdaj pa še vi — naročniki in bralci, pošteno priznajte, da se kljub vsemu količina informacij v Vestniku ne zmanjšuje. Letos nam je uspelo, da smo izdali celo 51 števil Vestnika, leta nazaj pa le 50.

Z vašo pomočjo, dragi bralci, stopa Vestnik v novo leto. To bo leto polno negotovosti in pričakovanj. Mi, ki ga poklicno pišemo, pričakujemo vašo pomoč tudi v prihodnje. Bolj ko boste vanj pisali, bolj bo vaš. Bo vaše orožje v boju zoper težave, ki jih moramo rešiti sami, in Vestnik bo vaš glasnik vedno, ko bo treba vzbuditi pozornost širše skupnosti.

Jože Šabjan,
odgovorni urednik

in uspešno novo 1986!

O kongresnih dokumentih

Na seji občinskega komiteja ZKS v Lendavi so obravnavali osnutek poročila o delu ZK med dvema kongresoma. Na ta dokument so v lendavski občinski organizaciji deli vrsto pripomb že tedaj, ko je bil posredovan kot predosnutek, vendar jih v poročilu niso dovolj upoštevali. O njem razpravljajo v teh dneh tudi na programsko-volilnih konferencah v osnovnih organizacijah, kjer prav tako dajejo pripombe.

Seje v Lendavi se je udeležil član CK ZKJ dr. Anton Vratuša. Vključil se je v razpravo, zlasti ko so govorili o poteku evidentiranja za spomladanske volitve. Dejal je, da se ob teh postopkih ponuja lepa priložnost, da na zborih krajanov oziroma delovnih ljudi v združenem delu spregovore o aktualnih vprašanjih našega dosežanega in prihodnjega razvoja, ki pa bo hitrejši le tedaj, ko bomo posodobili proizvodnjo, še bolj okrepi samoupravljanje, delovno disciplino in moralne socialistične vrednote.

Potek priprav na volitve so ugodno ocenili tudi na predsedstvu OK SZDL v Lendavi. Za interesne skupnosti in družbenopolitično skupnost so doslej evidentirali 3.617 občanov, od tega 2.711 žensk, dobro pa so zastopani tudi pripadniki neslovenskih narodnosti, ki jih je med evidentiranimi 1.089. S S

G. RADGONA: PREMALO EVIDENTIRANIH ZA ODGOVORNE NALOGE V SISIH IMENA SE PONAVLJAJO

ZDOMCI PREMALO ZA OBČINSKI SAMOPRISPEVEK?

Med tem ko so za najodgovornejše nosilce dolžnosti v občini (izvršnem svetu in skupščini občine) v temeljnih okoljih evidentirali dovolj možnih kandidatov, je drugače z imeni za najodgovornejše delegatske dolžnosti v samoupravnih interesnih skupnostih. Teh imen je premalo, prevečkrat pa se tudi pojavljajo v več silih.

Tudi zato bodo pregled možnih evidentiranih kandidatov za družbenopolitični zbor in nosilce najodgovornejših delegatskih dolžnosti v občini in širše s priporočili za nadaljnje delo poslali nazaj v temeljna okolja, so sklenili na zadnji seji predsedstva radgonske občinske konference socialistične zveze. Tu bodo spisek dopolnili do sredine prihodnjega meseca, tako da se bo lahko začel postopek ožanja kandidatov. Skupna konferenca občinske organizacije SZDL in sindikata, na kateri bodo sprejeli

volilne dokumente in rokovnik nadaljnega poteka volitev, pa bo 16. januarja. Nato se bodo o kandidatih odločali na temeljnih, potem pa še na občinski kandidacijski konferenci.

Razprave o osnutku občinskega referendumskega programa kažejo, da so na temen s svojimi pripombami za uvedbo samoprispevka. Največ pripomb je na prevelik delež predvidenega denarja za ureditev ploščnikov v industrijsko cono. Zato je bil o novem načinu zbiranja sredstev za to naložbo v minulih dneh pogovor z direktorji zainteresiranih treh delovnih kolektivov. Prav tako občani menijo, da je predviden delež zdomcev preskromen. Če pa bo ostal tak tudi v predlogu občinskega referendumskega programa, ga je potrebno vsako leto revalorizirati.

V. Paveo

Malce zdravega razuma, malce strpnosti, malo humorja — kako prijetno bi se potem dalo živeti na našem planetu.

S to mislijo Somerseta Maughama vam želimo srečno '86

»Glejte, glejte, Hallyjev komet prihaja!«

»Dober dan, tovariš predsednik!«

»Tega kmetijstva pa imam res že polno glav...«

ČAS JE RESNICA

V zadnjem času opažam pri nekaterih ljudeh srednjih let, ki niso imeli priložnosti sodelovati v vojni, pa pri mladih željo, da bi dobre in čiste tenutke zgodovine, te grozljivce, neusmiljene učiteljice življenja, prekrili z nečednimi in zlemi trenutki, kakršnih nedvomno prav tako ni manjkalo. To imenujemo odstranjevanje s piedestala, zaobhajanje spomenikov, postavljanje junakov in žrtvam naše vojne, ki smo jih morda, roko na srce, res preveč postavili, je v Književnih novinah zapisala srbska pisateljica JARA RIŠNIKAR.

Ljudje ob godrnjanju in ob obtoževanju generacije nekdanjih bojevnikov za vse, kar jim ni všeč, laže prenašajo vsakdanje življenje, ki ni lahko, vendar se ne bodo z ničimer uvrstili na strani zgodovine. Obstajajo časi kristalizacije in časi sestavljanja brezbarvnih slojev. Grozljiva moč zgodovine v enaki meri, na prvi pogled ravnodušno, opravi z obešenimi na Terazijah, kot tudi z črnoborzijski, ki so se stradanjem prodajali projino moko za skrbno prihranjen zlatnik, darilo otroku ob krstu. Črnoborzijski ne gradijo zgodovine, gradijo jo obešenci. Ti se vselej uvrščajo v narodne zgodovine.

Naša vojna je bila izjemno težka, ne samo fizično, temveč tudi psihično. Koiko ljudi, ogorčenih zaradi fašizma, se je odreklo boju samo zaradi depresivne predstave o nepremagljivi veseli tedanje fašistične koalicije. Kot pametni polži so se zavlekli v svoje hiške z eno samo odločitvijo: preživeti. Medtem ko smo se mi prega-

nost zmagovalcev. Iz te utrujenosti, iz katere je čas vsaj še deset let po koncu vojne dolbel hude brazgotine, smo bredli v

prve sebičnosti. Oholost zmagovalcev je utirala to pot. Te sebičnosti so bile sprva na prvi pogled nedolžne. Potem pa so se tu in tam naphnile. Ljudje,

Ne morem pozabiti našega partizanstva, ko nihče nikogar ni vprašal od kod je, v glavi pa je odzvanjala beseda »veza«. V koloni sem od časa do časa v zrak pred seboj ali za sabo izgovorila: veza. očarljiva beseda se mi je iz teme vračala od nepoznanega ali od znanca in odganjala utrujenost in skrb. Nekoč sem napisala: »Če bi sedaj vzkliknila »veza«, bi mi kdo odgovoril?« (iz intervjuja v zagrebškem tedniku Sedam dana)

njali prek hribov in dolin, so oni preplašeni in črnogledi, čepeli v svojih poljih hiškah. Mislim, da je bilo nam laže kot njim, kljub smrti, ki je spremljala naš potek življenja.

Toda zato je naša zmagovalska oholost po končani vojni korakala korak za korakom v ospredje. Premagala je skrb za to, kako naj naše visoke človeške vrednote ohranimo tudi v miru.

Kriva sem in krivi smo, ker nismo razmišljali že tedaj o tem, da je treba računati na utruje-

katerih morala ni bila nič manjša od morale apostolov, so zmogli v svoj prid preusmeriti nekatere življenjske tokove po krivi poti. Ko sem nekoč vprašala svojega vojnega tovariša, kako se »znajde« v povsem novem, po mojem neusmiljenem načinu, mi je odgovoril: »Tudi jaz sem se spremenil.«

Vzeti od življenja, kar se vzeli da. Preveč blizu smo bili pogubljenju. Ali smo ljudje tiste vrste, ki so se rodili in bili obsojeni samo na pomanjkanje in trpljenje polno delo? Mar ni mo-

goče tudi laže? Nekdo je poskusil. Pa drugi. Mogoče je.

In potem: oblast. Najbolj nevarno mamilo za ljudi. Strašen strup, ki ga lahko prenese samo najbolj odporen moralni organizem.

Ali smo se bojevali zato, da bi vsi prišli do kake oblasti? Še na misel nam ni prišlo. Za zdravega, normalnega človeka je smrt previsoka cena za stolček z naslonjalom oblasti. Smrt pa nam je bila vsem za petami. Neki partizan mi je rekel, že davno je tega, bilo je okoli petdesetega leta, in ta človek je bil v prvih bojnih vrstah, pa mi je že tisti-krat rekel: »Dobro pazi. Videla boš. Oblast kviri ljudi.«

Med našim bojem so se vse telesne in miselne partizanske sile usmerjale k enemu samemu cilju: kako po kar najbolj nagli poti osvoboditi državo in ohraniti živo moč njenih narodov, ustvarjati iz dneva v dan nove oblike družbe. Svoboda in enakost. Te velike, večne ideje.

Ko ni bilo več telesnega napore in tudi ne skrajne napetosti, ko ni bilo več streljanja, eksplozij, prasketanja raket, grmenja tankov in letal, te zvočne parade vojne, ki spremija bolečino v smrt, si je bilo mogoče oddahniti med ruševinami in kos za kosom moralnih in miselnih sil je počasi tonil v prijeten dremež.

Vse drugo je prišlo kot posledica.

V svoji zmagovalski oholosti smo se spozabljali in preveč hvallili, zapirali oči pred kruto silo živega življenja, ki je tlačila v podhranjene vojake več, kot so mogli pogotniti in prebaviti

Čas je resnica. Čas iskrenih izpovedi. Mlade generacije jim znajo prisluhiti. brati in razumeti, na svoj način. Kljub skrbnem in kljub zagnanosti, ki jih prevzema, kljub splošni vznemirjenosti si bodo vzeli čas, da se spogledajo z resnicami. Če ne danes, pa jutri. Ali pojutrišnjem.

Zivljenja in smrti našega narodnoosvobodilnega boja se bodo, po literarnozgodovinskih valovih, včasih bolj, včasih manj, vendar vedno znova znašla v knjigah. Vse pogosteje se bo to dogajalo tedaj, ko bo izginila generacija zmagovalcev in tistih, ki se spominjajo njihove zmagovalske oholosti.

V ŽARIŠČU DOGODKOV NEMIRNO LETO 1985

Leto, ki se bo v nekaj dneh izteklo, je značilno po marsičem. Nikoli doslej svet ni doživel toliko letalskih nesreč kot letos. Razmahnil se je terorizem. Doživeli smo tudi nekaj naravnih nesreč; največja je bila izbruh ognjenika v Kolumbiji. Kot z nezaceljenimi ranami pa je bil ta svet v letošnjem letu zaznamovan tudi s starimi spori in spopadi.

BLIŽNJI VZHOD. Muslimanski fundamentalizem, palestinsko vprašanje in sirsko-izraelska nasprotja botrujejo teroristični dejavnosti in se z vso silo uveljavljajo prav v Libanonu, kjer je Sirija po izraelskem umiku prevzela vlogo mirovnega posrednika.

Državljanska vojna med sprtnimi verskimi in političnimi skupinami se nadaljuje, vlada »narodne enotnosti« pa je še vedno le teorija spričo realnih razmer, ki jih krojijo sprte muslimanske milice Druzov in Šitov. Leto 1985 je potekalo v znamenju uličnih spopadov, srđitih bombnih napadov in spektakularnih samomorilskih akcij. Pred koncem leta se Libanoncem porajajo novi api spričo novega, za zdaj krhkega premirja.

AFRIŠKI JUG. Rasistični režim v Pretoriji se spopada z ek-splzivnimi domačimi razmerami, pa tudi z mednarodnimi go-

spodarskimi sankcijami in ob-sodbo svetovne javnosti. Zahteve črnškega prebivalstva po odpravi apartheida so čedalje bolj glasne, spopadi s silami rasističnega južnoafriškega režima pa čedalje pogostejši. Od uvedbe izrednega stanja v juliju je že izgubilo življenje 400 ljudi.

Problema Namibije še vedno niso rešili. Medtem ko Južnoafriška republika postavlja kot pogoj za razglasitev neodvisnosti Namibije umik kubanskih čet iz Angole, domala celotna svetovna javnost zahteva, naj priči uveljavijo 435. resolucijo varnostnega sveta ZN.

Tudi v letu 1985 so južnoafriške čete napadale sosednje države. Napadi na južnoangolske province so se vrstili tudi po umiku južnoafriških čet na podlagi sporazuma, ki so ga v aprilu sklenili v Lusaki. Medtem pa so v ameriški vladi različnega mnenja glede pomoči angolskemu uporniškiemu gibanju UNITA, ki ga podpira rasistični režim v Pretoriji.

AFRIŠKI ROG. V Etiopiji se nadaljujejo spopadi med uporniškim gibanjem Tigr in Eritreje, ki terjata neodvisnost teh provinc, in vladnimi silami. Zato je položaj prebivalstva v območjih, ki sta jih prizadeli suša in lakota, še bolj težaven, hkrati pa to ovira dostavo mednarodne

pomoči v obliki hrane, ki pogosto ne pride do tistih, ki jim je namenjena.

Sosednji Sudan, ki se prav tako spopada s katastrofalno sušo, se je po strmoglavljenju Džarfara el Nimeirija v aprilu spravljal z Libijo.

IRAK-IRAN. Iraško-iranska vojna se nadaljuje in nič ne kaže, da se bo kmalu končala. V bombnih napadih na mesta in v silovitih bojih na fronti, ki je dolga okoli 1.000 kilometrov, je doslej padlo več 100.000 ljudi.

Z iraškimi bombnimi napadi na iranske naftne objekte na otoku Kargu (od avgusta se jih je zvrstilo okoli 50) je vojna dejansko zajela tudi Zaliv. Iran se maščuje tako, da ustavlja in pregleduje tuje ladje, in grozi, da bo zaprl Hormuško ožino, v državah v Zalivu pa so se spričo nevarnosti naglo povečali vojaški izdatki.

AFGANISTAN. Operacije proti upornikom v letu 1985 niso bile kaj prida uspešne. V šestletnih bojih je po podatkih ZN padlo okoli 500.000 Afganistancev, štiri milijone od skupaj 17 milijonov prebivalcev Afganistana pa je pobegnilo v sosednja Pakistan in Iran. Gospodarstvo je ohromljeno, prebivalstvu pa v prihodnjem letu grozi lakota.

V Ženevi so potekala posredna afganistansko-pakistanska

pogajanja, ki so se začela v decembru, po nedavnem ženevskem srečanju na najvišji ravni pa je pričakovati nove diplomatske korake.

SREDNJA AMERIKA. Mirovna prizadevanja skupine s Contadore so še vedno neuspešna. Nikaragvi čedalje bolj grozi neposredna ameriška intervencija, nevarnost pa zaostrujejo vojaški manevri, ki največkrat potekajo v bližini ameriških oporišč v Hondurasu. ZDA podpirajo protirevolucionarno protisandinistično gibanje in so uvedle prepoved trgovine z Nikaragvo. Zaradi težavnih gospodarskih razmer in delovanja notranje opozicije, ki jo podpira Washington, je vlada v Managui odpravila nekatere državljanske svoboščine.

V sosednjem Salvadorju je nasilje navzlic nenehnemu obnavljanju dialoga med vlado in uporniki del vsakdanjega življenja, pogosto pa se kaže tudi v takšnih spektakularnih oblikah, kot je bila ugrabitev hčere predsednika Duarteja v oktobru.

KAMPUČIJA. Koalicijska vlada Demokratične Kampučije je preživela še eno težavno leto. Kampučijskega problema še vedno niso rešili, vietnamske sile pa napovedujejo novo veliko ofenzivo, brž ko bo mimo deželno obdobje.

Odlog za vračanje dolgov

Zvezni izvršni svet je pripravil osnutek zakona o odložitvi plačila posojil, ki so jih kosovske delovne organizacije dobile od zveznega sklada za hitrejši razvoj gospodarsko manj razvitih območij. To je dolg iz minulih štirih let, ki naj bi ga v petih enakih obrokih odplačali do konca desetletja, in sicer med leti 1991—1995.

Za odlog vračila posojil je več vzrokov, najpomembnejši pa je ta, da kosovsko gospodarstvo svojih obveznosti ne bi moglo poravnati brez resnih posledic. V zadnjih letih so dosegli pomembne rezultate, vendar je akumulativna sposobnost Kosova še vedno pod zveznim povprečjem.

Več vina v ZDA

Na nedavnem zasedanju ameriško-jugoslovanskega odbora za gospodarsko sodelovanje v New Yorku je bilo rečeno, da so se slovenska vina na ameriškem tržišču dobro uveljavila. Ljubljanski Slovini je med dvajsetimi največjimi uvozniki vin na ameriški trg. Poleg kakovosti je primerna tudi cena, saj stane steklenica našega vina od 1,99 do 2,99 dolarja. Tako so naša vina med najcenejšimi. Ameriški prodajalec naših vin trdi, da bi sle sorte rizling, šipon, merlot in tudi druge, veliko boljje v promet, če bi bila ta vina bolj sladka.

SZDL še bolj med ljudi!

Petra razprava na programsko-volilni seji OK SZDL v Murski Soboti je pokazala, s kako pisano paleto problemov se je minulo leto ukvarjala socialistična zveza v soboški občini. Reči je treba, da je bilo poslanstvo te fronte organizacije v glavnem uspešno, čeprav je obveljalo mnenje, da bi SZDL morala s svojim delovanjem še bolj med ljudi. Z gotovostjo lahko rečemo, da ni področja, o katerem SZDL v soboški občini ne bi razpravljala. Glavni poudarki so seveda veljali gospodarskim problemom, načrtovanju, komunalni, socialnim razmeram, delegatskemu sistemu in drugim aktualnim vprašanjem, kjer so se v znatni meri, kljub posameznim primerom malodušja na račun družbenih in gospodarskih razmer, izkazali številni aktivisti socialistične zveze na terenu.

O vsem tem je uvodoma spregovoril tudi dosednji predsednik OK SZDL Štefan Čahuk, ki je menil, da so v socialistični zvezi lahko uspešni le, če se pogovarjajo z večino, če pojasnjujejo, organizirajo aktivnosti, spreminjajo stanje in preverjajo doseženo. »To pa ne pomeni, da bi morali sprejeti vse, brez kritičnosti in materialnega kritja. Ne! Prisluhnimo, analizirajmo in bodimo sposobni dvigniti se nad povprečno vsakdanjost, kar pomeni ponuditi ustrezne rešitve in prihodnost. To delo je težje in odgovornejše, terja pa tudi dosledno usklajenost aktivnosti vseh družbenopolitičnih organizacij. Ob uspehih, ki niso zanemarljivi, pa moramo hkrati priznati, da je naša najšibkejša točka v preverjanju t. im. nadzorne funkcije SZDL. Gre za to, ali v družbi izpolnjujemo dogovorjeno, česar nam manjka od vseh ravneh in tu je bi-

stven izvor največjih pomanjklivosti!« je poudaril Štefan Čahuk. V razpravi se mu je pridružil predsednik MS SZDL za Pomurje Boris Prejcar, ki je menil, da mora biti aktivnost SZDL približana interesom, hkrati pa iskati izvirnejše metode delovanja, se otesati voluntarizma in razvijati politično delo, ki je tudi strokovno delo. In prav tu je po njegovem mnenju še veliko rezerv.

V nadaljevanju razprave se je Ivan Smodiš kritično dotaknil problematike kadrovske politike. »O tem smo v SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacijah v preteklem obdobju šestkrat govorili, toda rezultatov je malo. Ob razpravah so vsi kadroviki in direktorji poudarjali pomen kadrov za razvoj, ko pa so se zaustavili ob svoji delovni organizaciji, so našli nešteto vzrokov za nerazpisovanje kadrovskih štipendij in za nadaljnje zaposlo-

vanje nekvalificirane in priučne delovne sile.« Zatem je Koloman Cigut spregovoril o položaju kmetijstva in njegovi zadolženosti ter o tem, da smeje načrtujemo edinoletne melioracije in komasacije. Delegatka Irma Benko pa je izrazila zaskrbljenost ob dokaj pičli udeležbi delegatov iz krajevnih konferenc SZDL in opozorila na težave v delovanju delegatskega sistema. Posebej je omenila samoupravne interesne skupnosti in se zavzela za to, da delegatov odpremo fronto odločanja, da bi odpravili formalnosti ob dvigovanju rok. Menila je, da bi strokovne službe sivo morale postati nekakšen servis delegatske baze, ki ga pogrešajo zlasti v krajevnih skupnostih. Večurna razprava je opozorila še na številne druge pomanjklivosti iz prakse, kjer mora biti še bolj navzoča frontna organizacija.

Ob koncu programsko-volilne seje OK SZDL v Murski Soboti so za novega predsednika z dvoletnim mandatom izvolili Gezo Farkaša, dosedanjega sekretarja OK SZDL, neprofesionalni podpredsednik bo še dalje Koloman Cigut, novi sekretar OK SZDL pa je postal Jože Stvarnik, strokovni delavec občinske izobraževalne skupnosti.

Milan Jerše

PETDESET SREDNJEŠOLCEV DOMA UČENCEV V RAKIČANU SE SPRAŠUJE

Bodo dom ukinili?

V Pomurju imajo tri dijaške domove, od tega sta dva novejša in na pol prazna. Vzroki: izboljšanje avtobusnih zvez, majhna oddaljenost od kraja Šolanja, premajhne štipendije in previsoke cene oskrbine. Le-te so se samo v letu 1985 zvišale za 30 odstotkov, tako da stane povprečno mesečno bivanje v domu učencev 12.500 dinarjev (po izračunih znaša ekonomska stanarina 18.000 dinarjev).

Najstarejši je dijaški dom v Rakičanu, saj je bil zgrajen že v tridesetih letih. V njem biva učenci Srednje zdravstvene in Kmetijske šole, največ 60, sedaj pa le 50. Zaposleni so dva vzgojitelja in dve kuharici, plačajo pa 10.150 dinarjev mesečno. Dom je sicer star, sanitarije so v zelo slabem stanju, vendar pa je dom, po mnenju Metke Nežič in Valerije Safarič, prijeten in domač. Zato se petdeset dijakov, ki biva v njem, upravičeno hudeje ob govoricah, da ga bodo ukinili, njih pa preselili v Mursko Soboto, kjer je dom že nekaj časa nepopolno zaseden. Blizu je šola, praktično delo imamo v Rakičanu, malo nas je in med sabo se poznamo — govorijo dijaki. Če bo Srednja zdravstvena šola res ukinjena in bo zaradi tega zaprt dijaški dom, bo dom v Murski Soboti verjetno ostal tudi brez tih učencev.

b. p.

KDO, KAKO IN ZAKAJ MEŠA PREDVOLILNI GOLAZ V GORNJI RADGONI?

Razsežja in zakulisja primera Škofič

Že dobrih šest mesecev se skupščina družbenopolitične skupnosti, zlasti njena komisija za volitve in imenovanja, politična vodstva, najbolj partijski komite, njegova komisija za kadrovska vprašanja in sekretar Živko Tuta, ukvarjajo z »gašenjem ognja«, ki so si ga »zanetili« konec maja oziroma v začetku junija. Takrat je bila na tapeti delovna organizacija Lina Apače in predlog za prisilno upravo s kadrovskim sestavom začasnega kolektivnega organa, ki naj bi poskrbel, da pride kolektiv spet na zeleno vejo. Predvsem pa je šlo za imenovanje Ota Škofiča, nekdanjega člana občinskega izvršnega sveta in predsednika komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomske odnose, v omenjeni organ, kjer bi bil odgovoren za proizvodno tehnično področje. Ravno pri tem se je tudi decela zapletlo in dozdajšnje šestmesečno dokazovanje za in proti, z vsemi razsežji in zakulisji, napeljuje na misel o merjenju moči, grupšenju, idejni in akcijski neenotnosti v radgonski Zvezi komunistov.

Sicer pa je mogoče celotno dogajanje pretehtati najmanj na treh ravneh. Najprej na ravni občinske skupščine, njenih zborov, predsedstva, izvršnega sveta in komisije za volitve in imenovanja. Nato na ravni odnosov občinske skupščine do občinskih vodstev političnih organizacij in nazadnje gre za »pravila igre« v samih političnih vodstvih radgonske občine, kjer v tem primeru očitno tudi niso na isti valovni dolžini. Te dni je kronologija primera Škofič razčlenjevala predsedstvo partijskega komiteja in v ugotovitve in stališča med drugim zapisalo: »Skupina, ki je bila nosilec odločanja v komisiji, je svoje grupske interese postavila pred interese delavcev Line. S tem je povzročila, da je v ZK in zunaj nje nastalo vzdušje merjenja moči med partijskim organom in (po statutarjih kriterijih) neformalno skupino. To izpodbija ugled ZK in povzroča

idejno in akcijsko neenotnost ZK.« Člani predsedstva komiteja ZK v Gornji Radgoni so označili skupino — Martin Biček, Karel Cizl in Danica Dvanajšek — kot nestrpnost in nepomirljivo, ki trmasto vztrajajo pri svojem in niso pripravljeni tvorno sodelovati v poskusnih komisijah oziroma koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri partijskem komiteju, da bi kadrovski vozeli za potrebe delovne organizacije Lina Apače tako ali drugače razvozlati. Nasprotno pa komisija zahteva, da predsedstvo OK ZKS razpravlja in odloči o odgovornosti sekretarja Živka Tute ob njegovi razpravi na zadnjih sejah družbenopolitičnega zbora (o delu komisije za volitve in imenovanja, o delu sekretarja zbora združenega dela, o članih komisije) glede imenovanja Ota Škofiča v začasni organ upravljanja v Lini in o tem obvesti vse osnovne organizacije ZKS v občini. Komisija za volitve in imenovanja namreč sodi, da sekretar s takimi razpravami zavaja delegate in neupravičeno blati delo skupščinskih teles in organov.

Zdaj bi seveda moral slediti podrobnejši prikaz vsega, kar je — v obdobju, ko bi se sicer vsi, ki so tako ali drugače, hoteli ali ne, vpleteli v primer Škofič, lahko veliko dejavnije ukvarjali s pripravami na volitve, bližnji referendum in srednjeročno plansko obdobje — pretresalo Gornjo Radgono. Vendar bi bila to predolga in preveč zapletena zgodba, čeprav dovolj poučna in zanimiva, za radgonske (kadrovske) razmere ne prva te vrste. Gotovo pa bomo o njenih razsežjih in zakulisjih še slišali, kajti skupina Biček, Cizl in Dvanajšek namerava iti v razčiščevanjih — kot pravimo — do konca. Če bodo pri tem kljub vsemu zmagali širši družbeni interesi — mislimo na usodo delovne organizacije Lina Apače in radgonsko gospodarstvo v celoti — potem se lahko takih razčiščevanj samo veselimo. Če pa se bo nadaljevalo »barikadno« vzdušje, ki le še dodatno vznemirja delovne ljudi in občane radgonske občine, si je mogoče obetati nove nesporazume, zaplete in zopervanja.

Branko ŽUNEC

Preživljanje zimskih počitnic

Čez slab mesec dni bodo tudi pomurski šolarji za nekaj časa zapustili učilnice, knjige in zvezke. Toda kaj početi med zimskimi počitnicami v Pomurju, če nimaš možnosti, da bi šel na smučanje v planine — in take možnosti ima vse manj učencev in staršev.

Občinska konferenca Zveze socialistične mladine Murska Sobota je poskušala letos prvič organizirati, uskladiti in zbrati najboljše možnosti za letovanje mladine oziroma za preživljanje zimskih počitnic v domačem kraju. Zato so vsem organizacijam, zvezam in skupnostim, ki lahko največ prispevajo k temu, poslali vabila za razgovor, ki je bil prejšnji petek. Vabilu so se odzvali le trije predstavniki: Društva prijateljev mladine, Pokrajinske knjižnice in Kluba mladih. Opravičil se je predstavnik Zveze telesnokulturnih organizacij, ki je povedal, kakšne načrte imajo oni. Kot vsako leto doslej bodo organizirali smučanje, pletanje, vadbo v telovadnicah, drsanje,

postavili prenosno vlečnico na najprimernejšem kraju. Vendar prejšnja leta za te organizirane dejavnosti ni bilo velikega zanimanja, po njihovem mnenju zaradi slabe propagande po šolah. V Pokrajinski knjižnici imajo na žalost le voljo, ne pa tudi primernih prostorov in potrebnih kadrov, ki bi lahko v zimskih počitnicah organizirali kaj novega. K prijateljskemu preživetju bodo prispevali s sposojanjem knjig, igrice, vsak četrtek ob 16. uri pa pripravljajo uro pravljic.

OK ZSMS bo kljub skromni udeležbi na posvetu nadaljevala z osebnimi obiski pri odgovornih organizacijah in zvezah. Veliko bi lahko prispevala Zveza kulturnih organizacij in Kulturni cen-

ter (naj omenimo le organiziranje gledaliških predstav, cenejših kinopredstav večkrat na dan, koncertov). Klub mladih pa ima najbolj primerne prostore za prikazovanje video filmov, igre z računalniki ipd. Še prej je potrebna pravilna propaganda po vseh šolah, da bi mladi sploh zvedeli za vse možnosti in imeli od tega tudi kaj koristi. S šolskimi vrati pa se v mnogih krajih zapro tudi vrata telovadnic in primernih prostorov za sestajanje (vaškogasilskih domov).

Taka skrb mladinske organizacije za organizirano preživljanje počitnic je šele začetek — sčasoma bi morali pritegniti tako tiste, ki lahko največ prispevajo k temu, pa tudi vse mlade.

bp

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU GRADIVA ZA 12. KONGRES ZSM SLOVENIJE

NE LE BESEDE

Mladi že nekaj let samokritično ugotavljajo, da delo njihovih organizacij ne napreduje ali celo nazaduje — v največji meri so temu kriva neodgovorna in neretna vodstva. Zaradi tega je menjava mladinskih funkcionarjev prepogosta. Tega bi se morali zavedati sedaj, ko je tudi pred mladimi med najpomembnejšimi nalogami izbiranje kadrov, tako za mladinska vodstva kakor tudi za predstavljanje v drugih družbenopolitičnih organizacijah in skupnostih. Pred volitvami bi morali v vseh osnovnih organizacijah oceniti vlogo posameznih organov in delo ljudi v njih ter svoje notranje odnose. Učinkovitost dela mladinske organizacije se ne sme meriti po številu sestankov, ampak po tem, koliko so mladi sposobni spoznavati in reševati probleme v svojem okolju oziroma pripomoči k njihovemu reševanju v drugih organih. Mladi so še vedno premalno učinkoviti, manjka jim mladostne zagnanosti in volje, manjkajo jim lastna mnenja in stališča.

Do septembra prihodnjega leta (programsko-volilna konferenca republiške konference ZSMS bo novembra) naj bi bili izvoljeni za odgovorne funkcije le taki mladinci, ki ne bodo zapustili svoje organizacije že po nekaj mesecih.

Do 10. februarja naj bi v prav vsaki osnovni mladinski organizaciji obravnavali osnutek gradiva za 12. kongres ZSMS. S tem namenom bo tudi v začetku januarja sklican seminar v Murski Soboti. Mladi se morajo namreč opredeliti in dodati svoja mnenja k temam in vprašanjem iz dokumenta. Vendar se mladi bojijo, kakor so sami omenili na posvetu v sredo, 18. decembra, da bo spet ostalo vse pri besedah, med tem ko bodo resnični problemi mladih ostali v ozadju.

b. p.

Podpora načrtom materialnih sisov

Na tokratni seji izvršnega sveta v Murski Soboti so osrednjo pozornost namenili materialnim sisom. Obravnavali so namreč osnutek samoupravnih sporazumov o temeljnih planov območne vodne skupnosti, komunalne, stanovanjske in cestne skupnosti. Člani soboškega izvršnega sveta so v daljši razpravi podprli vse štiri razvojne dokumente za naslednje srednjeročno obdobje 1986—1990, pri čemer so sprejeli tudi nekatera stališča. Tako bo vodna skupnost tudi v prihodnje dajala poseben poudarek odvajanju vode, ker bodo s tem omogočili večje agromelioracije in melioracije. V soboški občini bi tako v prihodnjih petih letih poskrbeli za večje vzdrževanje šte-

vilnih tekočin voda, kot so Ledava od Ledavskega jezera do državne meje, Mala in Velika Krka, Lipnica in drugi. Samo za oskrbo z vodo bi namenili 80 milijonov dinarjev, pri čemer bo imelo prednost območje Goričkega. Znatna sredstva bodo porabljena tudi za akumulacijo na Martjanskem potoku in čistilno napravo v Murski Soboti. Kot predvidevajo, bo leta 1986 kar za 40 odstotkov več denarja za potrebe vodnega gospodarstva. Pri tem je treba računati tudi na precejšen delež sofinanciranja porabnikov, posebej kar zadeva varstvo voda. Člani izvršnega sveta so se zavzeli, da bi namakanje in melioracije morali obravnavati v strokovnih krogih hkrati, s čimer bi lah-

ko racionalizirali dela na posameznih območjih. Pri posegih v podtalnico pa naj bi odpravili vse negativne težnje, ki bi lahko imele hujše posledice. S sprejemom samoupravnega sporazuma v organih siva pa bi začeli uporabljati nove prispevne stopnje. Zavzeli so se tudi za izdelavo celovite bilance sredstev za vse materialne sise.

V razvoju komunalne infrastrukture do leta 1990 bo na prvem mestu gradnja vodovodnega črpatišča v Krogu in odvajanje odplak, pri čemer bo največja nalozba razširitev čistilne naprave v Murski Soboti. Ustrezna pozornost bo namenjena tudi sofinanciranju prednostnih programov krajevnih skupnosti za gradnjo komunalnih objektov in naprav. Gre predvsem za vaške vodnjake, ki so v dokaj slabem stanju, ter za čiščenje odplak v Moravskih Toplicah in Beltinčih. Ker bodo prispevne stopnje višje za 0,45 odstotka, je dogovorjeno, da bodo v ozdih imeli pogovore in jih seznanili s predečo problematiko. Osnutek srednjeročnega plana samoupravne stanovanjske skupnosti predvideva 525 novih stanovanj v družbeni gradnji. Večji poudarek bo dan vzdrževanju stanovanj in racionalizaciji, še posebej pa boljši izolaciji stanovanj in iskanju raznih virov energije, kot sta geotermalna energija in plin.

Po predlogu cestne skupnosti bi v srednjeročnem obdobju posodobili 53,8 kilometra lokalnih in okrog 30 kilometrov območnih cest. Obremenitve gospodarstva bodo ostale enake, 0,20 odstotka iz dohodka ovdov bo namenili za posodobitev območnih cest.

Milan Jerše

MALA ANKETA

Dosledno izpolnjevati partijske dolžnosti

Občinski komite zveze komunistov v Murski Soboti je v sejni sobi Tovarne mlečnega prahu pripravil kratko kulturno slovesnost za komuniste, ki imajo 40-ozirama 30-letni partijski staž. Slavljenec je skupno 26, ki so si ob tej priložnosti ogledali tudi delovni proces in se zatem zadržali na tovariškem srečanju. Letos so dopolnili 40 let članstva v ZK: Bela Berglez, Franc Cer, Milica Dozet, Franc Erjavec, Boris Goljevšček, Zoran Klemenčič, Henrik Mežan, Milovan Nedič, Ivan Nemeč, Alojz Pihler, Zaji Podgornik, Ivan Ros, Hela Sreš, Štefan Sreš, Ivan Šiftar, Franjo Šonaja in Lea Talanyi. 30 let pa so v ZK: Štefan Fartek, Anton Flegar, Jože Fras, Marjeta Gorkič, Anton Praček, Mladen Simič, Franc Stefanec in Stefan Žekš. In kaj so nam povedali nekateri stavljenici?

MILOVAN NEDIČ, upokojenec JLA iz Murske Sobotne: »V zvezo komunistov so me sprejeli 21. junija 1945 v bližini Svetožareva v SR Srbiji, kjer sem bil ob koncu vojne komandir voda. Zaradi velike ofenzive sovražnih enot so morali odločiti moj sprejem v partijske vrste. Kriteriji za sprejem v ZK so bili strogi, opraviti je bilo potrebno več hrbtenih nalog. Kot član ZK sem se vedno trudil uresničevati posebej partijske obveznosti in sem danes ponosen na

MILOVAN NEDIČ FRANC ERJAVEC FRANC CER

svojo prehojeno pot. Mladim članom ZK pa svetujem, da dobro preštudirajo program in statut, da dosledno izpolnjujejo svoje partijske dolžnosti in da ljubijo svojo domovino.

FRANC ERJAVEC, upokojenec skupščine občine:

»Pred vstopom v ZK sem bil dva meseca kandidat in sem deloval v skrajovski organizaciji. Spomnim se februarja 1945, ko so me v Beltinčih sprejeli v zvezo komunistov. Takrat sem opravljal razne naloge v mladinski organizaciji, odboru OF in v igralski skupini. Nikoli mi ni bilo žal članstva v ZK in bi se še enkrat odločil za takšno pot. Mladim članom pa bi svetoval, da so čim bolj aktivni v raznih organizacijah, društvih in drugje. Predvsem pa se morajo izkazati s svojim delom, kajti le tako bodo ljudje

zaupali komunistom. Potrebna pa je tudi večja odgovornost pri opravljanju sprejetih nalog.

FRANC CER, upokojenec sodišča:

»Na predlog Janka Liske sta me jeseni leta 1945 sprejeli v ZK tovarišici Sida Podlesek in Jolanda Kuhar. Že v stari Jugoslaviji sem bil med izdajatelji Mladega Prekmurca, sodeloval pa sem tudi v jugoslovansko-češki ligi. Kot tajnik odbora OF sem veliko delal na različnih področjih. Mislim, da sem dal od sebe vse, kar sem mogel. Spomnim se zelo plodnega sodelovanja s pokojno Štefko Berglez. In kaj bi svetoval mladim? Predvsem to, da se neuhajno izobražujejo ter da sklepe, ki jih sprejemajo, tudi dosledno izvajajo.

Milan Jerše

LJUTOMER

NAČRTI ZA PRIHODNJE LETO

Okrog 60 mladincev iz ljutomerske občine se je v sredo, 18. decembra, zbralo na programsko-volilni konferenci občinske konference ZSMS Ljutomer. Po poročilu o delu mladih v minulem letu je bil govor predvsem o prostovoljnem delu in problemih pridobivanja mladih brigadirjev, razpravljali so o kadrovanju, slabši povezanosti z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami ter slabem sodelovanju občinskih konferenc ZSMS v Pomurju. Mladinska predsednica s srednje šole je opozorila na problem, ki je pri njih najbolj pereč. Ker se večina učencev vezana na prevoz, zelo težko sključijo sestanke; poje dobro je z interesnimi dejavnostmi, pri tem pa pogrešajo razumevanje šole. Miloš Kuret z republiške konference ZSMS je mlade seznanil z nalogami v naslednjih mesecih ter pohvalil mlade iz Vidma, kjer so zaradi novega vodstva opazni premiki pri delu.

Potem ko so izvolili novega podpredsednika (Borisa Paušnerja) ter tri člane predsedstva, so sprejeli akcijski načrt za prihodnje leto. Že v naslednjih dneh čakajo mlade iz ljutomerske občine pomembne naloge, tako bo v soboto tekmovalen klubov OZ.N. 12. januarja bodo tekmovali za najlepše okrašeno voličke, konec januarja bo tekmovalen Mladi in kmetijstvo, razpravljali bodo o osnutku kongresnih dokumentov, v začetku februarja pa bodo potrdili kandidata za 12. kongres ZSMS. bp.

Razpet lok od Kuzmičev do Miška Kranjca

Ob izidu njegove zajetne sintezne študije *Elementi slovenske moderne književnosti* (Pomurska založba, 1980) smo lahko prebrali: »Franc Zdravec ima v slovenskem literarno-zgodovinskem prostoru svoje mesto. V njem so se v zadnjih desetletjih najbolj slikovito odlagale plasti marksističnega literarno-estetskega mišljenja. Kot tak se neprestano obrača tja, kjer kaj najde za svoj marksistični nazor, navzven pa obračunava s tistimi, ki siromašijo duhovno bogastvo, skrito v slovenski umetni besedi. Odločno se je zasidral tudi na položajih antidogmatizma, saj v dogmatičnih raznih odtenkih nahaja nevarnosti za sodobno odkrivanje in pristno iskanje znanstvene in umetniške resnice (in posredno nevarnosti za našo eksistencialno obstojnost).«

Publicistični začetki rojaka iz Stročje vasi pri Ljutomeru, ki je oktobra slavil 60-letnico, segajo že v leto 1954, ko se je samozavestno spoprijel z literarno in strokovno kritiko ob hkratnem spravevanju o smislu, postopkih in nalogah literarne zgodovine in kritike. Tudi naš časnik je takrat objavil več njegovih razprav in razmišljanj, gotovo pa se ga kot gimnazijskega profesorja v Murski Soboti še najbolj spominjajo generacije pomurskih dijakov in študentov. Iz njegove biografije je najprej omenbe vredne delež, ki ga ima pri postavljanju temeljev soboške študijske knjižnice, nato sodelovanje pri reviji *Svet ob Muri* in tudi prizadevanja za »ustoličenje« Pomurske založbe. »Tudi svoje sistematično znanstveno preučevanje je sprva znatno povezal s svojim širšim rodinim okoljem Pomurja in najvidnejšim literarnim oblikovalcem te pokrajine Miškom Kranjcem.« je zapisalo Delo ob Zdravčevem jubileju.

Kljub obilici znanstvenoraziskovalnega dela, si je akademik, profesor dr. Franc Zdravec vzel toliko časa, da pisno odgovori na naša vprašanja.

Znano je dejstvo, da so imeli Slovenci prej svojo književnost kot državnost in jih zato najnovejši književni raziskovalci imenujejo književni narod. Kaj to dejstvo pomeni za razvoj slovenske književnosti in kaj za razvoj slovenske znanosti o književnosti?

Za našo prihodnost ni dobro, če se bomo v času mikroelektronike, računalništva in robotike imeli za »književni narod«. To bi bila zgolj škodljiva romantičnost in zgrešeno pojmovanje moderne naroda. Moderni narod tekmuje z drugimi na vseh področjih duhovnega ustvarjanja in mora tekmuovati, če hoče preživeti. Ne vem, kateri literat nam je najlepši nečedno znamko »književni narod«. Če je danes v Sloveniji menda 45.000 piscev, jih je od tega gotovo 99,99 odstotka amaterjev in le ostanki sme brez zardevanja nositi ime besedni umetnik. Znanost o književnosti je kot vsaka druga humanistična in empirična znanost usodno povezana z gospodarsko močjo našega naroda. Čim več bomo prideli na lastni njivi in čim bolj pametno bomo s pridelkom gospodarili, tem večjemu številu mladih bomo lahko zagotovili potrebno raziskovalno delo. Zagotoviti pa bi ga morali vsaj desetkrat tolikim, kot jih raziskuje danes. V vseh vedah.

(Povzemamo zgolj odlomek iz ene od številnih presoj dela dr. Zdravca: »Za Zdravčevu fiziologijo je značilno, da trdo raste iz tistega dela slovenske literarne tradicije, ki ne zapuša tal razumske presoje. Šolal ga je strogi pozitivizem. Tisti del, ki spoštuje dejstva (zanj je pomemben presuk od zunanjih dejstev k notranjim, k vsebinskim, k tistim, ki so v besedni umetnini ali pojavu) in ki se metodološko odziva sodobnim evropskim smerem, seveda v osebni izbiri.« — Franc Zdravec v *Delovih Književnih listih* 2. aprila 1981.)

Kako naj v razvoj slovenske književnosti umestimo prekmurško književno ustvarjalnost, začenši z obema Kuzmičema pa vse do Miška Kranjca?

Od Kuzmičev do Miška Kranjca se razpenja lok prekmurške pokrajinske književnosti, ki je delu našega naroda pomagala ohranjati njegov jezik. Od Kranjca do danes ustvarjajo prekmurški pisatelji oziroma pisateljice iz Prekmurja znotraj slovenske umetniške literature. Z drugimi besedami: prvi lok označuje bolj ali manj zavestno in vztrajno potrjevanje materinščine — ob nekaterih neljubih zasukih na stranpoti — drugega pa enakovredno delo v slovenski umetniški literaturi.

Marsikaj, milo rečeno, neprijaznega in neprijetnega je usojeno nekaterim znamenitim prekmurskim možem. Omenimo samo Jožefa Košiča in dr. Franca Ivanocyja, čeprav moramo seči že k Ferencu Temlinu v leto 1715, ko je prvi prekmurški katekizem »preložil na čisti slovenski jezik«. S tem naj bi se znašel na prvem mestu spiska z vsemi prekmurškimi pisatelji, ki so ohranjali prekmurški knjižni jezik in se odtujevali knjižni slovenščini in tako objektivno zavirali zblíževanje prekmurstva z osrednjim slovenstvom. (Tako med drugim Miroslav Kokošič v delu *Prekmurški Slovenci 1919—1941!*) Kakšna je vaša sodba?

Zgodovinske razprave prof. Miroslava Kokošiča štejem med najboljše, kar jih je napisanih o Prekmurju. Nobeno delo pa nikoli ni bilo in ne bo absolutno ali popolno, tudi znanstveno delo ne. Takšno bi pomenilo konec razvoja, konec znanosti. Se zlasti velja to za humanistične vede.

Sama od sebe se ponuja primerjava z usodo dragocenih sporočil, ki jih odkrivamo v naših zapiskih, v spisih Henrika Tume, dr. Anto-

na Dermote, Janeza Evangelista Kreka in tako naprej. Ostajajo znamenja časa in nič več, podobno kot književna zapuščina Košiča, Ivanocyja, delno dr. Avgusta Pavla in drugih. Kaj priporočate: kdo, kdaj in kako naj jih ovrednoti?

Da, tudi sam si želim več zgodovinskega o našem severovzhodnem območju. Že dolgo čakamo nanj, in zato ne pomaga nič: priti bodo morali »domači« zgodovinarji in nadaljevat; kjer je bilo premalo storjenega, obvladati bodo morali več jezikov, da bodo študirali dokumente in sklepali neposredno po njih. Ma-

pomurska rojaka dr. Bratko Kreft in Edvard Kocbek?

Edvard Kocbek nima nobene zveze s sporom na književni levici oziroma le toliko, da je v reviji *Dejanje* objavil članek *Jožeta Udoviča*, v katerem je ta relativno podprl Miroslava Križiča. Sicer pa ne bi bilo težko dokazati, da na slovenski književni levici ni bilo globljega idejnega razdora in spopada, da je na Slovenskem nastalo le navzkrižje med marksistično mislečimi pisatelji in med marksističnimi političnimi teoretiki, in da je nastalo šele potem, ko je Hitler prodril do Karavank in Radgone. Na to

Srečanje z dr. Francem Zdravcem

»Monografijo o Kranjčevem pisateljstvu dolgujem njegovemu in svojemu kmetskemu proletarstvu pa tudi obojemu estetskemu spominu na rojstno pokrajino.« nam je zaupal rojak, akademik, prof. dr. Franc Zdravec.

lo je tako vnetih prekmurških iskalec dokumentov, kot je bil do nedavnega Franc Sebnjanič.

V kolikšni meri je pojav slovenske zgodovinske avantgarde 1910—1930 vplival na prekmurške književne ustvarjalce? Zanima nas vaša lastna ocena zgodovinske in umetniške podobe tega časa.

»Avantgarda« v umetnosti so samo resnični umetniki in njihova dela, vse drugo so publicistične deklaracije in programi. Umetniki pa so bili v vseh obdobjih, ne samo med letoma 1910 in 1930. V teh dveh desetletjih so na Slovenskem ustvarjali Ivan Cankar, Oton Zupančič, Alojz Gradnik, Srečko Kosovel pa Ivan Pregež, Juš Kozak, Miran Jarc in Slavko Grum, če naj imenujem tiste, katerih dela v obeh desetletjih (in daleč čez) umetniško zares nekaj pomenijo. Bratko Kreft je v dvajsetih letih sicer soustvarjal tisto, kar dobiva danes ime »zgodovinska avantgarda«, njegova dramska umetnost pa spada v trideseta leta.

Dr. Bratko Kreft je ob svoji 80-letnici v intervjuju za naš tedenik med drugim mimogrede omenil spor na slovenski književni levici v letih od 1934 do 1940. Nedolgo za tem je pri mariborskih Obzorjih izšla knjiga Marka Jenšterla z naslovom *Skeptična levica*. Prav gotovo ste v svojem dolgoletnem znanstveno-raziskovalnem delu tako ali drugače zadeli tudi ob ta spor. Kakšno je vaše mnenje o njem oziroma njegovih akterjih, saj sta med njimi naša

zgodovinsko resnico ne bi smeli pozabljati, ko danes razpravljamo o argumentih tedaj sprtih strani.

Dr. Francu Zdravcu smo zastavili več vprašanj o Mišku Kranjcu, ki mu ves čas namerjamo dobri del svojih razprav, študij, člankov in esejev, vključno z doktorsko tezo iz leta 1962 *Idej-*

Slovenski literarni zgodovinar prof. dr. Franc Zdravec se je rodil leta 1925 v Stročji vasi pri Ljutomeru. Po slovenistični in rusistični diplomji leta 1962 je pet let deloval kot gimnazijski profesor v Murski Soboti. Leta 1957 je postal asistent za novojšo slovensko literarno zgodovino na ljubljanski univerzi, 1962. je po promociji napredoval v docenta, 1967. je bil izvoljen za izrednega in 1973. za rednega profesorja. V letih 1974—76 je bil predstojnik oddelka za slovenske jezike in književnosti. Med leti 1959 in 1970 je bil sourednik *Jezika in slovnice*, od 1973. je član uredništva *Slavistične revije*, od 1980. pa njen odgovorni urednik. Za svoje znanstveno delo je prejel nagrado skladu Borisa Kidriča (1977) in veliko Kidričevo nagrado (1984) za sintezno delo *Elementi slovenske moderne književnosti*, ki jo tematsko dopolnjujejo in zaokrožajo tri knjige, prav tako osredotočene na književnost 20. stoletja. To so *Umetnikov črni piruh*, *Alojz Gradnik in Josip Vidmar. Fond njegovih razprav, člankov in esejev v slovenski literarni zgodovini je izredno bogat, od tega je velik del posvečen življenju in delu Miška Kranjca.*

noestetska gena in struktura Kranjčeve proze.

Dovoljujemo si povzeti vaše »provokativno« vprašanje, izrečeno ob Kranjčevi 70-letnici na slavostni akademiji v Lendavi: »Kakšna bi bila podoba Prekmurja v slovenski literaturi, če odmislimo vse, kar je na njej Kranjčeva od črtice Smehljaj leta 1930 do romana *Strici* so mi povedali in knjige *Novel Lepa Vida prekmurska*?« Saj res, kakšna bi bila ta podoba?

Na vaše vprašanje bi mogla pozitivno odgovoriti le primerjalna študija, ki bi zajela dela prekmurških pesnikov in pisateljev od 1930. leta dalje in jih soočila s Kranjčevim prispevkom. Zelo bi nam koristilo, pričakujemo pa jo od katerega mlajših raziskovalcev iz severovzhodne Slovenije, saj je kdo drug ne bo napravil. Na svojo lastno »provokacijo« pa si bom moral vsaj deloma odgovoriti tudi sam, če bom kdaj končal monografijo o Kranjčevem pisateljstvu. Takšno monografijo vsekakor dolgujem njegovemu in svojemu kmetskemu estetskemu spominu na rojstno pokrajino. (S tem je dr. Zdravec hkrati odgovoril na naše naslednje vprašanje. Dejstvo je namreč, da Kranjčeva proza zajema več tematskih plasti. V Panonskem zborniku leta 1966 dr. Zdravec govori v razpravi *Pripovednik Miško Kranjec* o petih vsebinskih tokovih Kranjčeve proze, na plenumu kulturnih delavcev OF leta 1983 je predstavil tri plasti. Očitno je, da mu ne služijo zgolj kot metodološko izhodišče, marveč kot osnova za temeljito in sistematično proučevanje.)

Hkrati ves čas razčlenjujete in komentirate ugovore, pritožbe in

obtožbe zoper »barda slovenske vasi, njene psihologije in etike na poti iz polfevdalnih preko kapitalističnih v socialistične odnose«. (Tako v Panonskem zborniku!) Med drugim je slišati očitke, češ da je Kranjec predstavnik premočnega, dogmatskega socialističnega realizma. Zanimajo nas prav ti — vsaj tisti stalnejši — ugovori, pripombe in pritožbe na račun Kranjca in njegove proze in seveda kako jih tehtate?

(Na že omenjenem plenumu kulturnih delavcev OF leta 1983 je naš ugledni sogovornik med drugim nanizal labirint dvomov in vprašanj, ki jih je na račun Kranjca sprožil Edvard Kocbek. »Kocbekova visoka sodba o slovenskem romanu in Kranjčevem še posebej je problematična. Kaj je namreč tako nemogočega, tako primitivnega v njegovem romanopisju? Mar utripa življenje v njegovem romanu — mislim kajpada na najboljše tekste — zares »kakorkoli« in brezoblično, se slovenska beseda v njem ne spaja dovolj z intimno resničnostjo? Ali pa je njegov romanu vprašljiv zato, ker ni na vse strani arhitektonsko zglajen, ker teče potegneno, počasno, nemudeče, ker pripovedovalec mestoma ponavlja oziroma pove nekatere miselne motive raje prevečkrat kot premalokrat, ker je njegov stavek raje prej melodiozen kot dramatično napet, prej opisen kot aforističen? Je Kranjec premalo razgledan po svetovnem romanu, poetološko premalo izšolan? Po katerem vzorcu naj bi delal: po romanski pregledni, včasih simetrični kompoziciji ali po ruski veletični epiki, ki se včasih prav malo briga za mere struge, po kateri vali svoje mogočne življenjske podobe?«)

Tisti, ki govorijo o Mišku Kranjcu kot o dogmatičnem so-realistu, naj si odgovorijo na tole vprašanje: kateri slovenski pisatelj je napisal roman o krizi in formbirojevca, kateri je napisal

Svoj sedanji pogled na Kocbekovo literaturo bi zarisal kdaj drugič. Tokrat lahko ponovim le splošno priznano resnico, da je dober pesnik, dober pisec zvrsti, ki ji pravimo »dnevnik«, dober esejist in izrazit esejistični pripovednik, da pa ob vsem tem še zdaleč, zdaleč ni enak Francetu Prešernu, ob katerega bi ga nekateri hoteli postaviti. V malem pa »doživlja« podobno nepotrebno usodo kot Miroslav Križič na Hrvaškem: nanj se obesimo z različnimi »ljubeznimi«, ki njegovi realnosti v naši kulturi več škodijo kot koristijo.

Ko smo pripravljali intervju z uglednim slovenskim literarnim zgodovinarjem prof. dr. Francem Zdravcem in tudi zdaj, ko naj bi ga sklenili, nam hodi na misel Zdravčev pogovor z Miškom Kranjcem, ki ga je v dvojni (3—4) številki tretjega letnika leta 1958 objavila revija *Svet ob Muri*. Zadnje vprašanje in odgovor nanj se zdi tako zelo zgodovinski, če ne kar »preroški« v najboljšem pomenu besede, da ju je vredno povzeti.

V Macesnih nad dolino prelega umetnik Jaka Erbežnik breme odgovornosti pred sedanjim človekom na politika, aktivista Lukanca. Pri vas torej umetnik politiku, v Cankarjevih Hlapcih pa napredni intelektualci izročila »štafetno palčko«, da uporabim ta vaš izraz, delavcu, kovaču Kalandru.

»Hočete reči: umetnik poklicnemu politiku?«

Ko mu pritrdim, odvrne: »Da jo bo ta predajal spet delavcu prek upravljanja. — Kar pa se tiče te »štafetne palice«, je to tista velika ideja, ki je tako ali drugače živela skozi vso zgodovino slovenskega naroda in se je predajala iz stoletja v stoletje, iz rok v roke — ideja nekoga naroda, ki hoče živeti samostojno in svobodno življenje. V devetnajstem in dvajsetem stoletju se je najzgodovinskejša predajala prek književnikov dalje. Od Linhartarja preko Ferberja do Voranca in Kajuharja: en sam človeško in umetniško veličasten, vedno živ spomenik te humanistične, stvarne demokratske ideje in boja zanjo, hkrati pa silen spopad z vsem, kar je to idejo dušilo in kar je bilo v naših ljudeh in v družbi dekadentno. Cankar je izročil to »palico« delavcu, kovaču Kalandru, v spremenjenih okoliščinah pri meni pa umetnik politiku delavskega razreda, od koder se predaja delavcu, ki upravlja gospodarstvo in konec koncev življenje. Za čistost in zmago te ideje je literatura v preteklosti odigrala pomembno, lahko bi rekli vodilno vlogo. Danes jo čakajo drugačne, toda nič manjše naloge. Usodno zanjo bi bilo, če bi izgubila stik s stvarnostjo, z življenjem človeka v družbi. Še bolj usodno pa, če bi se izgubljala v lažnem psihologiziranju in »pesniškem« solipsizmu ter brezsmiselnem nizanju podob, zakaj tu ni več ne ritma življenja in ne ritma dela.«

BRANKOŽUNEC

roman o »oblasti«, v kateri partijski sekretarji doživljajo politične zlome in tudi elementarne, ljubezenske katastrofe, ker jih je življenje — kajpada po pisateljevi volji — zvezalo v zakone z bivšimi nunami? In kdo je bil tisti, ki je prav tako v romanu brezobzirno popisal nemoč umetnika, politika in duhovnika ob moralni in socialni tesnobi nezakonske matere? Mar je takšne krize, poraze in nemoči mogel popisovati dogmatični so-realist ali pa so sporočila realista?

Kako dr. Zdravec končuje skico o Kranjčevi prozi in njenem mestu v slovenski literaturi?

Za vsakim pisateljem ostane tudi kakšen torzo, za Cankarjem je ostal roman *Marta*, za Prežihom Skrivna branilca. Kranjec je pripovedoval o treh. Nedodelani sta ostali dve ženski, Kustecova in Kapitanova. V njunih naravah je nemara srečal ne le veliko večnoženskega, ampak tudi veliko moralno problematičnega, notranjih razponov teh moči pa tedaj še ni do kraja dosegel. Škoda, da se ne more nasmešiti in se pošaliti na svoj znani trpkosti nadin: »Žensko in revolucijo do kraja dosegati, do kraja izpeljati in ubesediti!« Tretji torzo je ro-

POMURSKA LITERATURA V LETU 1985

Čudna je — ta beseda. Ni krušno testo, ki se na čudodelčev ukaz že stotletja razmnožuje v hrano za lačne želvece množic. Gnetiš jo in gnetiš, toda nikoli ne pregetiš. Stokrat prekleta, tisotkrat poplujvana, zanikana in zanitevana, reptana in sepena. Pa vendar: kakor Veronikin prt, v katerega je vtisnjen čudodelčev irpeči obraz: v katerega minljivi besedodelnik vtiska sebe in svoj minljivi vek ter v tem dejanju postaja čudodelnik. Beseda, obdana z magično močjo.

»Ne mali zov te svete brige iz kričavosti ravnil glavarji kam pojde, kam stropan luč udari mali angelci razglavi« (Feri Lainšček, Baladic murskih tenje, ponovitve)

Če je nekaj minulih let označevala vsaj ena nova leposlovna knjižna enota pomurskih avtorjev, pa je iztekajoče se 1985. leto v tem pogledu ničelno. Vendar precejšen del pomurske literature, objavljene po številnih slovenskih literarnih revijah, kaže, da je treba — podobno kot matematični ničli, s pomočjo katere, recimo, definiramo celo neskončnost, ali ob kateri se racionalna števila preoblikujejo v iracionalna — tudi temu zamolku v samostojnih knjižnih izdajah pripisati prelomni pomen. Še preden pa bomo o tem podrobneje spregovorili, si moramo natančneje ogledati sam pojem pomurske literature.

Žal je ta še zmeraj kot žvečilni balonček: ko ga napihneš, že tudi poči.

1. Če mislimo literaturo v najširšem pomenu besede kot literarno dogajanje, ki ne vključuje samo strogo knjižne dejavnosti, ampak tudi druge načine udejanjanja leposlovja (literarni večeri, revialna dejavnost...), se izkaže, da je z regionalnega vidika to, kar naj bi pojem označeval, samo na pol.

2. Z nacionalnega vidika pa je pomurska literatura tako ali tako del slovenske oz. je slovenska literatura.

3. Če pa upoštevamo še *kakovostnostrukturalni vidik*, vidimo, da je znova prostora več ali manj uresničeni ti deli te strukture, ki ga običajno imenujemo ljubiteljsko-amaterskega. Preostali del, ki največkrat sovпада s sodasnimi regularnimi slovensko-evropskimi literarnimi smermi in strujami in ki ima v našem prostoru vse številnejši sociološki adekvat, pa se je v glavnem prisiljen izživeti in udejanjiti izven prostora.

Iz povedanega je mogoče zaključiti, da je pojem bolj poljubne, priložnostne narave in da v sebi nima prave definitorične moči. Vendarle pa v odhajajočem letu beležimo poskus, preseči njegovo poljubnost in naključnost. Gre za predlog nekaterih pomurskih, predvsem uradno-institucionalnih kulturnoobrazložiteljnih, po katerem naj bi preostali ljubiteljski amaterizem in zavezujoči profesionalizem z neko imaginarno, vse okuse zadovoljujočo »kakovostjo«: »O tem, ali naj bi bile predstavljene ljubiteljske ali profesionalne skupine, pa bi bilo odveč govoriti, če bi bil kriterij kakovost... da nam mora biti najprej jasno, kakšno kulturo sploh hočemo.

Vsekakor boljše, takšno za vse okuse in zahteve... (Kritično o soboški kulturi, Vestnik, 11. april 1985.)

Za ponujeno možnost je mogoče reči, da izhaja iz zavesti o obstoju obeh kakovostnostrukturalnih delov literature, hkrati pa tudi iz omejenega pogleda sedanosti, ki se ne ozira na preje, ampak skuša premostiti trenutne (glatne) stiske in kulturna nasprotja z ne dovolj preiščeno aplikacijo filozofske sheme teza-antiteza-sinteza na kulturo. Ob to pomankljivo sedanostno načelo je mogoče v premislek postaviti načelo prihodnosti, ki vidi v Pomurju slovensko regijo, v veliki meri meječo na sosednji Avstriji in Madžarsko. Prav v tem položaju in z mnogimi že izpričanimi domačimi miselnimi potenciali bi lahko pojem pomurske literature dobil svoj trdni temelj, ki bi mu ga v času, ko se na republiški in državni ravni vse bolj zapiramo pred svetom, dala vloga literarnega posrednika, »uvoznika« prepotrebni nam novih spoznanj in »izvoznika« naših duhovnih dosežkov.

(Tukaj se načelo prihodnosti v svoji načelni povsem sklada s tistim, na podlagi katerega je Stefan Smej pred nedavnim na istih straneh zaviral predlog za graditev elektrarn na Muri, predlog, ki prav tako izhaja iz omejenih pogledov trenutnih potreb sedanosti.)

»Ciljaveci stari trdnokrovi bisernina, če smo, smo prav izbrali pred šel — in dvom glodač in misli vsilne zvečiala mrena pred šelit krjavlji v naši ranik« (Feri Lainšček, Baladic murskih tenje, ponovitve)

Iz zornega kota doslejšnjih spoznanj bo verjetno mogoče laže razumeti naslednje tri literarne pojave.

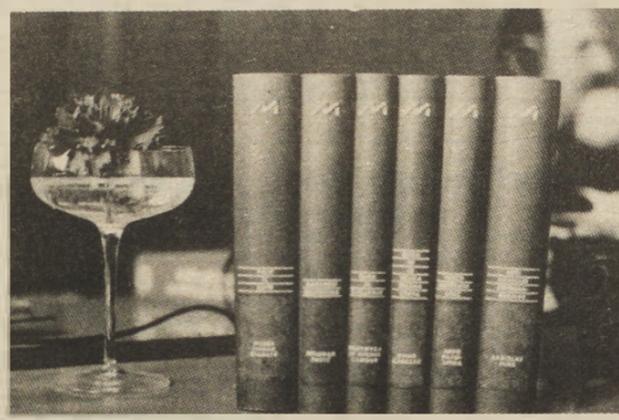
1. V opisanem prevladujočem položaju ljubiteljsko-amaterske literature predstavljajo Lainščekove *Plastične rože za Valenta* po dolgih letih prvi uspehi poskus, da lahko domači profesionalni avtor udejanji svojo literaturo v domačem prostoru. (Pri tem puščamo ob strani literarnoestetska vpraša-

nja, ki se ob tem sprožajo, čeprav je mogoče trditi, da ne gre za povsem marginalni pojav, saj ga je mogoče umestiti v kontekst danes precej žive slovenske burke.)

2. Morda bo v prihodnosti kdo preštevati pluse in minuse generacije očelov, toda za nas naj bo dovolj, če v ustanovitvi Književne mladine M. Sobota ne prezremo rokovice, ki jo je po dolgoletnih zamanskih prošnjah, zahtevah, predlogih vrgla generacija sinov, ko se je odločila po svoje urejati stvari.

a) Da tudi tukaj začetek ne bi bil kaj lažji kot običajno, si je prvi projektor soboške Književne mladine — minizbornik konkretno-vizualne literature moral nadei potrošniški plašč literarne voščilnice oz. privzeti sebi tuj eksistenčni modus.

b) Da pa je sposobna tudi večjih kakovostnih projektov, je dokazala z »maratonskim« literarnim kolažem Ogledalo.

Med šestimi knjigami 9. letnika knjižne zbirke Mostovi, s katerimi Pomurska založba presega ne le lokalne ampak tudi republiške meje in se potrjuje na knjižnem trgu, je posebne pozornosti vreden Hazarski besednjak. Beseda je o romanu srbskega književnika Milošada Pavliča, ki je za roman — leksikon v 100 000 besedah — lani prejel Ninovo nagrado in sodi med uspešnice. Namesto poglavij ga označuje jezo gesla, posebnost pa je tudi ženski in moški izvod, ki ju je Pomurska založba posebej naštopila in doživela na četrtinski tiskovni konferenci veliko pozornost. Zbirko Mostovi je predstavil njen urednik Jože Hradil, z avtorjem Hazarskega besednjaka pa se je pogovarjal prevajalec Janko Moder. bb

3. Ob vseh teh razveseljivih premikih pa ni mogoče mimo žalostnega dejstva, da na nobenem murinem bregu ni izšla niti ena ljubiteljska edicija.

Očitno je torej, da je 1985. leto tudi v samih literarno-kulturnih razmerah prineslo nekatere, morda daljnosežne spremembe. Še bolj pa se te zdijo značilne, kakor smo že naznali, za samo leposlovje.

»Kar luknje vnetim luknjalcem praznine, kar opne teh misli s svojim navideznim risom, sem bližje od navznoterprežeče bližave taisto od vsakebi štrleče daljeve« (Feri Lainšček, Baladic murskih tenje, ponovitve)

Zaradi opisanih razmer se je »pomurska literatura« udejanjala v glavnem zunaj prostora. Tako najdemo njene avtorje v ZKO-jevskem Mentorju, mariborskih Dialogih, ljubljanskih Sodobnostih in Novi reviji. Še preden pa v grobih obrisih predstavimo njene dosežke, se zdi potrebno pripomniti, da večji del avtorjev vsaj sluti ali pa se že giblje znotraj tistega temeljnega današnjega občutja življenja in sveta, ki bo opisano v naslednjih vrsticah in morda mimogrede še na kakšnem mestu.

Sodobno mišljenje odkriva povsod, v središču človeka in sveta t. i. prazen prostor, ki ga ne more zapolniti — pa če bi še tako rada, na bolj ali manj despotični način — nobena sporočena, vsiljena avtoriteta, kakršnoli barve žbe. Ob tem pojmu današnja znanost in filozofija znanosti uporabljata še pojem *cinamena*, t. j. odvrnitev od t. i. prave, najkrajše, najučinkovitejše, predvsem pa — to je najpomembnejše — vnaprej začrtane poti. V tej zavajajoči praznini mora človek, ki ne nosi pasje verige na globoko sklonjenem vratu, svoje bivanje osmišljati zmeraj znova in znova sam, kar seveda nujno vključuje tudi *neizhjeno daljšino*.

FRANČ RAJNER — ROMANTIČNO ZAGRANJE OČI

»To noč naj bo pesem nežna, kakor ti. Odhajam in ne vem poti, odhajam in ne vem med kakšne ljudi. To noč naj bo pesem nežna, kakor znaš nežna biti ti.«

Zdi se, da se Rajner tega še ni povsem zavedel, saj se v obeh izdihkih, objavljenih v Mentorju (*To noč, Delovno mesto*, Mentor 1/1985, str. 56—57), giblje povsem znotraj romantične identifikacije ženske in poezije, v drugi pa govori o zamanskih poskusih subjektive družbene afirmacije. Gre za upesnitev problema, o katerem se trenutno veliko piše in govori, tudi v povsem neliterarnih krogih, upesnitev, ki se v zastavitvi problema ni mogla odtrgati od Prešernovega Slovesa od mladosti, v končni izpeljavi (subjektivno resignira-

ni umik) pa od njegovega zaključka Sonetov nesreče.

MILAN SKLEDAR — SLUTNJA IN UMİK PRED PRAZNINO

»Zakričal bi v kanjonu kaosa med prebiranjem razruhtih črepinj dni Spominjal bi se neuresničljivih sanj in želel bi slišati usihajoče krike toda bojim se potresa«

Skledar je v metafori (smrtne) kose (Kot kosec, Med košnjo) od daleč že zasulil dih te zavajajoče praznine, vendar ne more storiti odločilnega koraka, da bi ji stopil nasproti, o čemer eksplicitno govori konec pesmi *Bojim se*, noga mu zastane v melanholični razpetosti med »dom« in »tujino«, prepogosto omahne v identifikacijsko metaforo, ki razkriva že znani razkladni subjekt, obsojen na večerno vmes-

kar je v svoji oceni ugotovil že tudi M. Pungartnik (Mentor 2/1985, str. 67).

ERNEST RUŽIČ — IZ ČRNE PRAZNE KRIK NAZAJ

»Iz domovanja ptic želim izvedeti misli za besedo; skrivito in varovano... Beseda v besedi reč v reči išče spomin...«

V pesmih Ernesta Ružiča, ki svet in življenje sprejema skozi temeljno besedo igra (ob njej še list in nič), je celotno odskočno vzbujeno brezizhodni sedanosti, odet v različne odtenke črne barve, v katerih je čutili tisto značilno občutej današnjega trenutka: nekdanji zagon v prihodnost, v velike in hitre spremembe je spalne!; človek začuden strmi v neuspešen konec svojega uspešnega kolektivnega, avantgardnega prizadevanja, naenkrat je sam s sabo, s svojimi uspehi, ki so v neki neznani točki skrenili mimo. (Ne zdi se pretirano sociološka adekvatna temu občutju iskati v — zelo preprosto rečeno — razočaranju nad industrijsko revolucijo in ga izvajati iz postindustrijskih razmer.) In nenadoma človek ve, da mora ubrati daljšino, ki vodi skozi preteklost spet nazaj. Od tod so povsem razumljivi verzi kot »Pred devetdesetletnimi leti / so posekali drevo/ za ograjde spomina.«

DRAGO KUHAJ — OD RACIONALNEGA K IRACIONALNEMU

»Misi so se povile v kloško v zraku se plete šepetanje mogoče bo dež kaplja je ležala sredi mrtvih kopriv plahuva tema je pokrila zemljo mogoče bo dež«

V Dialogih je raznovrstno pesniško paleto predstavil tudi Kuhar (Dialogi 7—8/1985, str. 35). Pravo nasprotje pesmi Mozaik, ki bi jo lahko imenovali kar pesem tesnobe in v kateri fiktivni lirski subjekt izpoveduje svoje temne slutnje in težka občutja, je kar nekaka pesem upanja *Oko dneva*, metaforično bogata in v sebi skladna celota. V primerjavi s pesmijo Rez, ki ima zelo racionalističen prizvok, je skorajda nežna lirski podoba. Kljub omejenim racionalističnim potezom pesmi Rez pa se tdi dokaj pomembna, manj seveda zaradi svoje estetske kot spoznavne plasti. V razumevanju občutljivega razmerja med umotvorom in racionalim, v kar je pesem tematsko usmerjena, je namreč pri Kuharju prišlo do določenihih premikov, tako da je tokrat raciu pripisano le še »seciranje videza resničnosti«.

Morebiti gre celo za rahlo programsko odločitev, saj preostali dve pesmi zapuščata nekdanji način Kuharjevih zapisov.

Za razliko od nekaterih drugih slovenskih »razrešitev« sodobne praznine sta Milan Vincetič (cikel *Atlantida*, Sodobnost 5/1985, str. 523—525; cikel *Argonavti*, Dialogi 6/1985, str. 27—28) in Feri Lainšček (*Baladic murskih tenje, ponovitve*, Sodobnost 8—9/1985, str. 788—792; cikel *Orolsan*, Dialogi 7—8/1985, str. 42—43; cikel *Pesmi*, Nova revija 41—42, str. 1046—1048) ubrala daljšino v preteklost. Gre za zelo zanimiv pojav, ki ga zasledimo tudi v filmu: spomnimo se samo na Herzogov film *Fitzgerald* ali pa Spielbergovega *Indiana Johnsa*, ko mora gledalec le nekoliko utišati pustolovski optiko, pa se mu odpre čudovit svet sodobne filmske metafore.

MILAN VINCETIČ — PRETEKLOST SNEMA KRINKO S SEDANOSTI

»Poziimi prah zapre vitrine ulite iz voska, ne iz kovine do tat, ki stiska po mernike, rezljane z nohti iz slonovine otrpe, zameni v kipe brezdušne, prane s česlovine«

Vincetič je zavil v grško mitologijo, pri čemer pa se ni mogoče zmotiti občutka, da je cikel *Argonavti* v primerjavi s ciklom *Atlantida* bolj moderna pripesnitev starega mita, ki jo — resnici na ljubo — manj zanimajo junaki in junaški dogodki, bolj pa psihološko-slutenjski odtenki; vsekakor pa formalno virtuozna pripesnitev v devetložnih jamskih verzih (pravzaprav katekličnih desetericah), ki so v vseh pesmih razporejeni v kitično shemo 2 x 3 in ki jih krasijo posledne asonance. Devetložni jamski verz in asonance so značilni tudi za *Atlantido* (kritična shema 3 x 2), v kateri je Vincetiču uspelo »s pomočjo« mita strgati krinko z naše sedanosti. Za to krinko se skrivajo historija in paragrafotki kot »rodovnik, zakonik zločinov« (Razgled), zamansko iskateljstvo (Pobeg), nesmiselnost akcije (Voda), vsesplošna krhljivost, odotnost trdnosti (Sodi tasi). Navidezni red in trdnost stvari, gotovost meril in zanesljivost vrednot... so samo privid, zdavnaj potopljena, morda tudi nikoli obstoječa *Atlantida*.

FERI LAINŠČEK — DIALOG S PRETEKLOSTJO

»Teh čet nesvet teh volih straž temno pečateni karaki teh mlilih lic bohat, iz sedmih prstov in mezica rastei veljaki teh večnih srdb kdor mejo moji meje ne prestopi — svet balad so ničelni akopik«

V podobno smer kot *Vihovec* je krenil tudi Lainšček, vendar je šel najdlje v *Baladic murskih tenjah, ponovitvah*, ki so zgrajene iz pesemskega dela in na način znanstvenega besedila numeriranih opomb (domnevno izročilo Stefana Murskega in Murska balada), se je odločil za dialog s preteklostjo. Povsem razumljivo je, da je pri takšni odločitvi uporabil baladno zvrst, ki je po definiciji dialog, celo spopad nasprotujočih si (iracionalnih, kar pa ni nujno) sil, v katerem se prepletajo dramske, epske in lirске sestavine. Enako razumljivo pa je tudi, da je moral vnesti nekatere inovacije. Tako npr. klasični dialog baladnih »oseb« ne bi ustrezal njegovi zasnovi. Pri tem naj opozorimo na dejstvo, ki bi manj pozornega bralca morbiti zavedlo. Vse skupaj — pesemsko besedilo in opombe, kakor smo jih imenovali — je literarni svet. Ni zgodovinske Murske legende, ni zgodovinskega Stefana Murskega, vse to je pesnikova fikcija, toda literarno skrajno funkcionalna. Zelo zanimivo bi bilo razmišljanje v smer Stefana Murske: lirski subjekt pesemskega besedila — ego; alterego in Murska legenda; pesemski del — literarno izročilo; literarna (tudi Lainščkova) sedanost, vendar za to tokrat ni prostora in navezadnje tudi ni namen tega pregleda.

Tudi za klasični baladni »spopad« tukaj ne gre, saj »pomolna« preteklost pronica v tkivo sedanosti nenasilno, po volji te sedanosti pravzaprav, ki se prav skozi to pronicanje izkaže še kako baladna. Ker je eden od zakonov poezije tudi ta, da neprestano spreminja že uzakonjeno, ne kaže nasvetovati vseh formalno-zvrstnih inovacij, ki jih je Lainšček vpletel v ta dialog s preteklostjo, ampak pogledati, kaj se je v tem dialogu dogodilo.

Tako kot že Vincetiču se je tudi njegova historia in iz nje izhajajoča futurizma pokazala v precej drugačni podobni od tiste pro- in reklamirane (Veljaki, Pravažiki, Starci), tudi pogled na človeka je moral zaviti stran od tradicionalne telesnoduševne slike, zaslužil je neko novo etiko (Pridih: »ni upora ni četiva, pot je takšna kot so zdavnaj jo izbrali/ a skrinja vendar trkom poči, glasov glasovi/ bodo v njej nastali«), na podlagi katere se je v nasprotju z izročeno življenjsko držo *pravditi* odločil za samosvojio *satambivo* (Luknja: »satambiva mojega drugega življenje satambiva/ biva nebesedo, samovsebnost vprašnjaka«) in na koncu vzklinal: »rastem črni labodi neznanja, rastem iz zenikvarjavo, jim zrklo/ razpada, slika ostaja«. Po dolgem času obupnih krikov v grozo in temo bivanja ter pristajanja na njegovo ničnost en pogumen in voljan slovenski vzklík k novim razsežnostim.

Tudi v tem letu se je izkazalo, da pretežni del »pomurske literature« tvori poezija. Vendar pa ne kaže prezreti tudi njenega proznega deleža.

Čeprav je po odlomkih iz neobjavljenih romanov težko presojati celoto, pa se vendarle zdi, da *Vračam vam soproga Karoline Kolmančič* (Dialogi 1—2/1985, str. 4—10) in *Rus na biciklu Jožeta Hradila* (Sodobnost 5/1985, str. 514—519) ne prinašata v sodobno slovensko romanopisje ne v pripovedno-tehničnem ne v spoznavnem in etičnem pogledu ničesar vznemirljivega.

Nekoliko drugače je s *Šest smrti postavljena Huberta Milana Vincetiča* (Dialogi 1—2/1985, str. 40—45) in *Belimi rekrti Ferija Lainščka* (Nova revija 37—38, str. 530—535), ob katerih naj le nakažemo nekaj osnovnih misli in možnih gledanj.

Za obe prozi je bistveno uvideti odnos pripovedovalca do pripovedne resničnosti. Čeprav se zdi, da Vincetič zelo zaposljuje kačkovski problem ujetnosti subjekta v kolese sodobne manipulantne družbe in lastno določenost, pa prav ironizirajoče pripovedovalčevo stališče ustvarja distanco, iz katere zveni prepričanost v nemožnosti in nesmiselnosti kakršnokoli subjektive akcije (podobno misli smo našli tudi v njegovi *Atlantidi*).

Tudi Lainščku se je potem, ko se mu je podrl svet velikih začrtin (v katerem imajo življenje, človek, Družba, Dobro, Zlo, Ljubzen... svoj izročeni smisel in cilj), odkrilo prostorska nemožnosti (»Sklenil sem, da pojdem, kajti kakor kamen me je težil neprizanesljivi občutek samote. To ni bilo tisto otočnostno čutenje samega sebe, ampak zavedanje, da sem se v pridihu od ene do druge smrti zatekel na piano, od kodar ne morem ne naprej ne nazaj.«). Vendar: za razliko od Vincetiča in kakor smo videli že v *Baladicah*, on na to ne more pristati: z novo optiko se odpravlja odkrivati svet mlilih začrtin: »Toda če ne poskusim, če ne zmorem zadnjega giba, to pomeni vdajoj. Vsa ta odhajanja torej, ta beg pred sanjami in resničnostjo, je eno samo upanje, da se je še mogoče rešiti.«

Mimo številnih drugih pomenskih odtenkov, ki jih obe prozi prinašata, bi to morda lahko bil tudi moto tega zapisa.

FRANCI JUST

kulturni koledar

ČETRETEK, 26. DECEMBRA
MURSKA SOBOTA — V Klubu mladih bo v okviru literarnega kolaža Ogledalo večer mladih upov ali usmerjene lirike. Začel se bo ob 18. uri.

LJUTOMER — V Galeriji Ante Trstenjak bo ob 18.30 otvoritev razstave: Dolenjska v slikah petih slikarjev. S svojimi deli se bodo predstavili: Jože Kotar, Jože Kumer, Jože Marinč, Marjan Maznik in Janko Orač.

Ob 19. uri pa se bo v Ljutomerskem Domu kulture začel Novoletni večer, na katerem poleg Ljutomerskega okteta in domače godbe na pihala kot gost nastopa folklorna skupina Vinko Korže iz Cirkovec.

PETEK, 27. DECEMBRA
MURSKA SOBOTA — V prostorih Kluba mladih bo zagnitev Ogledala in ugašanje sveč. Potem bo Drago Kuhar interpretiral pesmi, ki se dozdevajo, kot gost pa bo nastopil Jože Olaj in pogovor bo potekal v temi in upanju, da bo preskočila iskra.

SOBOTA, 29. DECEMBRA
MURSKA SOBOTA — V Klubu mladih se bo ob 18. uri začel literarni večer proti elektrarnam na Muri. Organizira ga Književna mladina iz Murske Sobote.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je še vedno na ogled razstava umetniških fotografij Jožeta Kološev-Kološa ob njegovi 50-letnici ustvarjanja. V Pokrajinski in študijski knjižnici bo do 18. januarja na ogled književno delo Toneta Svetine. V pionirski knjižnici v gradu pa se s svojimi deli predstavljata mladinska pisateljca Polonca Kovac.

LENDAVA — V Galeriji Lendava so na ogled gvaši akademske slikarke Suzanne Kiraly-Moss.

RADENCI — V Razstavnem paviljonu hotela Radin se z akvareli predstavlja akademski slikar Janez Prista-vec iz Maribora.

knjige

USPESNICE TEGA TEDNA v knjigami **DOBRA KNJIGA** v Murski Soboti so — Jože Zadavec: LJUDSKO ZDRAVLIVSTVO V PREKURJU (Pomurska založba), Dr. Oetker: **DOBNO PECIVO** (Mladinska knjiga) in Ela Peroci, Anka Peroci-Luger: **AJATUTAJA** (Mladinska knjiga).

Besedila s škofjelškega posvetovanja **Povejmo naravnost!** so (ob knjigi *Jezikovno razsodišče*) še en dober jezikovni priložnik, ki nas opozarja, kam je zašel naš (ne)samopravni jezik. To je tudi klic za odpravljanje ponekod nadvse zapletenega jezika, ki velikokrat onemogoča sporazumevanje. Po tezi Jezikovnega razsodišča je prav birokratičacija (ob borbi zoper anglicizacijo in srbohrvaticizacijo) najresnejša razkrajalna težnja v jeziku. Jezikovni problemi so prikazani v odnosu znanost—politika—množična občila, saj je uspeh možen le ob sodelovanju tega trojega. In če je knjiga »namenjena predvsem študentom in diplomantom sociologije, slovenistike, politologije, novinarstva in prava, glede na sedanje družbene razmere pa jo bodo lahko s pridom jemali v roke uredniki, upravni delavci, politiki, pedagogi in drugi,« je mogoče dodati: Tudi na našem (obrobnem) koncu bi bilo presneto dobro, če bi jo prelistal prenekateri uporabnik jezika. Tako bi bila tudi beseda šolarju precej bolj razumljiva, da ne omenjam posebej delegatov, kjer je najslabše.

In ker je na tej isti strani omenjen tudi gnojni prisad, je dobro, da ne pozabimo: Tudi (in predvsem) z jezikom se lahko nevarno širi!

V iskanju projekta Pomurje 2000 (VI)

Ustvarjalnost je morda kraja ognja bogovom. A če je hkrati tudi uzavešanje prestopka, če lahko služi kot nauk, kot osebna in skupinska vrlina, potem je v najvišji meri upravičeno. (Po zborniku Ustvarjam, torej sem...)

Kakšen je pravzaprav model, profil, osebnost dobrega strokovnjaka, slovečega direktorja, okretnega, sposobnega poslovnega?

Recepta ni, smo razumeli vodjo tozda Montažno-gradbeni elementi v ljubljanskem Imgradu Franca Markoviča. Gotovo pa so čisti, ko je lahko posameznik suvereno, neodvisno in samostojno odločal, očitno minili. Danes je mogoče uspešnost direktorja meriti predvsem po sposobnosti, da ustvari okrog sebe zanesljivo, sposobno in ustvarjalno strokovno in delovno skupino.

Zelo pomemben je osebni zgled vodilnih delavcev. Pri tem gre skratka za hojo pred kolektivom, usmerjanje z lastnim zgledom, ne hojo za kolektivom in »z bičem v rokah«. Trdno vztrajanje pri doslednem uresničevanju sprejetih nalog — to so vrline, ki naj bi bile lastne strokovnjakom, direktorjem, poslovnem.

KAKO NAJHITREJE DO INFORMACIJ?

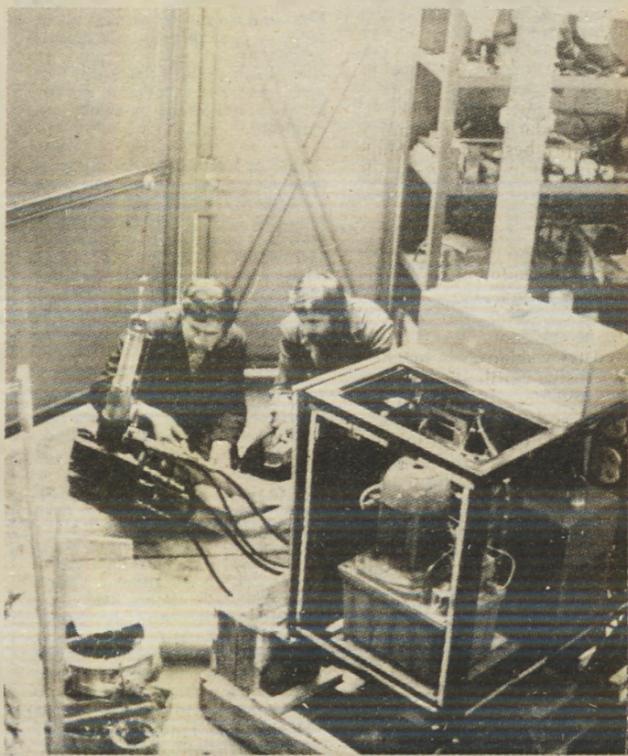
S sogovorniki za tretjo iz serije okroglih miz o strategiji razvoja Pomurja do vstopa v tretje tisočletje smo nujno trčili ob vprašanje vodenja, ki se ga sicer nameravamo lotiti v spletu načrtovanja, vodenja-trženja. Le v razmislek ponujamo predpostavko, ki bi utegnila biti credo tudi za pomursko združeno delo: kdor se hoče uveljaviti v mednarodni trgovini in na zahtevnih tržiščih, mora poznati tehniko vodenja in pogajanja, ki je na teh trgih, in imeti vse ustrezne tržne, proizvodne, finančne in tehnološke formacije. Vendar, kako najhitreje do informacije? Vprašanje si je zastavil in nanj odgovoril profesor in mentor na Srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti, Andrej Kubar. »Mislim, da so za to najboljša priložnost kongresi, seminarji in razne letne šole tako doma kot v tujini. Tu so predstavljene novosti in udeležence lahko neposredno vpraša avtorja, kako kaj deluje, kakšne so tržne možnosti, kakšna je uporaba izdelka, ter presodi, če je novost aktualna za določeno proizvodnjo ali ne.« Sicer pa tudi pri nas čedalje bolj spoznavamo koristnost takih srečanj, saj se le v takih primerih — kot je menil Markovič — »izpilijo prave resnice in spoznanja. Pa še nekaj: to je prepričanje naših ljudi, da ni potrebno obiskovati sejmov in informativnih prireditev o novih izdelkih in razvoju, tehnologiji in podobnem. Razširjeno je mnenje, da hodimo na izlete, ne pa, da nas zanima, kje je razvit svet pri določenem izdelku ali tehnologiji. To mnenje je treba spremeniti.« Vzemimo primer, kako se dokopati do splošno tehničnih informacij? V radgorskem Gorenju Elrad jih precej dobijo iz Iskrinega INDOK centra, nekaj tudi iz sozda v Titovem Velenju.

Drugi pomemben vir so tako imenovane patentne informacije, zlasti če se odločamo za nakupe raznih tehnologij, ali za končno fazo, ko izdelek že razvijamo, saj gre pri patentnih informacijah za originalno rešitev nekega problema. Zelo pomembni so tudi vzorci raznih izdelkov, recimo za nas v elektronski industriji, od konkurenčnih firm. To je najhitrejša pot, saj lahko kar na mizi odpremo deset takih izdelkov in jih premerimo. Tisti, ki hodijo na sejme, so na primer že pred leti lahko videli več Japoncev, ki so fotografirali in stikali glave ravno iz prej omenjenih razlogov. Če namreč gradiš na ravni konkurence, najhitreje prideš do cilja,« je pojasnjeval Karel Svetec, vodja projektnega sektorja v radgorskem Gorenju Elrad. Kuhar pa je dodal: »To velja za nevrhunske tehnologije, kajti vrhunska tehnologija je zaščitena in zapra za državnimi mejami in vrhunskega izdelka ni mogoče dobiti, da bi lahko naredili kaj takega.«

ZREZKI IZ ALG

Zanimalo nas je, ali je Imgradov kiosk — celo v New Yorku ga najdemo — patentno zaščiteno. »Patentna zaščita je potekla,

vendar je v bistvu še vedno veljavna, zadeva pa obliko,« je povedal Oskar Likar, vodja tozda Prostorsko-montažni elementi v ljubljanskem Imgradu. Avtor Saša Mächtig je za to dobil več nagrad in priznanj. »Ko je bil leta 1967 sistem razvit, je bil tako dovršen, da je — kljub temu, da gre za posamezno izdelavo — možno na njem uvesti katerikoli način množične izdelave. Je pravzaprav sestavljanka, in sicer modularna sestavljanka raznih elementov, ki se med sabo razlikujejo po barvi, funkciji in še čem.« Vendar tukaj preži nevarnost, ki najverjetneje grozi vsemu pomurskemu gospodarstvu.

Naprava Vertivar v lendavskem Gorenju Varstroj je patentno zaščitena v več evropskih državah. Mar ni dovolj prepričljiv dokaz — ob še nekaterih drugih — kako v pomurskem gospodarstvu vendarle nismo docela »bosci« pri rabi domače pameti? (Foto: B. Ž.)

Namreč, da spimo tako dolgo, dokler se izdelek prodaja. Ko pa se ustavi, ne vemo, kaj izdelovati. Tako smo spet pri vprašanju načrtovanja, vodenja in marketinga. Goda — po besedah Viktorja Vilda, direktorja Livovega tozda v Rogoševcih — imamo za vse to premalo znanja, kadrov, denarja in informacij. »Za nas je življenjsko pomembno, kaj bomo z vsem tem, kar imamo — in tega ni veliko — naredili: ali tisto, kar je stvar prihodnosti, jutrišnjega dne, ali tisto, kar je že stvar preteklosti. Mislim, da moramo tudi spremeniti politično psihologijo in priznati, da današnji razvoj proizvodnih sil zmora samo intelektualna ustvarjalnost.

Čim prej bomo to storili, tem prej bomo prišli naprej. Glejte!

Pri nas še vedno ni razčiščeno to, da ima neposredni proizvajalec pri sodobnem stroju manjše zasluge za visoko produktivnost kot pa tisti, ki je stroj konstruiral. V našem prostoru še v veliko okoljih tega praga nismo prestopili, kjer pa so ga, so lahko srečni in zadovoljni.«

»Če res moramo delati s tem, kar nam je v Pomurju dano, potem moramo delati v kmetijstvu, se z njim intenzivno ukvarjati in na njem graditi celotno gospodarstvo,« je menil Kuhar. »obstajajo pa še druge možnosti.

Značilen primer je Silicon Valley v ZDA, kjer ni bilo ničesar in je na znanju zrasla celotna industrija. Kako pa to gre? Gre tako, da pripelje strokovnjake z zelo visoko izobrazbo in ti s sabo žene in otroke, ki bodo čez nekaj let spet v vrhu znanja. Potrebne so trgovine, infrastruktura in ta se v recimo 20 letih zna tako zelo spremeniti, da postane pokrajina nekaj čisto drugega. Če pa imamo za to začetni kapital, je veliko vprašanje.« Ušlo nam je:

»No če že pri nas ne bo Silicon Valleya, bo pa vsaj Agrar Val-

ČE ŽE NE SILLICION VALLEY, PA VSAJ AGRAR VALLEY?

ley!« »Toda — se je oglasil Likar — agrar je sinonim za manj razvitost!« To je sicer res, vendar bi dobra nadgradnja z uveljavljanjem biotehnologije in biokemijskih procesov morala potegniti voz napredka naprej, ne nazaj.

Toda to je že v domeni predvsem sozda ABC Pomurka. Kuhar je še sarkastično pripomnil: »Če bi hoteli biti mi zelo napredna agrarna pokrajina, bi morali gojiti alge in iz njih delati zrezke. V tem smislu bi lahko Pomurje izkoristilo svoje danosti.« Da ne bo ostala poanta zastra: mišljeno je bilo, da je treba v pokrajino prinesiti več znanja.

ČE BI ZAVIST GORELA...

Žal nam je sprejeti zakon o inovacijah v zadnjih letih delež inovacij dokaj znižal, bi lahko povzeli mnenje Markoviča.

in ne ad hoc in akcijsko. Pri nas smo se jih resneje lotili lani — o tem sem pisal v našem tovarniškem glasilu — in dva sodelavca poslali na izobraževanje. Prvi korak je narejen, čeprav še ni pravega odziva kljub temu, da pomeni inovativna dejavnost gospodarsko korist za vse nas; v tozdu in sploh vseh okoljih. Kje so zavore? Ko sta se ta dva sodelavca vrnila — in tudi v časopisih lahko beremo — smo slišali, da so zavore direktorji. Menim, da — vsaj v večini primerov — ni tako in da pretiravamo, če tako mislimo. Ne razsvetljenost, nezavedanje gospodarskih koristi od inovacij, nepriznavanje tega področja in še marsikaj, tu so vzroki. Pa še pomanjkanje konkurenčnosti v firmah, razvojnih, tehnoloških in drugih podobnih okoljih, skratka vse skupaj se nagiba k tej naši nesrečni povprečnosti, uravnilovski kot glavni zavori v inovacijskih procesih in napredku sploh,« je razgovoril Viktor Vild. »Potrebna bo tudi politična volja in akcija, da vse to začnemo prikazovati drugače kot smo dosedaj,« je pribil.

REZANJE VRŠČKOV IN DVO-SMERNNA CESTA

Če smo brali knjigo Japonska — od posnemanja do izvira — Veljka Rusa, Sočana in Možine, smo se lahko prepričali, kako vse skupaj deluje drugje. Pri nas so ves čas zavore,« je

nadaljeval Karel Svetec. »Kje jih vidim? Krožki za izboljševanje proizvodnje so nadgradnja organizirane proizvodnje. Vprašajmo se, ali jo lahko organiziramo tako kot jo imajo nekje na Zahodu. Iz lastne prakse in prakse naše delovne organizacije (Gorenja Elrad — op. B. Ž.) lahko povem, da so pogosto zastoji v proizvodnji: ni tega ni onega materiala.

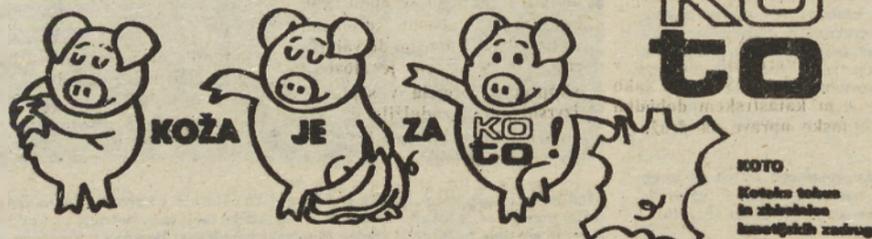
Srečujemo se z dvema, nasprotujočima si skrajnostma. Po eni strani se trudimo za neprekinjeno proizvodnjo, kar je izredno težko, po drugi strani jo nadgrajujemo, torej od delavcev zahtevamo pobude, predloge, zamisli, kako bi kje kaj izboljšali. Mislim, da je tisto pravo izboljšanje v tem: doseči v Jugoslaviji in njenem gospodarstvu, da zastojev v proizvodnji ne more biti; kot je v tujini. Kar se tiče »favšij« bi dejal, da izvira iz sociološkega nepriznavanja elite znanja. Teško se spriznamo s tem, da moj sodelavec več ve kot jaz. Obnašamo se, kot da vsi vse vemo, kar je najlažje vidno pri ekonomiji, ki smo jo popolnoma diskvalificirali. Razpravljamo podolgem in počez, v delegacijah, ker se čutimo sposobne za vse. To seveda sploh ni res in s tem se ne morem strinjati. Ljudi smo na to navadili, da smo vsi enaki in nas boli, če sosed ve kaj več od nas. Vrščke, ki izstopajo iz povprečja, skušamo porezati,« ni mogel skriti pikrosti Svetec. Verjetno pa so krožki za izboljševanje

proizvodnje vsaj poskus, da bi vsaj zdaj — če tega nismo storili poprej, v šolskem procesu vzgoje in izobraževanja — našli med delavstvom bistre, sposobne, ustvarjalne glave, se nam je zdelo vredno pripomniti. »Po moje je to dvosmerna cesta. Potrebno je, da en proces teče od spodaj navzgor — da torej delavci dajejo pobude — in da večji poudarek dajemo elitam znanja in jih ustrezno vrednotimo,« povzemamo Svetcevo misel in dodajamo Likarjevo: »Zelo pomemben je odnos vodilnih sestavov do delavcev. Namreč, da jim znajo prisluhniti in jih ne posekajo, še preden so dvignili točko.« Samoumevno je padlo vprašanje: »V Imgradu seve kaj takega ne počnete?« Sledil je bolj retoričen odgovor: »Med živimi ljudmi se vse zgodi. Vsekakor pa bi bili zelo nespretni, če kake dobre ideje delavcev ne bi koristili.«

Prihodnjic: Kako je v Pomurju s patentno zaščito, uvozom licenc in s tem povezano nevarnostjo odvisnosti in izsiljevanju tujih partnerjev, znaki razlikovanja? Kakšna je politična cena uvoza tujih tehnologij in tehnoloških sistemov? Kaj meni o pomurski domači pameti in »prekletstvu bega možganov?« Emil Milan Pintar? Kako znamo v pomurskem gospodarstvu povezovati načrtovanje, vodenje in trženje?

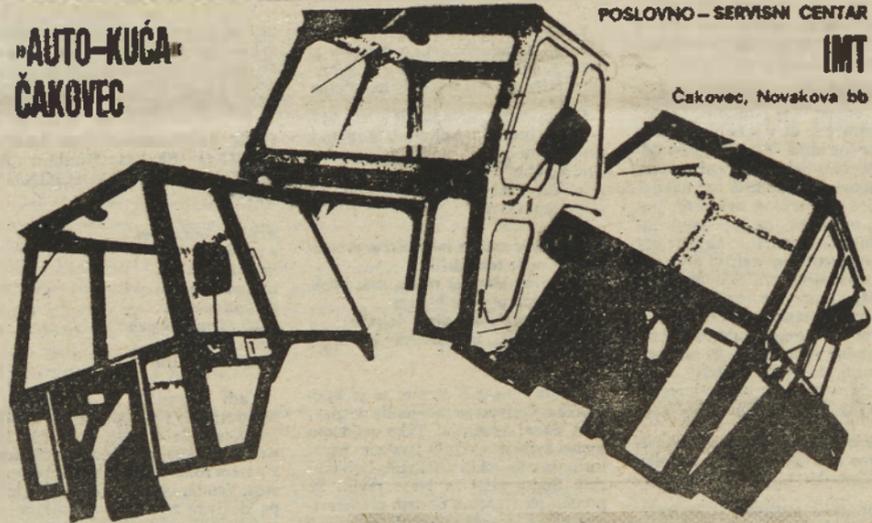
BRANKO ŽUNEC

ODKUPUJEMO SVINJSKE TER VSE DRUGE ŽIVALSKO KOŽE

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1986!

»AUTO-KUČA« ČAKOVEC

POSLOVNO-SERVISNI CENTAR

IMT

Čakovec, Novakova bb

NUDI TRAKTORSKE KABINE Z MONTAŽO IMT 539, TORPEDO TD-4506, URSUS C-335, ZETOR 2511, 4911 in 4712.

Ker s 1. januarjem 1986 začne veljati zakon o obvezni uporabi traktorskih abin, vas Poslovno-sevisni center IMT čakovske AUTO KUČE poziva, da si vgradite traktorske kabine že sedaj.

Informacije in prodaja:

Info in prodajni center IMT čakovske AUTO KUČE v Pomurju, v DO Potrošnik-AGROOPREMA Murska Sobotica in prodajalnih AGROTEHNIKE v Ljutomeru in Murski Soboti.

- proizvodnja bencinov
- plinskih olj,
- kurilnih olj, topil,
- metanola, formalina,
- umetnih smol,
- izolacijskega materiala,
- raziskave in proizvodnja nafte in plina,
- proizvodnja opreme za naftno industrijo

INA

NAFTA LENDAVA

SREČNO, USPEŠNO NOVO LETO 1986!

»Mislim, da je to prava pot, vendar se sprašujem, čemu to zanimanje ni tako, da bi se vsega lotili sistematično

SAMO ZAKON NE ZAGOTAVLJA VEČJE PRIDELAVE

Po skoraj enoletni javni razpravi so delegati v republiški skupščini prejšnji teden sprejeli spremembe in dopolnitve starih kmetijskih zakonov, zakona o kmetijskih zemljiščih, zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč, zakona o prežिवninskem varstvu kmetov in zakona o združevanju kmetov. Pri omenjeni zakonodaji pravzaprav ne gre za kakšne velike in bistvene spremembe, pač pa so nekatere naloge in zahteve le konkretnije opredeljene. Tudi za dosedanja zakonodajna namreč ne bi mogli trditi, da je bila slaba, pač pa je bila slabost v tem, da je nismo dosledno spoštovali in uresničevali.

Pragmatični sprememb in dopolnitev omenjenih starih kmetijskih zakonov so v obrazložitvah večkrat zapisali, da mora tudi ta zakonodaja spodbujati k večji in bolj racionalni kmetijski pridelavi. Takšno zahtevo je potrebno vsekakor podpreti, toda posta-

vlja se vprašanje, ali jo bomo v praksi tudi uresničevali. Sani zakon, pa naj so še tako dobri, proizvodnje v kmetijstvu ne bodo reševali, če se hkrati ne bosta spremenila tudi naša zavest in odnos do kmetijskih zemljišč.

Praksa namreč potrjuje, da je prav miselnost posameznikov največja ovira za spreminjanje razmer na tem področju. Zemlja postaja vse večje bogustvo, zato se tudi vse težje uresničuje težnja, da naj bi zemlja prehajala iz rok nekmetov v roke kmetov ali družbenega sektorja. Podatki o prometu kmetijskih zemljišč v vseh štirih pomurskih občinah kažejo, da je tega iz leta v leto manj. Družbena kmetijska gospodarstva tako ne uresničujejo načrtov odkupa kmetijskih zemljišč, pa tudi v zasebnem sektorju je tega prometa malo, pa še pri tistem, kar ga je, gre v glavnem za manjše površine, čisto le ohiš-

nice, ki niso primerne za intenzivno obdelavo.

Po drugi strani pa še vedno ugotavljamo, da nam ostajajo kmetijske površine neobdelane ali slabo obdelane. Čeprav je že dosedanja zakon o preživninskem varstvu dokaj dobro urejal reševanje socialne problematike ostarelih kmetov, so se za to obliko reševanja svoje socialne varnosti odločili le redki. Neobdelana ali slabo obdelana pa ni ostajala le zemlja ostarelih kmetov, pač pa v prenekaterih primerih tudi zemlja drugih lastnikov — nekmetov. Nova zakonodaja je sicer zastavljena tako, da naj bi pospeševala prehajanje zemlje iz rok nekmetov v roke kmetov oz. tistih, ki jo znajo in želijo obdelovati, vprašanje pa je, koliko bomo pri izvajanju te zakonodaje dosledni. Če ne bomo, potem tudi z zakoni večje in racionalnejše kmetijske izdelave ne bomo dosegli.

L. Kovač

Delegati podprli zahteve kmetijcev

Vsa opozorila kmetijcev v zadnjih dveh letih so kot glas vpijočega v puščavi. Težave v kmetijstvu se tako še naprej zaostrejujejo, posledice, na katere so kmetijci opozarjali že pred letom in več, pa so vse izrazitejše. Slovenski kmetijski priznavajo in se zavedajo, da morajo bremena stabilizacije nositi vsi, torej tudi kmetijstvo, vendar je potrebno ta bremena enakomerno porazdeliti. Zaradi nekaterih neurejenih odnosov, predvsem cenovnih, kmetijstvo občuti težave veliko močnejše in brede v vse hujšo krizo, v kateri mu zmanjkuje celo moči za enostavno reprodukcijo. Velikokrat poudarjamo, da je kmetijstvo tista panoga, ki lahko bistveno prispeva k dolgoročni stabilizaciji našega gospodarstva, vendar ob tem ne bi smeli pozabiti, da mu je potrebno za to zagotoviti ustrezne možnosti.

O težavah v kmetijstvu so letos spomladi temeljito spregovorili tudi delegati v republiški skupščini, vendar je več ali manj ostalo le pri besedah in obljubah. Sklepi in priporočila, ki so jih takrat sprejeli, se v glavnem ne uresničujejo, kmetijci pa tako vse manj verjamejo v obljube. Zato je toliko več hude krivi med kmetijci v zadnjem času vzbudil predlog republiškega izvršnega sveta, da se prvotno predlagana prispevna stopnja za zbiranje sredstev v sklad za intervencije v kmetijstvu v prihodnjem letu zniža za 0,1 odstotka in tako ostane na letošnji ravni, to je 0,4 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Takšnemu predlogu so se slovenski kmetijci odločno uprli, saj bi to pomenilo 900 milijonov dinarjev manj sredstev za intervencije pri pridelavi hrane, če pa k temu dodamo še dodatnih 250 milijonov dinarjev obveznosti, ki jih v prihodnjem letu sklad prevzema do obrambe pred točo, potem bi bilo za intervencije v letu 1986 celo manj sredstev kot letos.

Pred delegati republiške skupščine, ki so prejšnji teden sprejeli zakon o zagotavljanju sredstev za intervencije v kmetijstvu, so bili tokrat kmetijci prepričljivejši od izvršnega sveta in tako bo v prihodnjem letu znašala prispevna stopnja za ta sklad 0,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Kmetijci se sicer zavedajo, da tudi teh 900 milijonov dinarjev težav v kmetijstvu ne bo odpravilo in bodo potrebni še drugi ukrepi, vendar so dobili vsaj moralno podporo, da nekdo njihove probleme le razume. Če jih že ne razume slovenska vlada, jih razumejo delegati in z njimi vsi delovni ljudje, ki bodo prispevali sredstva v sklad za intervencije.

L. Kovač

L. Kovač

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

Trsni izbor za vinorodni okoliš Prekmurske gorice

Mnogi vinogradniki bodo obnavljali svoje vinograde in se sprašujejo, kaj saditi. Trsne cepljenke je bolje kupiti že zdaj, ko je izbira večja, kot pa spomladi, ko smo včasih prisiljeni kupiti tisto, kar imajo, ne pa sorto, ki jo želimo. Dobre trsne cepljenke pa so prvi pogoj za uspešno obnovo.

NORMATIVI ZA CEPLJENKO PRVEGA RAZREDA SO NASLEDNJI:

— spojitevno mesto med podlago in cepičem mora biti popolnoma zaraščeno (preskus: če podlago poganjka-cepiča uvijemo s palcem desne roke do 45°, se na spojitvenem mestu ne smejo pojaviti nikakršne razpoke);

— koreninski sistem mora imeti najmanj tri dobro razvite glavne korenine, dolge najmanj 20 cm, in vsaj pri osnovi debele 3 mm. Korenine ne smejo biti mehansko poškodovane;

— poganjek mora biti dobro razvit, dolg najmanj 30 cm (merimo od cepljenega mesta), imeti mora vsaj 5 očes biti mora dovolj zrel in nepoškodovan od boleznih, škodljivcev ali toče.

Trsne cepljenke kupujemo le pri pristojni kmetijski organizaciji ali trsničarskih obratih. Zaupajmo slovenskim trsničarjem, kajti njihove cepljenke so prilagojene našim razmeram. S tem se izognemo tudi »nevarnosti«, da mnogokrat posadimo v naše vinograde sorte z južnih rajonov Jugoslavije, ki v naših vinogradih slabo uspevajo.

Opis priporočenih in dovoljenih sort vinske trte za vinorodni okoliš prekmurskih gorice.

A. Priporočane so naslednje sorte: laški rizling, šipon, zeleni silvanec, sauvignon, beli pinot, modra frankinja.

B. Dovoljena sorta pa je še rizvanec.

Opomba: Trzni pridelovalci morajo zasaditi sorte, ki so določene za posamezne vinorodne okoliše, ljubiteljski vinogradniki pa lahko poleg omenjenih še druge sorte, ki so v trsnem izboru za Slovenijo.

Opisal bi le agrobiološke in tehnološke lastnosti in značilnosti posameznih sort, ki nas pri izbiri sorte najbolj zanimajo.

LAŠKI RIZLING

je najbolj razširjena vinska sorta za kakovostna bela vina, v dobrih letinah pa tudi za vrhunska.

Trs je srednje bujen, zahteva dobro vinogradniško lego ter rodovitna in ne presuha tla. Rodi redno in sorazmerno dobro (količinsko). Proti mrazu je dokaj odporen, kar se je potrdilo v prejšnji zimi. Od boleznih je trta nekoliko bolj občutljiva na oidij in v jeseni grozdje skoraj ne gnije.

Zori v prvi polovici oktobra in kasneje, odvisno od letnika. V najslabših letinah pridobi okoli 15 odstotkov sladkorja, v normalnih pa od 17 do 20 odstotkov in ima 7 do 10 g/l kisline. Ustreza mu kratka kordonska vzgoja.

SIPON

je zelo bujna sorta, zahteva lahka, zračna in srednje težka tla ter zračne in tople lege. Proti mrazu je manj odporen (slabo se je obnesel v lanski zimi, predvsem na slabših legah). Ob zorenju je ta sorta zaradi svoje bujne rasti podvržena gnilobi grozdja. Je pozna sorta, zori za laškimi rizlingom. Je zelo rodna, vendar ta rodnost ni vsakoletna, ker se nam ob cvetenju rad oisiplje (prestreljeni grozdi). V slabih letnikih doseže okoli 14 odstotkov sladkorja, v normalnih pa od 17 do 21 odstotkov in ima veliko kisline (9 do 14 g/l) Kordonsko vzgojo slabše prenaša.

ZELENI SILVANEK

Je srednje bujna sorta. Za tla ni preveč izbirčna vendar ji bolj ustrežajo rodovitnejša tla. Zimo dobro prenaša, spomladi odganja malo pozneje, zato uide posebam. Zaradi svoje zgodnje zrelosti (srednje pozna sorta, zori proti koncu septembra) je primerna za manj ugodne vinogradniške lege. Rodi srednje bogato, vendar redno. Grozdje jeseni rado gnije. Zeleni silvanec daje kakovostno bela vina, ki so mila in imajo nežno sortno cvetico. V normalnih letinah pridobi od 17 do 22 odstotkov sladkorja in v moštu in od 5 do 7 g/l kisline.

SAUVIGNON (MUŠKATNI SILVANEK)

Trs je bujen do srednje bujen (košatost). Glede tal ni preveč zahteven, vendar uspeva v dobrih zemljah mnogo bolje, posebno še če ima vinograd sončno lego. Proti nizkim zimskim temperaturam je ena od najbolj odpornih sort v Jugoslaviji. Rodnost je srednja in redna. Zori proti koncu septembra in v začetku oktobra, odvisno od leta. Srednje občutljiva sorta na gnilobo. V slabih letnikih ima vedno najmanj za 2 odstotka višjo sladkorno stopnjo od rizlinga. V normalnih letih nakopiči od 19 do 24 odstotkov sladkorja in od 6 do 8 g/l kisline. Vino ima tudi v slabih vinskih letnikih izrazito sortno aromo. Je sorta za vina vrhunske kakovosti.

BELI PINOT (BELI BORGUNDEC)

Je srednje bujna sorta, primerna tudi za nižje vinogradniške lege, prijajo ji zračna, lahka in srednje težka tla. Na nizke zimske temperature je skoraj tako odporna kot rizling, če je na ugodnih legah. Je bolj občutljiva na peronosporo kot na oidij, v jeseni grozdje rado gnije. Rodi srednje in spada med srednje pozne sorte, zori konec septembra. Pridobi od 2 do 3 odstotke več sladkorja od rizlinga v slabih letinah. V normalnih vinskih letinah nakopiči od 20 do 22 odstotkov sladkorja in od 6 do 9 g/l kisline. Vino je zelo prijetnega, milega okusa (ženske vino) in mnogokrat doseže vrhunske kakovosti.

MODRA FRANKINJA

je zelo bujna sorta, primerna skoraj za vse vinogradniške lege, razen prenikljivih. Glede talni občutljiva, le težka tla s preveliko vlažnostjo ji ne ustrezajo. Srednje odporna na mraz in boleznih. Rodi obilno, vendar se rada ob cvetenju oisiplje, zato jo je priporočljivo pred cvetenjem rahlo vršičkati. Zori na začetku oktobra in v normalnih letinah doseže od 17 do 19 odstotkov sladkorja in od 6 do 10 g/l kisline.

RIZVANEK

je križanec med renskim rizlingom in zelenim silvancem. Trta je bujna do srednje bujna, glede lege in zemlje ni preveč zahtevna, priporočana je za manj kakovostne vinorodne kraje. Rodi redno in srednje obilno, vendar tudi pridelki večkot 10 tona grozdja na ha niso redkost. Občutljiva je na boleznih in tudi proti mrazu ni dovolj odporna. Po času zorenja spada v drugo zoritveno dobo (zori v drugi polovici septembra). Grozdje doseže v normalnih letnikih od 17 do 20 odstotkov sladkorja in od 7 do 10 g/l kisline. Daje lahka, a harmonična namizna vina, ki imajo nekoliko muškati okus.

Vse te sorte so cepljene na podlago Rober 5 BB, ki ustreza našim razmeram. Če bomo obnovili večjo površino, lahko posadimo več sort (različnih), vendar pazimo, da si niso po času zorenja preveč narazen. Ponavadi sadimo eno ali dve sorti, bogati s kislino (laški rizling in šipon), ki jih potem mešamo s sortami z manj kisline (sauvignon, beli borgundec).

E. Novak, dipl. inž. agr.

DVAKRAT VIŠJI DAVKI

Zadnja valorizacija katastrskega dohodka je bila v Sloveniji opravljena leta 1983 na osnovi statističnih podatkov o odkupnih cenah in materialnih stroških v kmetijstvu v letu 1982. Po tako določenem katastrskem dohodku so občinske uprave za družbene prihodke v letu 1984 odmerjale kmetom davek iz kmetijstva, enaka osnova za odmero davka pa je veljala tudi v letu 1985. Ker pa so se v družbenem dogovoru o usklajevanju davčnega sistema v SFRJ republike in avtonomni pokrajini zavezale, da bodo med drugim

opravile valorizacijo katastrskega dohodka tudi, ko se bodo cene v kmetijstvu bistveno spremenile, prihaja letos ponovno do valorizacije. Odlok o tem je slovenska skupščina sprejela v septembru, izvršni svet pa zadolžila, da določi valorizacijski količnik. Tako se katastrski dohodek v Sloveniji povečuje za 2,1-krat in je enak za vse katastrske kulture in katastrske občine, kot osnova za odmero davka iz kmetijstva pa bo služil v letu 1986. Ker pa ostajajo davčne stopnje nespremenjene, pomeni,

da se davek iz kmetijstva v prihodnjem letu povečuje 2,1-krat.

Na prvi pogled sicer kaže, da v sedanjih zaostrenih razmerah, ko je kmetijstvo v neugodnem dohodkovnem položaju, pomeni to precej povečano obremenitev za kmete, vendar v praksi temu ni tako.

Kmetje sami priznavajo, da sam davek še najmanj bremeni dohodek kmetije, tiste, ki ustvarjajo tržne presežke, pa bodo tudi naprej deležni davčnih olajšav. V občinah so že izdelali nove cenzuse za davčne olajšave, ki so tudi tokrat zastavljene tako, da spodbujajo k čim večji tržni proizvodnji.

Mnogo večje obremenitev kot davek iz kmetijstva pa za kmete predstavljajo druge obveznosti in prispevki, ki se prav tako odmerjajo od katastrskega dohodka. V prvi vrsti so to prispevki za zdravstveno zavarovanje in prispevki za starostno zavarovanje tistih kmetov, ki so se odločili, da ostanejo v starem sistemu zavarovanja. Če bi prispevne stopnje za ta ostale nespremenjene, bi se obremenitev kmetij povečala za več kot dvakrat, to pa je vsekakor ne sme zgoditi. V samoupravnih interesnih skupnostih morajo torej prispevne stopnje prilagoditi valoriziranemu katastrskemu dohodku ter svojemu programu in izvedbi le-tega.

L. Kovač

L. Kovač

Ustanovili Agropomurje

Predstavniki ABC Pomurke oziroma njene delovne organizacije Živinorejsko-veterinarski zavod za Pomurje, Splošnega gradbenega podjetja Pomurje in Projektiivnega biroja so ustanovili skupnost združenja dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje, kar pomeni začetek organiziranega enotnega nastopa kmetijskih strokovnjakov v celotnem inženiringu pri gradnji objektov za osnovno kmetijsko živilskopredelovalno industrijo.

Skupnost je posledica že vzpostavljene aktivnega sodelovanja med ustanoviteljicami pri projektiranju in gradnji objektov. Poslej pa bo skupnost nudila naročnikom v Pomurju, na širšem jugoslovanskem tržišču in na tujem ob projektiranju in gradbenih delih tudi tehnologijo, ki je plod dolgoletnih izkušenj skupnih in posamičnih nastopov vseh treh organizacij.

Področje dela, za katero so ustanovili skupnost, postaja vedno pomembnejše in je iskanje novih poti za uveljavitev in večje materialno ovrednotenje dela in znanja pomurskih strokovnjakov.

Tehnologi, gradbeniki in projektanti skupnosti so že doslej dosegli take uspehe, da je odločitev o ustanovitvi skupnosti logična. Ker je za enoten nastop pri prevzemanju gradnje objektov nujna organizirana oblika, so se, po besedah predsednika skupščine nove poslovne skupnosti

Agropomurje Štefana Hajdinjaka, odločili, za ustanovitev planske poslovne skupnosti samo za skupne naloge pri gradnji objektov. Prek oblike organiziranosti je namreč zagotovljen enoten nastop na tržišču, vendar pa vsaka od članic prevzema točno opredeljene naloge.

DO Živinorejsko-veterinarski zavod bo pridobival ponudbe kooperantov, izdeloval končne ponudbe, pripravljaj osnutke pogodb, izvedbe projektov, vodil inženiring projekta, izdeloval tehnološke elaborate, opravljal finančni inženiring in administrativno-tehnična dela.

Splošno gradbeno podjetje Pomurje bo pripravljalo ponudbene predračune, gradilo nove objekte, izvajalo ukrepe v garancijski dobi in pripravljalo potrebno dokumentacijo.

Naloga Projektiivnega biroja bo izdelovanje idejnih zasnov projektov, izdelovanje projektno-tehnične dokumentacije in priprava predlogov za pridobitev lokacijsko tehnične dokumentacije. Skupnost bo opravljala svoje poslovanje pri ŽVZ za Pomurje, ki bo hkrati tudi nosilka inženiringa skupnosti. Skupnost je na ustanovitvenem zboru izvolila svoje predstavnike v skupščino in poslovni odbor. Za predsednika skupščine so izvolili podpredsednika KPO sozda ABC POMURKA Štefana Hajdinjaka.

Boris Hegeduš

USPEŠNO IN STRPNO 1986

L. Kovač

L. Kovač

INTEGRAL

zastopnik IMT Beograd za prodajo kmetijske mehanizacije in rezervnih delov.

NOVO — NOVO — NOVO

TRAKTOR IMT 560 DE LUXE Z NOVO KABINO IN OBILIKO
NOVOST: HIDROSTATIČNI VOLAN

Prodajamo tudi druge tipe traktorjev in priključna orodja IMT. Zagotovljena servisna služba in rezervni deli!

Informacije po telefonu (069) 74 511 ali 74 691.

Z več lastnega znanja do boljših dosežkov

Iztekajo se takorekoč zadnji dnevi srednjeročnega obdobja in na vseh ravneh že nekaj časa načrtujejo razvoj v prihodnjih petih letih. Za iztekajoče se srednjeročno obdobje velja ugotoviti, da so se zlasti v njegovi drugi polovici gospodarske razmere močno zaostriale, in to se je marsikje negativno odražalo v gospodarstvu. Bolj kot v zaostrenih razmerah pa je vzroke za to potrebno iskati v tem, da večina organizacij združenega dela na to ni bila pripravljena. Tam, kjer se niso zadovoljevali s trenutnimi uspehi, ampak so razmišljali in smelo načrtovali svoj nadaljnji razvoj, uspehi ne izostajajo. Žal pa je takšnih delovnih kolektivov v Pomurju malo in v novo srednjeročno obdobje stopa pomursko združeno delo z ne preveč spodbudnimi rezultati. Kakšni so vzroki za to in kako načrtovati naš nadaljnji razvoj. O tem smo se pogovarjali z Borisom Goljevščkom, direktorjem podružnice Službe družbenega knjigovodstva v Murski Soboti.

BORIS GOLJEVŠČEK: Srednjeročni načrt družbenega in gospodarskega razvoja SR Slovenije v letih 1986-1990 temelji na oceni dosedanjega razvoja, na gibanjih v svetovnem gospodarstvu v naslednjih petih letih, predvsem pa na spoznanjih o nujnosti uveljavljanja tržnih zakonitosti. Če namreč želijo organizacije združenega dela obstati in se razvijati, morajo posloovati racionalno in učinkovito, uspešno poslovanje na ekonomskih načelih pa pomeni tudi več samouprave in manj posegov državnih organov, predvsem na tistih področjih, kjer je rezultat odvisen od znanja, proizvodne usmeritve in organiziranosti delovnih kolektivov. V prihodnje mora še bolj prevladati spoznanje, da je izvoz nujen dolgoročni interes samega gospodarstva in odločilen dejavnik obstoja in razvoja sleherne organizacije združenega dela, saj bodo izvozniki imeli tudi določene prednosti pri uvozu reprodukcijskega materiala in opreme. Tehnološko prestrukturiranje gospodarstva spada med odločilne faktore razvoja. Prednost bodo imeli tisti, ki bodo svoj razvoj gradili na večjem koriščenju znanja, ne pa na veliki porabi surovin, energije in neproduktivnem zaposlovanju. Mednarodne gospodarske razmere bodo še dalje neugodne. Po napovedih bo rast svetovnega gospodarstva nekoliko nižja, kot je bila v drugi polovici tega srednjeročnega obdobja. V industrijsko razvitih državah se bodo nadaljevali procesi robotizacije in uvajanja sodobnih informacijskih tehnologij, računati pa je potrebno tudi s prenovo tradicionalnih proizvodnih programov. Skromne možnosti, ki jih bo v naslednjih petih letih ponujala le nekoliko ugodnejša rast svetovnega gospodarstva in s tem tudi zunanje trgovine, bodo lahko izkoristila le tista gospodarstva, ki bodo imela visoko produktivno proizvodnjo in ki bodo znala najboljše ovrednotiti surovine, energijo in delo. Tudi visoka stopnja zunanje zadolženosti Jugoslavije predstavlja enega od temeljnih problemov in zadolženost bo omejitveni faktor našega razvoja. Razpolagali bomo z manjšim delom družbenega proizvoda, saj bo od tega, kar bomo naredili, šlo kar 10 odstotkov za odplačevanje dolgov, za ureditev razmer v organizacijah, ki poslujejo z izgubo, ter za manj razvite republike in pokrajino Kosovo. Zaradi tega bo potrebno akumulacijo racionalno uporabiti in jo tudi združevati za večje in zani-

Gospodarski intervju

valstva moralo ustaviti in prvi so to občutili proizvajalci končnih izdelkov. V kmetijstvu smo bili okupirani z nakupovalci iz drugih območij, ki so nam rušili organizirano tržišče, nato s ceno koruze, zdaj pa so na prvem mestu obresti. Manj pa smo iskali odgovore in rešitve za vse to v spremenjeni tehnologiji prehrane živali, ki bi bolj upoštevala doma pridelano krmo, v dohodkovnem povezovanju ter v višji stopnji predelave kmetijskih pri-

delkov. Bolj kot pomanjkanje denarja je bilo čutili pomanjkanje ustreznih programov, ki bi v večji meri prispevali k višji tehniki in tehnološki ravni proizvodnje. Mislim, da ni bilo naložbenega načrta, ki bi bil predložen Pomurski banki in ga ta ne bi kreditirala. Dobra del pomurskega gospodarstva je pri svojem razvoju ubiral ekstenzivno pot, zastavljena sta bila človek in znanje kot najpomembnejši sestavini proizvodnega procesa. Brez kadrov pa tudi ni moč pričakovati pravih, atraktivnih programov. Premalo smo izkoristili tudi naš obmejni položaj, pri čemer mislim predvsem na zunanjetrgovinske odnose s sosednjo Madžarsko, kjer bi moral biti delež Pomurja v maloobmejni in v celotni menjavi s to državo dokaj višji. Pomurje daje tretjino slovenskih kmetijskih proizvodov in po tem svojem deležu bi moralo biti močnejše prisotno pri oblikovanju kmetijske politike v naši republiki. To velja tudi za sklad za pospeševanje kmetijske proizvodnje, ki bi moral pospeševati proizvodnjo ne pa potrošnjo.

Na čem je torej potrebno graditi razvoj Pomurja v prihodnjem obdobju?
BORIS GOLJEVŠČEK: Pred-

vsem na obstoječih zmogljivostih in naslonitvi na lastne sile. Razpoložljive proizvodne zmogljivosti moramo izkoristiti čim bolj gospodarno in racionalno. Računalništvo moramo pospešeno uvajati v proizvodnjo, finančno in komercialno poslovanje, ker preudarne odločitve lahko slonijo le na številnih in točnih informacijah. Potrebno se bo tudi racionalno organizirati, od temeljnih do sestavljenih organizacij združenega dela, saj le takšna organiziranost odpravlja tudi odvečno proizvodno in upravno režijo. In navsezadnje je potrebno odpraviti tudi vse notranje slabosti in vzroke, ki organizacije združenega dela vodijo v izgube. Naše osnovno vodilo bi moralo biti, da je, bolj kot trenutni učinkovitost, pomembnejše prizadevanje za dolgoročno usposabljanje gospodarstva, da bo lahko poslovalo v razmerah, kakršne bodo v prihodnje. V zavesti in akciji vseh gospodarskih in družbenih subjektov mora zaživeti spoznanje, da so kadri gonilna sila tehnološkega razvoja, bolj kot pa sama nova tehnologija. Že danes potrebujemo več znanja, kot ga zahteva obstoječa proizvodnja oziroma tehnologija, ki jo imamo. Žal pa se je do zdaj dogajalo, da je ekstenzivni razvoj nekaterih dejavnosti in panog v Pomurju zastavljali ljudski faktor kot najpomembnejši dejavnik proizvodnje in razvoja. Osrednji problem mnogih pomurskih organizacij združenega dela danes ni več preskrba z reprodukcijskim materialom, pač pa proizvodnja in prodaja. Analiza tržišča, proučevanje sodobnih metod prodaje, vključevanje v izvoz, racionalno gospodarjenje z denarjem, predvsem pa skrb za lastni razvoj, zahtevajo smelejše uvajanje mladih, kreativnih kadrov v gospodarstvo. Žal pa se zamuje v kratkem času ne da nadoknadi. Po številu prebivalstva in po gospodarski moči se soboška občina lahko primerja s ptujsko. Na izobrazbenem področju takšna primerjava pokaže, da je v občini Ptuj v srednjih šolah za 23,3 odstotka več učencev, imajo za 26,2 odstotka več študentov in tudi za dobrih 35 odstotkov več

štipendistov kot v občini Murska Sobota. V občini Nova Gorica kar 47,5 odstotka, v občini Novo mesto 43,5 odstotka, v soboški občini pa le 14,2 odstotka vseh štipendij odpade na industrijo. V Pomurju okrog 30 odstotkov prebivalstva dela in živi od kmetijstva. V prihodnje moramo računati z manjšim odlivom kmečkega prebivalstva v nekmetijske dejavnosti, zato moramo znatno bolj izrabiti zmogljivosti zasebnega sektorja kmetijstva. Poleg gospodarske politike, ki mora tej dejavnosti omogočiti stabilnejše ekonomske možnosti, je živilsko-predelovalna industrija najpomembnejši dejavnik dolgoročne usmeritve in večjega pospeševanja zasebnega kmetijstva. Danes naložba v eno novo delovno mesto v industriji stane od 60 do 90 milijonov dinarjev, zato bomo morali tudi v Pomurju združevati sredstva, poleg tega pa angažirati tudi sredstva iz drugih območij, za zanimive in predvsem izvozno usmerjene programe. Pri tem pa ne smemo pozabljati na obnovo tradicionalnih panog, kot so tekstilna, obutvena in lesna industrija. Pomurje in usnarji še danes spadajo med naše največje izvoznike, z dobrimi poslovnimi uspehi pa dokazujejo, da so lahko uspešne tudi tiste organizacije združenega dela z veliko vloženega kakovostnega ročnega dela, z dobrimi delovnimi navadami in s sodobno organizacijo poslovanja. Bolj bo treba izrabiti tudi naravne danosti, med katerimi naj posebej omenim kremenčev pesek, vire termalne vode, bioplin in naš obmejni položaj. Termalna voda in bioplin sta pomembna, obetavna vira energije. Na teh dveh področjih moramo imeti pobudo, razviti lastno znanstveno-raziskovalno dejavnost in v sodelovanju z institucijami zunaj območja čimprej pristopiti h gospodarsko upravičeni izrabi teh naravnih danosti. Za doseg vseh teh ciljev pa potrebujemo predvsem več optimizma, smelejše programe, predvsem pa več proizvodnega, poslovnega in upravljalnega znanja.

Ludvik Kovač

IZ GOJITVENEGA LOVIŠČA FAZAN BELTINCI ŽE PRIHODNJE LETO 100.000 PERNATE DIVJADI

Leta 1986 iz Beltinec 80.000 fazanov

V Fazanu Beltinci vse nared za gradnjo novega vzrejnega objekta. Prihodnje leto načrtuje gojitveno lovišče čez 150.000 dolarjev deviznega prihodka.

V gojitvenem lovišču ABC POMURKE Fazan Beltinci bodo že letos, namesto poleti pogorelega, zgradili nov vzrejni objekt za vzrejo pernate divjadi. Novi objekti bo nadomestil pogorelega in omogočil povečanje vzreje fazanov, jerebic in rac po sodobnejši tehnologiji, ki jo v tozdu Fazan zadnjih deset let sproti spremljajo.

V pogorelem objektu, vrednem 9 milijonov dinarjev, so letno vzredili po 50.000 fazanov, 3.000 jerebic in 8.000 divjih rac. Po zgraditvi novih vzrejnih zmogljivosti bodo v gojitvenem lovišču Fazan že leta 1986 vzredili 80.000 fazanov, 10.000 jerebic in 10.000 rac.

Gradnja bo stala 58.811 milijona dinarjev, od tega gradbena dela po predračunski vrednosti 57.435 milijona dinarjev, druga potrebna dela pa 1.376 milijona dinarjev. Opremo pa je Fazan že kupil z denarjem za odškodnino, ki jo je po požaru prejel od območne zavarovalne skupnosti Triglav in iz lastnih sredstev. Nova oprema za ogrevanje vzrejnih objektov, ki je na trda goriva in kombinirana s plinom, je stala čez 6 milijonov dinarjev. Z novim načinom ogrevanja bodo letno prihranili od 30 do 40 odstotkov energije.

Naložba bodo (brez že kupljene opreme) financirali: 20 milijonov 18 sozda ABC POMURKA, 6 milijonov bo prispevala Skupnost za lovstvo in ribištvo SR Slovenije, 32.811 milijona pa bo primaknilo gojitveno lovišče Fazan.

Naložba je v celoti namenjena neposrednemu izvozu z lovnim turizmom v Pomurju in posredno s prodajo fazanov v turistična lovišča v Jugoslaviji. Že v letu 1986 pričakujejo v lovnem gojišču Fazan ob starih zmogljivostih in novem objektu čez 100.000 dolarjev deviznega prihodka.

Boris Hegeduš

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupne strokovne službe sisov družbenih dejavnosti občine Murska Sobota

OBJAVLJA

v skladu s 70. členom Statuta, dela in naloge:

1. STROKOVNEGA DELAVCA OBČINSKE KULTURNE SKUPNOSTI IN OBČINSKE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI

Pogoji:

- višja šolska izobrazba pedagoške, pravne ali ekonomske smeri,
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj,
- ustrezne moralnopolitične vrline in aktiven odnos za razvijanje in utrjevanje samoupravnih socialističnih odnosov,
- poskusno delo 3 mesece,
- nastop opravljanja del in nalog takoj ali po dogovoru.

2. ADMINISTRATIVNA DELA ZA SAMOUPRAVNE ORGANE

Pogoji:

- srednja izobrazba upravno-administrativne ali ekonomske smeri,
- najmanj 1 leto delovnih izkušenj,
- poskusno delo 2 meseca.

Z izbranimi kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom delovnih izkušenj pošljite v 8 dneh od objave na Skupno strokovno službo sisov družbenih dejavnosti občine Murska Sobota, Titova 24. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri!

IMP PANONIJA industrija kmetijske mehanizacije in montaže, M. Sobota, n. sol. o.
TOZD BLISK montaža in obdelava kovin, M. Sobota, n.sol.o.

IMP PANONIJA
TOZD BLISK
MURSKA SOBOTA
Bjedičeva 3

OBJAVLJA
prosta dela in naloge:

1. vodja montaž II
2. avtomehaničar in upravljalec kompresorja

Pogoji za zasedbo:

1. 6-letno usposabljanje, strojnotehnična usmeritev, 4 leta delovnih izkušenj, strokovni izpit s področja gradbeništva, pasivno znanje tujega jezika, vozniški izpit B kategorije;
2. 3-letna poklicna šola za avtomehaničar, 12 mesecev delovnih izkušenj, vozniški izpit A, B, C kategorije, seminar za upravljalca kompresorskih naprav.

Delovno razmerje se sklenuje za nedoločen čas s poskusnim delom:

1. 2 meseca,
2. 1 mesec.

Prijave z dokazili pošljite na gornji naslov v 8 dneh od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od dneva izteka objave.

slovenija ceste tehnika

n. sol. o., ljubljana, titova 38

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1986!

TOZD
MEHANIČNI OBRATI
MURSKA SOBOTA

Savlovi in prvi pomurski četverčki

Štirikratna mama Zdenka Šavel je že pri močeh. Ko smo jo obiskali v porodnišnici Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, je prišla nasproti vsa krhka, a srečna in z nasmehom na obrazu, in pozabljeno je bilo čakanje, ko je povedala, da prihaja z oddelka za intenzivno nego, kjer so zaenkrat še pod varnim okriljem inkubatorjev njeni štirje otroci. Kmalu se bodo iz novorojenčkov preimenovali v dojenčke in pravi, da so že prav živahni. Posredno pijejo njeno mleko, tudi poboža jih že lahko in se še vedno čudi, da jo je po dolgoletnem pričakovanju materinstva zdaj narava tako bogato obdarila. Težko čaka na dan, ko se jih bo pet vrnilo domov, čeprav jo malo tudi skrbi, kako bo kos zahtevnemu delu, vendar je prepričana, da ji bo z možem in materino ter morda še kakšno pomočjo uspelo narediti kar največ za svoje številno potomstvo. Izjemna ženska je, kar potrjuje tudi njena vztrajnost v želji, da postane mati in namesto pričakovanih

treh je povila kar štiri otroke. Četrta, Sandra, ki sta ji z možem Slavkom ime izbrala kar v porodnišnici, ni bila videna na ultrazvoku in je prišla na svet kot presenečenje, težek porod pa je v noči s prazničnega 29. na 30. november temeljito zaposil dežurno ekipo v porodnišnici.

V Univerzitetni klinični center so jo iz Čakovca, kjer je preležala kar šest mesecev svoje nosečnosti in pravzaprav došla spodbudo, da uresniči željo po materinstvu, pripeljali, ko se je porod že pričel. Ni bil običajen, saj je povila kar štiri drobne štruce, za katere so zdravniki najprej menili, da bodo prišli na svet po naravni poti, čeprav si je mamica ves čas želela, da jim olajša rojstvo s carskim rezom. Tako so nazadnje tudi naredili, vse skupaj je mamico izčrpalo, vseeno pa je zbrala moči in že naslednji dan obiskala svoje tako zelo pričakovane otroke. V podporo ji je bil seveda mož Slavko, ki za možkega zelo tankočutno

reagira in ne skriva svojih čustev. Čeprav si vsak dan telefonira in se odpravi na obisk k svoji družini, kadar le more, si zelo želi, da bi bili žena in otroci že doma, prenesli pa smo tudi njegove pozdrave. Mama

valke, za katero se dogovarjamo na občinski skupnosti otroškega varstva v Murski Soboti in dejala je, da se je ne bo branila. Matere vemo, da je veliko dela že z enim otrokom, če pa gre za štiri in štiri dudke, štiri stekleničke, štiri posteljice, štiri

NOVOLETNA POSLANICA ŠTRIKRATNE MAMICE

ZDENKE:
»Vsem ženam, ki si želijo otrok, pa jih ne morejo imeti, želim, da bi se čim prej odločile in naredile prvi korak na zelo zahtevni poti zdravljenja, ki pa je največkrat uspešna. Če ima seveda žena dovolj psihičnih moči, če veruje v sebe. Sreča vam ne bo obrnila hrbta, če boste vztrajne!«

Zdenka jih je bila vesela, s tem, da bo novo leto pričakala v porodnišnici pa se je že sprijaznila, saj ve, da gre za dobro otrok. Obišče jih kar šestkrat na dan in je tako njen vsakdanjik v bolnišnici kar zapolnjen. Kmalu pa bo še bolj, saj se bo z dojenčki lahko tudi ukvarjala in se pripravljala na domačo nego.

Pazljivo je prisluhnila, ko smo ji napovedali pomoč nego-

ri, štiri, štiri, štiri, potem pa to ni lahko, pa naj je še toliko ljubezni in volje. Odvisno je od zmogljivosti, in čeprav je Zdenka Šavel nežnemu videzu navkljub kar odločna in žilava ženska, jo čaka veliko dela. Pomagala ji bo tudi mama Amalija, zaenkrat še zaposlena v Muri, ki se bo upokojila in bo tako vedno pri roki. Hiša v Murskih Črncih pa bo po besedah moža Slavka kar dovolj velika za vse, seveda jo bo treba še dodatno opremiti za tako naenkrat povečano družino.

Da ne bi izzivala usode in v težnji, da bi šlo vse po sreči, Zdenka in Slavko namreč nista kupovala vnaprej in tako so pred njima nujni nakupi, vsaj osnovnega za nego in opremo malčkov.

»O tem zaenkrat le razmišljam,« pravi srečna mamica, ki si še ne predstavlja, kako bo to potekalo. V pomoč pa ji bodo gotovo sredstva, ki so jih ob izjemnem dogodku v občinski in republiški skupnosti otroškega varstva namenili družini. Kot smo zvedeli od strokovne sodelavke Zdenke Farkaš, je znesek v občinskem merilu trideset in republiškem petdeset tisoč dinarjev za novorojenčka ob tako izjemnih rojstvih kot so trojčki in četverčki. Šavlove smo poimenovali tudi pomurske četvorčke, in če statistika ne laže, so tudi edini v pokrajini ob Muri, zato ni čudno, da jim namenimo tolikšno pozornost.

Brigita Bavčar

Tako sta se srečna starša Zdenka in Slavko Šavlova iz Murskih Črnc sklonila nad inkubatorjem v porodnišnici Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani in si ljubeče ogledala Uroša, ki je prvi privekal na svet, v razmaku nekaj minut pa so mu sledili še Aleš, Sonja in Sandra. Foto: Jendo Štoviček

INTERVJU

Tu ali na Švedskem, vseeno mi je

V prazničnih dneh se večina zdomcev in začasnih zaposlenih na tujem vrača v svojo domovino, tako tudi pomurski zdomci. Za spremembo pa za sogovornika nismo izbrali našega delavca, temveč švedskega državljanca, ki se je pred letom in pol preselil v Jugoslavijo, točneje v Radence. Vzrok temu je bila ... normalno, ženska. Le ljubezen je lahko tako močna, da človek pravi, da mu je čisto vseeno, kje živi, če tukaj v Jugoslaviji ali doma, odvisno je le od tega, kje dobi službo.

Ženo, s katero se je poročil lani oktobra, prav gotovo vsi poznajo, to je Sonja Černič, zaposlena v Radenski, prej pa je nekaj let službovala na Švedskem.

Jan Lagerwall, ki je bil naš prijateljni sogovornik (pogovarjali smo se v slovenskem jeziku) se je rodil 1951. leta v Stockholmu. Ko smo ga vprašali, če mu s svojim spraševanjem ne bomo odvzeli preveč časa, je odvrnil:

»Saj tako nimam kaj delati, imam čas ves dan in vso noč. Ne, dolgčas pa mi ni nikoli, saj rad berem knjige in časopise. Trikrat na teden dobim švedski dnevnik, sežem pa tudi po slovenskih časopisih. Gledam tudi televizijo, vendar le filme, glasbene programe — političnih pa ne, tu samo govorijo in govorijo, jaz pa ne razumem kaj dosti tega. Dobro, da dobim tudi druge programe. Sicer pa tega govorjenja tudi na Švedskem nisem maral. Rad imam klasično glasbo, včeraj, na primer, sem gledal po televiziji Karmen.«

Zanimalo nas je, kako srečaš Jugoslovanko v Stockholmu. Jan se je vsega živo spominjal:

»S Sonjo se poznavam že tri leta in pol. Prvič sva se srečala 25. junija 1982. leta, ta dan je švedski narodni praznik (sredina polja), pa tudi eden mojih prijateljev (prav tako Jugoslovanc) je na ta dan praznoval rojstni dan. Povabil me je, naj pridem tudi jaz, da bomo najprej nekaj malega pojedli, nato pa se z letalom odpeljali na otok. Sicer sem načrtoval nekaj drugega, vendar sem vseeno šel. Prijatelj je rekel, da ima problem: en gost je preveč, zato bi morali iti z letalom, in če bi lahko jaz pilotiral. Ta gost preveč je bila Sonja.«

Se je bilo težko odločiti in oditi v Jugoslavijo?

»To ni bila težka odločitev. Ni slabo tako oditi iz rojstne države,

to je le neka izkušnja iz tujine več. V mnogih drugih državah sem že bil, na primer na Finskem, Danskem, Nizozemskem, Norveškem, Avstriji, Angliji, Španiji, Franciji in Tuniziji, vendar le na dopustih. Tu pa sem že več kot leto in pol.«

Seveda smo ga povprašali po službi, saj človek ne more kar tako oditi in pustiti službe?

»Na švedskem sem bil 14 let oficir pehote (Kraljeve garde). Pri nas imamo dve vrsti oficirjev, eni napredujejo kot vojaki, drugi pa z izobrazbo. Jaz sem akademski oficir in sem imel nazadnje

čim kapetana, če bi še ostal v službi, bi bil danes že major. Teoretično se lahko vrnem nazaj v isto službo (pri nas ni problema pri odhodu oficirjev v tujino, lahko potujemo kamor koli), praktično pa ne. Ker je nekoliko preveč oficirjev, je po tistem zaželeno, če kdo to službo zapusti.«

Omenili ste, da tudi pilotirate, ste tudi v Jugoslaviji poskusili? »Ne, tukaj pa naša dovoljenja ne veljajo. Čeprav imam izpit pilota že šest let, ga bom moral še enkrat delati v Jugoslaviji (spomladni zdravniški pregled, nato pa deset ur letenja). Da bi vozil v Avstriji, pa je predrago.«

Nekaj časa ste delali skupaj z delavci Radenske?

»Da, delal sem v Tovarni polnilne opreme, tam kjer montirajo tekoče trakove za polnjenje steklenic. Vendar le 7 mesecev, potem pa je pogodba pretekla, sem namreč le nadomeščal. Trenutno čakam, mislim, da imam zdaj še malo časa, drugo leto pa bom poskušal dobiti kje kako delo. Načelno mi je vseeno, kje bom živel, ali tukaj ali na Švedskem, odvisno je le od tega, kje bom dobil boljšo službo.«

In kako ste se razumeli s svojimi sodelavci?

»To sploh ni bil problem, so zelo dobri prijatelji. Eden je bil celo že na Švedskem in mi je lahko še bolj pomagal. Meni je bilo malo težko, ker sem vseeno bolj teoretik, tega nisem bil vajen.« Kakšno je vaše mnenje o pokrajini, kjer sedaj živite?

»Slovenija je res lep del države. Vendar Radencev nimam posebno rad, to je zame premajhen kraj. Rad bi dobil službo v velikem mestu. Ljudje so dobri, sicer jih ne poznam posebno dobro, ker imava s Sonjo hišo v Dupleku pri Mariboru in se vsak teden voziva, veliko tudi potujeva. Ko gre Sonja na službeno potovanje, grem običajno z njo, saj nimam nobenih obveznosti. Tako sem prevozil in prehodil že celo Slovenijo, Primorsko, Hrvaško, bil sem tudi v Novem Sadu.«

Se zadnje vprašanje: kako vam je uspelo, da ste se v tako kratkem času naučili tako dobro govoriti slovenski jezik?

»Sem imel pač dobro učiteljico. To je Sonjina sestra, učiteljica slovenskega jezika iz Dupleka. Pri njej sem bil tri mesece na zasebnem tečaju. Seveda mi je veliko pomagala tudi Sonja.«

b. p.

Veliko zanimanje za izobraževanje

Na Srednji kmetijski šoli v Rakicah pri M. Soboti so pretekli teden pridelali slavnost ob zaključku šolanja 1500 kmečkih žena in deklet iz Pomurja. Udeležence iz vseh temeljnih zadržanih organizacij kmetijskih združenj ABC Pomurke so se med izobraževanjem seznanile z možnostmi priprave hrane, ki jih nudi vrt in polje v različnih letnih časih. Ob praktičnem delu v kuhinji so pozornost na izobraževanju namenili še ekonomiki gospodinjstva, pripravi pogrnjkov za različne priložnosti, higijenskem in estetskemu načinu priprave in serviranja.

Boris Hegeduš

10 let COŠ Gornja Radgona

JE LEDINA ZORANA?

Pred kratkim je poteklo deset let, odkar so na razredni stopnji (od 1. do 4. razreda) v osnovni šoli Gornja Radgona uvedli celodnevno šolo. Tako kot marsikje drugje so začeli orati ledino po še neprehojeni poti vzgojno-izobraževalnega dela. Kako? Tovprašanje smo najprej zastavili učiteljici omenjene šole Mariji Fekonjevi.

»O sami izvedbi pouka nismo veliko razmišljali, ker smo vedeli, da imamo za prehod na celo-

dnevno šolo za učence nižje stopnje zagotovljene ustrezne razmere, čeprav je bilo v posameznih razredih 32 in več učencev. S prvimi težavami pa smo se

MARIJA FEKONJA

srečali pri organizaciji prostega časa. Čeprav so bili okrog šole primerni prostori, nismo imeli športnih objektov. Naše rekreacije so bile zato usmerjene na sprehode, trimsko stezo in bližnji športni center. Ker je celodnevna osnovna šola vključevala učence od 1. do 4. razreda, teh je bilo čez 400, delo v prostem času ni bilo lahko. Z učitelji, ki so bili vključeni v to dejavnost, smo iskali rešitve, se dogovarjali, izpopolnjevali. Skupaj smo oblikovali novo vsebino dela. Vse je bilo čudovito, lepo napisano, izrečenih je bilo veliko lepih besed in spodbud. Potem smo vse to preizkušali. Moram dodati, da je bilo veliko lepše napisano — kakor storjeno, čeprav smo se vsi zelo trudili. Učili smo se na lastnih napakah.«

Celodnevna šola daje poseben poudarek interesnim dejavnostim, šolski prehrani. Kakšne izkušnje imate pri tem?

»Prosti čas učencev smo hoteli kar najbolj izkoristiti za interesne dejavnosti. Teh je bilo že na samem začetku veliko — s kulturnega, tehničnega in športnega

področja. Z interesnimi dejavnostmi smo dali končno vsebino in smoter prostemu času. Tu so se našli učenci, ki so lahko poglabljali svoje interese na tem ali onem področju. Za tiste, ki se niso mogli ali znali usmeriti v katero koli dejavnost, pa smo organizirali športne igre. Ko smo pridobili športne objekte, smo lažje izvajali vse programe. Cilj, ki smo ga hoteli doseči, je bil: dati vsem učencem kar najboljše razmere za delo, za prosti čas, za učenje in igro. Veliko vlogo v celodnevni šoli ima tudi šolska prehrana. Vsi učenci COŠ dobivajo v šoli malice in kosila. To je pomembno za njihov zdrav razvoj.«

In kaj bi rekli o uspehih celodnevne šole? V čem je pravzaprav prednost takšnega dela?

»Uspehi so se kmalu pokazali. Vsi učenci celodnevne osnovne šole so vse naloge in vse delo opravili v šoli pri urah samostojnega učenja, kjer so jim pomagali učitelji. Res pa je, da so morali učenci, ki so želeli imeti najvišje ocene, precej delati tudi doma. Danes, po desetih letih, je prav tako. Mislim, da so učenci zadovoljni, in starši tudi, saj so mnogi tako prepustili skrb za svojega otroka učitelju. Mnogi otroci so morali prej opraviti dela na kmetiji, preden so se lotili domačih nalog in se pripravili na pouk.«

Kaj pa učitelji?

»Delamo, prizadevamo si za čim boljši uspeh učencev in veselimo se doseženih uspehov. Odgovornost je velika in breme zares težko, ker celodnevna šola zahteva celega učitelja. Njegovo delo pa ni dovolj vrednoteno. Vendar — uspehi nam dajejo oporo in spodbudo.«

JOŽE GRAJ

GOSTILNA ŠIFTAR STRUKOVCI

vabi 1. januarja 1986 na

NOVOLETNO ZABAVO

in želi vsem

SREČNO NOVO LETO

Torej, 1986 = 9861 ... pa preidimo k dokazovanju. Če seštejem faktorje prvega, dobim 24, če seštejem faktorje drugega elementa, je seštevek 25, kar je zanemarljivo majhna razlika. Če vse skupaj obrnem, boljje rečeno, postavim na glavo,»

$$1986 = 9861$$

$$1+9+8+6=24$$

$$9+8+6+1=25$$

$$9861 = 1968$$

je prvo drugo in drugo prvo; vse je pač odvisno od tega, s kakšnega zornega kota zadevo opazujem, rezultat pa je vedno isti. To, torej, je moja nova formula, ki ji pravim PRINCIP ENAKEGA V RAZLIČNEM, oziroma, kot temu v vsakdanji praksi pračimo: pluralizem interesov... Ker je to moje zadnje letošnje predavanje, vam želim vse najboljše v letu 1986 oziroma 9861!

Danes se vozimo po asfaltnih cestah, še vedno pa tudi po makadamskih, sicer nekoliko boljnjih, kot jih je v svojem pisanju »Za prekmurskimi kolniki« simbolično označil pisatelj Juš Kozak. Kolniki so bili v pokrajini levo in desno od Mure: v Prekmurju, vsaj v ravninskem delu v nedogled zravnani, v Prlekiji pa so se — kot pravi ljudska modrost — izognili vsaki županovi slivi. V zadnjih desetletjih, ko so ceste asfaltirali, so jih tu in tam nekoliko tudi zravnali, da bi tako skrajšali razdalje med posameznimi kraji. Kje smo danes s cestami v primerjavi z razvitim svetom, vemo: zaostajamo za dobrih pet desetletij, zato tudi toliko prizadevanj, da bi z denarjem iz samoprispevkov prišli nekoliko naprej.

Danes je med Ljutomerom in Veržejem (preko Križevca) kakšnih deset kilometrov asfaltne ceste, ki se vjuga kot slabo vržena gasilska cev. Včasih je bilo drugače in v nekem oziru še slabše...

CESARJI IN KRALJI

Ceste nekoč pač niso bile to, kar so danes (ali naj bi bile glede na zahteve sodobnega prometa). To so bili po vsej Evropi enaki kolovozji (kolniki!) in ne samo v Pomurju. Srednjeveška suhozemna pota niso pospeševala trgovine. Bila so takšna, da je veljala »cesta«, po kateri so lahko šli vsicir trije konji, za imenitno. Zato ni čudno — če lahko verjamejo zgodovinarju Kulišerju — da je najbrž ne preveč razpoloženo, ko se je leta 1414 peljal papež Ivan XXII. na koncil v Konstanco, kobacajoč se iz blata ob prevrnjeni kočiji vzkliknil: »Tukaj ležim v hudičevem imenu!«

Zato je razumljivo, da so venomer tehtali, kako priti do denarja za popravilo cest. Tako je ogrski in nemški kralj Sigismund v 15. stoletju ukazal, da morajo mesta za popravilo cest dati svoje prihodke od javnih hiš; še več. Cerkev je ponekod v evropskih deželah odvezovala grešnike od grehov, če so dali denar za vzdrževanje potov. V mehovni Jugoslaviji so kmetje (in teh je bilo daleč največ) plačevali za ceste okoli 15 odstotkov zemljarine (zemljarina je bila 10 odstotkov čistega katastrskega dohodka). To seveda ni bilo veliko, zato tudi ni bilo denarja za vzdrževanje in posodobitev cest.

Ceste pa so vedno bolj pridobile vane na veljavi. Ko se je vladarica Marija Terezija peljala z Dunaja na vojaške manevre na Prusko polje, so dobile pristojne oblasti nalogo, da morajo pred tem urediti ceste, po katerih se je peljala, predvsem pa odstraniti grmičevje, ki je sililo na ceste. Iz tega se da razbrati, v kakšnem stanju so bile ceste sredi 18. stoletja. Ne vemo, če je bilo podobno tudi takrat, ko je za časa svojega vladanja M. Terezija iz Radgone pripotovala v M. Soboto na obisk h graščaku Szapariju, ki ji je v gradu dal urediti posebno sobo, vredno njenega veličanstva. V Krajni, na cesti med Rankovci in Gederovci, je ob cesti na podstavku kip Križanega z vklesano letnico 1740. Beli križ praviho temu znamenju. Kdo ga je izdelal, ni znano. Po ljudskem izročilu naj bi bil kip povezan z namenom potovanja Marije Terezije v M. Soboto. Po drugem izročilu, ki ga je Diniju Titanu iz Kupšincev posredoval njegov oče, učitelj in šolski upravitelj Ivan Titan, naj bi bil beli križ postavljen zato, da bi označil mejo Szaparijeve posesti. Umjetnostni zgodovinar Marijan Zadnikar mu pripisuje pomen običajnega znamenja.

Kakšen pomen imajo ceste, vemo tudi iz najnovjših časov. Hitro smo jih obnavljali (včasih dobili za to tudi kaj denarja), če je prišel k nam, ali kam drugam predsednik in maršal Tito.

35 VELIKIH SAMOKOLNIC GRAMOZA

Zemljiška gospodstva so si prizadevala, da bi bile ceste vsaj nekoliko boljše, kot je bila tista, po kateri se je peljal papež v Konstanco. Po patentu o cestah z dne 21. oktobra 1763 je braneška graščina 25. avgusta 1783 odredila, da mora podložnik vsako leto pripeljati na ceste za 35 velikih samokolnic gramoza. Ceste so navažali spomladi in jeseni in kdor je izostal en dan od napovedane cestne robe, je plačal četrty goldinarja, tisti pa, ki ni pripeljal gramoza, je moral dati pol goldinarja. Z nekim pisanjem iz leta 1774 je braneška gosposčina ljutomerskim tržanom razložila, kako morajo vzdrževati ceste. V graškem deželnem arhivu hranijo pogodbo okrajnega glavarstva v Ljutomeru, datirano s 1. junijem 1851, z »Wegmacherjem« (cestarjem)

Martinom Koroščem, ki je moral vzdrževati ormoško cesto (ne to, ki je sedaj v Ljutomeru kot ulica), ki je iz Ljutomera peljala proti Ormožu, do meje med obema okrajema. Tako so cestarju Korošču odredili delo: Najmanj trikrat na teden je moral obiti celotni cestni odsek ter pregledati mostove in kanale. Če je bilo potrebno, jih je moral očistiti. Ob dežju in snegu je moral odvajati vodo s ceste. Ko so na cesto navažali gramoz, je moral pridno delati. Če ta ali ona občina (to so bile vaške občine) ni skrbela za ceste, je moral to sporočiti okrajnemu predstojniku. S ceste je moral odstranjovati blato in živalske odpadke. Plače je dobil 2 goldinarja mesečno, odpoved pa je veljala na četrty leta. Če ni dobro delal, je bil dvakrat opozorjen, tretjič pa odpuščen. Cestar Korošec je po tej pogodbi dobil 10 kladrov dolgo vrh, lopato, kramp, žele-

Križani Kristus v Krajni je bil postavljen v letu, ko je Marija Terezija postala vladarica. Zato se je iz Radgone v Mursko Soboto peljala mimo tega znamenja in od tod tudi ljudska različica, da je vse skupaj nastalo ob cesaričinem potovanju.

zne grablje, kladivo za kamenje in strgalo za odstranjevanje živalskih odpadkov. Moral je tudi nadzirati gramoznice.

PA POTUJMO V VERŽEJ

Čeprav je bil Ljutomer v močvirju okrog trga, je imel že od vsega nastanka poti na »vse štiri strani neba«: proti Središču oziroma Ormožu — tudi preko Kamenščaka — proti Cvenu in preko Babinec proti Veržeju. V Veržeju se je iz Ljutomera dalo priti preko Kamenščaka, Lokavec in Križevca. Toda cesta od Križevca do Veržeja ni bila vedno prehodna zaradi poplav Mirice, kar so Verženci navajali kot argument za ustanovitev lasine jare leta 1863. To je bila dolga pot, podobno kot preko Cvena, kjer je cesta zavila mimogrede še na Spodnje Krapje in šele potem preko Zgornjega Krapja proti Veržeju. Preko Norsinec proti Križevcem? To ceste so speljali po siceršnjih ovinkastih poljskih kolovozih šele v 19. stoletju, ko so se cestne povezave pokazale kot pomemben dejavnik v mnogih ozirih, tako na primer tudi glede pošne službe. V Ljutomeru je začel poštni urad de-

PO POLJU BELA CESTA GRE...

Stara cesta med Babinci in Šalinci

lovati leta 1836, v Križevcih 1889, istega leta v Bučkovičih, pri Vidmu leta 1873 in v Radencih 1885.

ŠE KAJ VEČ KOT ŽUPANOVE SLIVE

Kakor so naši predniki postavljali svoja bivališča na najmanj rodovitni zemlji in obvezno ob tekoči vodi, tako so ravnali tudi s cestami: »shodili« so jih ob vodnih tokovih ali celo po opuščeni (odmrli) potokih, kjer resnično zemlja ni bila najboljša. To nam potrjuje tudi pogled na katastrske mape iz začetka prejšnjega stoletja. Ceste so se vijugale po pravilu tako, da so v čim manjši meri prehajale čez vodne tokove. Tako je šla cesta Ljutomer-Veržež od Babinec do Šalincev tik ob enem od Miričinih rokavov. Od Šalincev je (mimo nekdanje Svedrove domačije) ubrala najkrajšo pot v Križance, drugi del iste ceste pa je šel do Kšela in nato ob Sirotki do gasilskega doma. V Križancih sta se obe cesti združili. Pri sedanjem združenem domu je cesta dosegla

Zapuščeni ovinek med Grlavo in Banovci

grlevsko srenjsko posest in tam je bila lesa, ki so jo otroci za neznamen drobiž (ali pa tudi na ostro besedo) odpirali potujočim voznikom. Še pred tem je morala biti takšna lesa med Križanci in Šalinci, kot to poje pesem »o križanskem plotu in šalinski lesi«, ki pa je menda nihče več ne ve zapeti. Cesta je potem šla naprej na Grlavo, kjer je pri kapeli zavila na levo, proti Križevcem, kjer je prečkala Mirico, in nato v Banovce, kjer je

morala čez ta Murin rokav še enkrat. To ceste so začeli uporabljati šele v 19. stoletju, ko so pred tem opravili prva regulacijska dela na Muri pod Radenci proti Bunčanom. Pred tem je bila Mirica zaradi obilnosti vode močna cestna prepreka in čez njo so naredili kakšno brv za pešce. Zato je bila bolj naravna in jo je voda manj ovirala tista cesta, ki je pri grlevskem gasilskem domu zavila v levo, vodila ob Mirici proti Lampičaku ter pri sedanjem združenem domu prišla v Veržež. Tako so se v Veržež vozili tudi iz Banovce, kajti tam, kjer je sedaj cesta med Banovci in Veržejem, je bila včasih samo pešpot.

Zavita je bila ta pot in se je res izogibala še čemu, ne samo županovim slivam. Ampak, ljudi nekoč ni priganjal čas.

NEPORAVNANI RAČUNI

Že v uvodu sem omenil, da so bliže današnjemu času ceste vse češče ravnali, da bi skrajšali razdalje. Ni mogoče pisati o mnogih primerih, ker marsičesa tudi več ne vemo, ker je šlo s predniki v pozabo. Zato bom ob tem potovanju od Ljutomera do Veržeja omenil samo zgled, kako so leta 1937 Grlevci in Banovčarji ravnali ceste. Tisti ovinek, ki je od kapele na Grlavi šel čez Mirico in ob tej proti Banovcem, ni bil nič kaj simpatičen. Zato so se dogovorili: Grlevci bomo zravnali ceste, zravnali pa jo bomo tudi v Banovcih. Zgodilo se je prvo, drugo pa ne, in zato se še danes vozniki hujujejo zaradi pravokotnega ovinka pri banovski kapeli, ki ga ne bi bilo, če bi takrat zastopniki Banovce pri tistem dogovaranju ne držali v žepih fig. Po petdesetih letih in ob današnjem prometu zaradi banovskih toplic smemo trditi, da takrat Banovčarji niso naredili nobene diplomatske poteze.

EKSPRESNE »LINIJE«

Ceste, ovinkaste, da bolj ne bi mogle biti, so bile pač javne, po kateri so se počasi pomikali vozovi, ali pa so se po njih bahavo podili na saneh v pustnem času gostivajnsčaki. To je veljalo tudi za opisano cestno povezavo med Ljutomerom in Veržejem. Za vsakdanjo uporabo pa so v istih, niti ne tako davnih časih, uporabljali poti. Te so bile takrat, ko še ni bilo koles in avtomobilov, nekakšne hitre zveze. Ljudje srednjih let se še spominjajo, kako se je po najkrajši poti prišlo od Bunčan preko Veržeja, Banovec, Grlave, Šalincev in Babinec v Ljutomer, ampak samo peš ali s kolesom, preko številnih prelazov in med njivami. Pešhoje

so bili ljudje vajeni (saj niso imeli druge izbire). Znano je, da so iz murapoljskih vasi še v začetku tega stoletja ženske po takšnih poteh — bližnjicah nosile peš na mariborski trg skuto in druge mlečne izdelke: zjutraj tja, kasno popoldne nazaj. Še pred nekaj desetletji je bilo Mursko polje prepreženo s takšnimi potmi, tudi v vaseh ob našem potovanju.

In tako je bilo povsod drugod: zato se o cestah toliko pogovarjamo in zato tudi iščemo poti, kako priti do denarja, s katerim bi napravili naše ceste lepše, varnejše in hitreje.

Juš MAKOVEC
foto: Albert ABRAHAM

MIMOGREDE NAKRAČLJANO V LETU 1985

»SOČNE« IZ BELEŽNICE!

KRUH JE TUDI V SRCIH — Menijo, da pišem dvojno resnico, ker so moji članki aktivistični in dolgi in ker sem v svojih stvkih nežen in plah?! Vse gledajo enako kakor buče na poljih, ker so vse okrogle in rumene kakor sonca, ki po nerodnem zašla so z neba... Ah, ne vedo, da rase kruh prav tako v srcih kot na njivah in da potrebuje poleg lepega vremena tudi otroških sanj!

V TEM PROSTORU NE KADIMO — Takšen napis smo lahko še v začetku leta prebrali na veliki mizi sejne sobe SZDL v Murski Soboti. Potem si je šaljivec privoščil zbrisati besedico ne, nato pa je omenjeni napis skrivnostno izginil. Kdo ve, kam?! V posmeh vsemu so se znova pojavili pepelniki in kadi se še z večjo vneto kot prej. Kot da številna opozorila o škodljivosti kajenja nikogar kaj prida ne zbedejo!

ZGREŠENA NALOŽBA — Spomnim se, ko so se v veliki skupščinski dvorani v Murski Soboti gnetli mladi in komaj čakali, kdaj bo konec sestanka. Bilo je v začetku leta in precej hladno, kjer zaradi varčevanja niso ogrevali velike dvorane. Tedaj so prav prišli zimski plašči, kar se je dogajalo še nekaj mesecev pozneje, čeprav je zunaj sijalo sonce. Pa tudi sredi dneva so morali imeti prižgane luči; ker je v dvorani skoraj vedno pretemno. Zdaj so sestanki v teh prostorih samo ob lepem, vročem vremenu, ko ni treba vključiti centralnega ogrevanja. Mar je treba še kaj dodati?

(NE)VARNOST OB EKONOMSKIH STANARINAH — O predlogu uvajanja ekonomskih stanarin smo že večkrat slišali, v enem izmed delegatskih gradiv pa sem zasledil besedeno tole: Delavec se bo ob ekonomski stanarini počutil bolj varnega! Seveda se bo počutil bolj varnega. Saj ne bo imel denarja, ki bi ga mu lahko oropali, ker ga bo dal za stanarino...

REŠI SE SAM — Delegat družbenopolitičnega zbora Jože Kovač je na skupščinskem zasedanju dejal med drugim naslednje: »Edino sami lahko potegnemo naprej vez razvitosti, širša družbenopolitična skupnost pa bo priskočila na pomoč, ko bomo imeli lasten program razvoja!« Nedvomno v duhu znanega gesla: »Pomagaj si najprej sam in potem ti bo priskočila na pomoč tudi družba«. Tako je pač...

ZGOLJ O DENARJU — Na februarski seji soboškega izvršnega sveta je Marija Horvatova navzoče seznanila z nič kaj prijetno resnico: »V samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti skoraj več ne razpravljamo o drugem kot o finančnih težavah, ki so vse bolj zaostrene. To se vleče kot rdeča nit, kajti glavno je, da zagotovimo osnovno dejavnost in svobodno menjavo dela, za drugo pa preprosto zmanjka denarja!« Vsaka podobnost z drugo organizacijo je zgolj naključna?

BOJAZEN PRED ZASEBNIMI TRGOVINAMI — Član izvršnega sveta Vlado Kerec je na seji 8. maja omenil, da so v Ratkovcih nezadovoljni z odpiralnim časom trgovine, ki je menda odprta le dvakrat tedensko. Pa čeprav je vas Ratkovci krajevno središče! Replika predsednika izvršnega sveta Pavla Pongraca, da se ne smemo bati zasebnih trgovin in ne imeti pred očmi zgolj čistega ekonomskega interesa, je vžgala ob pravem trenutku. Nadaljnje besede niso bile potrebne!

PRAVE LJUDI NA PRAVA MESTA — Tako je menil sekretar aktiva delavcev — neposrednih proizvajalcev Štefan Novak, zaposlen v tovarni Mura, na seminarju zveze komunistov v Murski Soboti. Nato je nadaljeval: »Za neposredne proizvajalce zadeve niso enostavne, ker je ob večji in boljši proizvodnji upadel standard zaposlenih. Na to vprašanje mora ZK odgovoriti. Predvsem pa mora dober sekretar osnovne organizacije ZK prislusniti delavski večini, kajti drugače bo partija izgubila svoj ugled!« Ali bodo bližnje volitve ugodile njegovim pričakovanjem?

PRIZNATI TUDI LASTNE NAPAKE — Na seji predsedstva občinskega komiteja ZKS v Murski Soboti, ki je bila 3. junija, je njegov član Boris Goljevšek odločno izjavil: »Treba je priznati tudi lastne napake, če že nekaj zahtevamo od drugih! Na primer, kdor ima zaloge, ne bi smel dobiti kreditov. Moramo vse politične in strokovne sile združiti v odpravljanju slabosti!« Ko bi besede postale meso...

ENOINPOL SAMOUPRAVNE AKTIVNOSTI — Ob 27. juniju — dnevu samoupravljalcev, je bila okrogla miza o delovanju delavskih svetov. Mnoge navzoče je presenetil podatek, ki ga je podal predstavnik Beltinke. Dejal je namreč, da pri njih v povprečju na dan opravijo enoinpol samoupravne aktivnosti?! Kako neki, so se muzali navzoči, nato pa se je razlegel pritajen smeh...

KAZEN ZA NESKLEPČNOST — Ko je bil zbor krajevnih skupnosti skupščine občine v Murski Soboti letošnjega oktobra nesklepčen, so se odločili za nekakšno »kazeno«. Delegati tega zbora so namreč morali priti na sestanek ravno pred začetkom slavnostne seje ob občinskem prazniku?! Če bo takšna »kazna« resnično kaj zalegla, bo pokazala nadaljnja praksa. Morda bi se takih prijemov lahko domislili tudi marsikje drugje?!

Milan JERŠE

Vsem poslovnim partnerjem
in članom kolektiva
iskreno čestitamo.
SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1986!

NA ZDRAVJE! (S »PALINKO«)

Te dni je pri Šuličevih na Dolnjem Seniku (zaselek pri Gor. Seniku) še posebej živahno. Pri njih je namreč žganjarna in zimski čas je pač najbolj primeren za žganjekuho, torej za posedanje ob zakurjeni peči in kotlu, iz katerega priteče žganica. Porabci dandanes uporabljajo za to močno žgano pijačo kar madžarski naziv palinka. Pa še radi jo pijejo!

»Me, ženske, ne smemo preveč nagniti kozarčka, ker bi nas prehitro »zmešalo«. Najbolje je zjutraj malo vliti v čaj. To pomaga, da te malo segreje in ti da moč,« je menila Ana Šuličeva, ki je ravno tedaj prišla na vrsto za žganje svojega sadja.

»Nakvasili smo jabolka in slive. Tako bomo dobili mešano palinko. Mislim, da je bo nateklo okrog 50 litrov. To bo ravno dovolj za vso leto.«

Medtem pa je že bil na voljo

za klepet mojster Gusti.

»Boste malo poskusili? Ravno zdaj je pritekla tista prava, najboljša,« me je najprej ogovoril. Malo me je že mikalo, toda zaradi šofiranja si nisem smel privoščiti. Pokazal sem mu torej avtomobilske ključe in to je zadoščalo, da me ni več nagovarjal. Na Madžarskem je to v splošni navadi, kajti šoferji ne smejo spiti niti kapljice alkohola, če se pregrešiš, pa so kazni zelo visoke. Zakaj bi torej tvegal? Povprašal sem raje mojstra, kako pri njih žgejo.

»Ko je velik kotel prazen, pokličemo noter naslednjega gospodarja. V kotel damo njegovo sadje in kurimo, dokler je v njem kaj moči, alkohola. Tisto gre po ceveh v drugo posodo.«

Ko začne teči voda, ta kotel spet spraznimo in pokličemo drugega gospodarja. Obenem še enkrat žgemo palinko prejšnjega

lastnika, kajti prvič je priteklo le pivaviz z 20 do 25 odstotkov alkoholne stopnje. Ko priteče žganje, ki pokaže, da ima 50-odstotno alkoholno stopnjo, potem tisto natočimo v steklenice ali kakšno drugo posodo, zmerimo količino in obračunamo. Gospodar plača za liter 58 forintov.«

Zanima me tudi, ali je še kaj žganjarn na vasi in kako dolgo traja sezona, da pridejo vsi na vrsto.

»To je edina žganjarna pri nas, v celi krajini pa sta menda še dve. Tako morajo lastniki čakati na vrsto po dva meseca. Sadja se namreč ne spleča prodati, ljudje radi pijejo, pa si dajo žgati palinko. Včasih delamo podnevi in ponoči. Če je obilna letina, v eni sezoni niti vsi ne pridejo na vrsto.«

Zdaj nas seveda zanima, zakaj ni več žganjarn.

»Veste, pri nas je to pod kontrolo države, zato ljudje ne smejo žgati doma in tudi žganjarne ne morejo imeti v zasebni lasti. Jaz sem torej tu samo v službi, pa moja žena mi tudi pomaga.«

In Marija, njegova žena, je ravno tedaj nalagala drva v peč.

»Drva morajo biti primerna. Če so predebela, jih je treba razkaltati. Najboljša so borova, jelševa in surova akacijeva, najslabša pa hrastova ali bukova. Namreč, od drv je odvisno, ali kotel zavre vse naokoli in tako priteče več žganja. Zato ne smejo dati preveč vročine, ampak lepo enakomerno greti kotel.«

Čas je med kramljanjem hitro potekel in medtem je začela teči že žganjica naslednjega lastnika, Imreja Glavanoviča z Gornjega Senika. Sprva je bila nekam zelena, pa sem bil še radoveden, zakaj to.

»Mi pravimo temu sadin čemer. To najprej priteče in še ni za pitje. Eni pravijo, da je dobra za vraščvo. Z njo se namreč mažejo, pa živini pomagajo pri nekaterih boleznih. Menda zelo pomaga, če te bolijo noge. Jaz še nisem tega preizkusila, najbrž pa res pomaga, in to bolj, kot če je preveč spiješ.«

Zdravo in koristno je torej le zmerno uživanje pijače. Ob novem letu se bo najbrž marsikdo pregrešil zoper to pravilo. Na zdravje!

JOŽE GRAJ

Malu je že treba poskusiti, če je dobra palinka. Lastnica Ana Šuličeva z Gornjega Senika in mojster Gusti sta si tudi nazdravila, kot se ob takšni priložnosti spodobi. (Foto: J. G.)

Spomenik Cirilu in Metodu v Zalavaru

V letu 1985 so imeli po svetu celo vrsto prireditelj ob 1100-letnici Metodove smrti. Ne moremo pa govoriti o njem, če ne omenimo tudi njegovega brata Cirila, ker je z imenom obeh povezana ustvaritev slovanske abecede in pismenosti. Zato je letos

sio Bagoariorum et Carantanorum (Spreobrnitev Bavarcev in Karantancev) pripoveduje o Prilini, ki ga je moravski knez prisilil, da je moral zapustiti Nitro, rodovno glavno mesto, in je dobil od Frankov urbarialno posest ob reki Zali. Tu se je nastala

cerkve. Rastislav je leta 862 zaprosil bizantinskega cesarja, naj mu pošlje duhovnike, ki obvladajo slovansko govornico in pisavo. Ker je to bilo v skladu z njegovimi političnimi interesi, je Bizanc poslal na pot dva nadarjena, odlično pripravljena meniha, brata Cirila in Metoda, ki sta že prej pripravila slovansko abecedo in prevedla najvažnejše cerkvene tekste v slovansko narečje, ki je bilo v rabi v okolici Soluna. Tako sta prišla Ciril in Metod iz bizantinske dežele v Zalavar. Brata iz Soluna sta se mudila tu pol leta. Kocelj, ki se je od njiju naučil slovanske pisave (glagolico), je dal menihoma v uk tudi 50 učencev.

V spomin na bivanje teh dveh bratov v Zalavaru so ob obletnici postavili spomenik (na fotografiji), delo kiparja Frigayesa Janzerja. Spomenik je tri metre dolg štirioglat steber. Na dveh nasprotnih straneh sta bronasti podobi Cirila in Metoda. Ciril drži v roki knjigo s črkami glagolice, Metod pa ima knjigo pod pazduho, njegova druga roka pa gib sejalca. Ne drugih dveh nasprotnih straneh pa so napisali. Na eni strani piše: Cirilu in Metodu, ustvarjalcema slovanske pismenosti v spomin na njuno bivanje v Panoniji. Na drugi, nasprotni strani pa je citat iz XI. poglavja Konstantinovega življenja v staroslovanskem jeziku, ki bi se po naše glasil nekako takole: Preizkus za zlato in srebro je ogenj, za resnico in laž pa človeški razum. (Vas Népe)

ob tej obletnici tekla beseda o obeh učenihi možeh. Tudi v Zalavaru, kraju ob Blatnem jezeru, so imeli znanstveniki iz več dežel svoj simpozij. Zakaj pa prav v tem malem kraju županije Zala? Zato, ker ta kraj, ta košček nekdanje Panonije, hrani spomine na delovanje Cirila in Metoda.

Da bi boljše razumeli dogodke pred več kot tisoč leti, moramo vedeti, da so več kot dvestoletno avarsko oblast v Karpatskem bazenu zrušili frankovski in bolgarski bojni pohodi. Po vojni, ki jo je začel Karel Veliki leta 791, je prišla današnja pokrajina zahodno od Donave pod frankovsko oblast in pričelo se je misijonarstvo na tem območju. V frankovski Panoniji vzhodno od Rabe je opravljala spreobračanje solnograška cerkev.

Enemu od solnograških menihov pripisujejo tudi pismo, ki je zelo pomembno za spoznavanje zgodovine Zalavara v IX. stoletju. Avtor v svojem delu Conver-

nil s svojim ljudstvom in sinom Koceljem. »Tukaj je začel prebivati in graditi utrdbo... in začel vsenaokrog zbirati ljudstva.« Vemo, da so njegovo trdnjavo, zgrajeno v močvirju reke Zale, imenovali Mosaburg, ali po slovansko Blatograd.

Tako je postal Mosaburg prizorišče dogodkov, ki so bili zgodovinskega pomena za okoliške Slovence. Poleg velikomoravskega kneza Rastislava je bil ravno slovanski Kocelj pobudnik gibanja za odcepitev od frankovske

Vzgojno-izobraževalni zavod v Veržuju razpisuje dela in naloge

RAČUNOVODJE

(vsebinsko)

Pogoji ekonomski tehnik z najmanj 5 let delovnih izkušenj pri samostojnem vodenju računovodskih in finančnih opravil.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema odbor za medsebojno in delovna razmerja v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: VIZ Veržej, Veržej 22. O rezultatih razpisa bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po roku objave.

Prleške

potoračkence

Hible, habe — lokaške žnable.

Vučenci — tučenci.

Slavič, piskrič, v žepu nima nič.

Baba, kaj neseš? Ormož! Kam greš? Jajca!

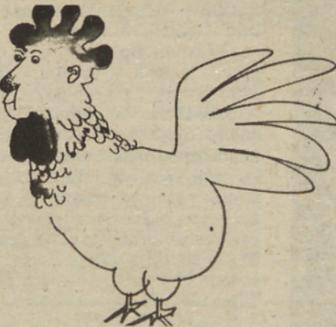
Jelen belen, dva roga, tri kolače kruha 'ma, pa naši deci nič ne da.

Franc banc je financ...

Juš puž, v šumo beža. Pogačo peka, vse požveka.

Copot — kokot!

Janko bači kozo slači.

Makovec gre v Čakovec, Movrin pa za njim.

Micika repicika, v Stari vesi Ajnčika. Župo kuha, mak sadi, kjer ga nega, tam fali.

Lujz pujz, idi v štalo — hujs!

Skopec — masten gobec...

Kovač, potač po cesti gre, čike bere pa jih je.

PRAZNOVERJU NI KONCA

Praznoverje še vedno krepko korenini v srcih ljudi. Četudi se prosvetljeni človek razum že lep čas bori z njim in od časa do časa potone v komaj še opazne družabne navade, pa ni bilo nikoli premagano. Nekaj je v človekovi naravi, da hoče vsakdanjim dogajanjem pripisati nadnaravne vzroke, da želi odgovornost prevaliti na skrite sile, hkrati pa seveda te sile pritegniti k sodelovanju z magičnimi obrzci, predmeti, običaji, skrivnimi formulami in tajnimi vedami. Tudi v dobi elektronskih možganov in poletov v vesolje, ko je znanost brnila praznoverje skozi glavna vrata, prihaja skozi stranska vrata nazaj in dela svoj red po življenju mnogih ljudi.

Se več. Vraževerje se je v zadnjem času močno okrepilo. Tako vsaj zatrjuje človek, ki o teh stvarih nekaj ve. Urednik mesečnika za astrologijo in čaranje Astre pravi: »Nikoli doslej niso bili uroki in druge stvari za čaranje tako v rabi, kot so danes; po njih pa segajo tudi najnavadnejši ljudje.«

Antonio Anzaldi, ki raziskuje magični simbolizem in je napisal že nekaj knjig o tem, je prepričan, da je praznoverje in vraževerje dandanes še posebno močno zato, ker je strah pred boleznijo, smrtjo, izgubo v sodobnem človeku zelo močan.

Skoraj da ni področja in dejavnosti, kjer bi ne poznali nekaj magičnih urokov in drugih orožij iz orožarne vraževerja. Med gledališčniki velja, da garderoba ne sme biti v vijolični barvi. Igralka Wanda Oziris pravi, da se je temu smejala, odkar pa je zgorela njena garderoba z vijoličnimi tapetami, misli drugače. Govori se tudi, da je premiera opere Carmen poslušala neka ženska v vijolični večerni obleki — čuditi se torej ni, da je v zgodovino oper prišla ta premiera kot polomija.

Na modnih revijah se branijo poloma tudi na ta način, da nekateri kreatorji ne dovolijo, da bi ob predstavitvi njihovih modelov igrali določene melodije. Med prepovedanimi je Ravelov Bolero in valček Caminito, melodija, ki jo je igral ladijski orkester na potapljaščem Titanicu.

Baletniki se polomije ne branijo samo s trdim delom. Svetovno znana baletnika iz ruske baletne šole Nurejev in Vasilij spoštujeta rusko baletno izročilo in pred vsakim javnim nastopom pljune ta nazaj čez levo ramo. Kadar je skrb še posebno velika, potem ju mora kateri od prijateljev še suniti v rit. Baletine pa si dajo, da bi bil nastop uspešen, pritihi kosček korale na triko.

Praznoveren je tudi svet književnosti. Slavni južnoameriški pisatelj Luis Borges verjame, da je zanj nesrečna številka štiri. In tako na tiskovnih konferencah prosi, da mu oprostijo, ker na četrto vprašanje običajno ne odgovarja. Italijanski pesnik Vittorio Sereni ne bi za noben denar izdal zbirke na parno leto. Izpriča-

no so bili praznoverni Hugo, Flaubert, Goethe (njegov je izrek, da je praznoverje poezija življenja), Poe in drugi. Med našimi literarnimi peresi bi jih tudi našli precej, spomnimo pa samo na sicer treznega in racionalnega Levstika, ki je počel tudi smešne stvari iz strahu pred okužbo s kolero, o čemer priča njegov nena- vadni dnevnik.

Raziskava v sosednji Italiji je pokazala, da so še posebno vraževerni študentje. Kar 70 odstotkov študentov verjame v to ali ono magično moč.

Pred praznoverjem niso imuni ne medicina, ne politika in ne šport. Politiki tudi na javnih nastopih vede ali nevede naredo to ali ono magično gesto, v žepih nosijo magične predmete, izgovarjajo magične besede. To je le vrh lezene gore, katere podvodne razsežnosti lahko samo slutimo.

»Ko si izmišljamo nove in nove čarobne obrzce, se branimo pred vsakodnevnimi tesnobami in poskušamo vnesti red v kaos, ki nas obdaja,« pravi antropolog Alfonso di Nola.

drugje smo prebrali

Prebivalci stotilijonske Nigerije bodo dobili prve osebne izkaznice šele leta 1987.

Las Angeles bo imel leta 2000 okoli 8.870.000 prebivalcev, kar bo nekaj več kot jih bo imel takrat New York.

Francoz Bernard Achériaux si je v nekaj letih 14-krat zlomil nogo, 4-krat so mu ukradli in 4-krat razbili nov avto, nazadnje pa mu je zgorel, toda zgorela mu je tudi hiša. Bi lahko doživel še kaj več?

V prihodnjem desetletju bo bližnji vesoljski prostor za razvoj tehnologije in najmodernejšo tehnologijo nekaj podobnega, kot je bila pred desetletjem Silicijeva dolina, od koder se je po vsem svetu silovito razširila računalniška tehnologija. Vesolje ponuja veliko prednosti in edinstvene možnosti za proizvodnjo nekaterih takih izdelkov, ki jih na Zemlji ni mogoče tako popolno in čisto narediti. In odkar so potovanja v bližnji vesoljski prostor cenejša in torej ekonomsko zanimiva, se začena počasni prehod industrije v vesolje.

»Sčasoma bo veliko ljudi oboževalo s posli v vesolju,« pravi strokovnjak za vesoljko upravo Arthur Dula. V mislih ima najbrž zanimanje kakih 350 podjetij za naslednje polete z raketoplanom in večji vesoljski laboratorij oziroma stalno naseljeno postajo, na kateri bi lahko izdelovali najrazličnejše proizvode, pri tem pa bi jim energijo dajalo sonce. Proizvode bi delali v idealnih pogo-

Zaostali bodo na zemlji

jih, v breztežnosti, popomoma brez tresljajev, v brezračnih prostorih, kar vse je še tako zanimivo za kemike in biokemike. V takšnih pogojih namreč lahko naredo povsem nove snovi in proizvodne materiale.

Do preloma tega tisočletja naj bi v bližnjem vesolju že izdelali za okrog 65 milijonov dolarjev izdelkov, predvsem farmacevtskih, optičnih in elektronskih polizdelkov, primernih za najnatančnejše merilne instrumente.

Prenos tehnologije in proizvodnje v vesolje je nujen, trdijo poznavalci, saj bo le na ta način mogoče obdržati prvenstvo v tehnološkem razvoju. Kdor ne bo šel v vesolje, bo zaostal. Ni namreč tvegano iskati pot v vesoljsko industrijo, tvegano je ostati zgolj na Zemlji in ne iti v bližnje vesolje.

Da se pogledi na proizvodnjo v vesolju zares spreminjajo, do-

Huda zima bo

Kot se pri nas več ali manj uspešno ukvarja z napovedovanjem vremena amaterski meteorolog Koljčički, tako imajo v Zvezni republiki Nemčiji profesorja Heinza Kaminskega, zaposlenega v bochumskem inštitutu za raziskavo okolja. Ta se ne ukvarja toliko z visokimi in nizkimi zračnimi pritiski, ampak napoveduje vreme bolj po oceanih in ledeni odeji v severnih predelih Grenlandije, Nove Fundlandije, Islandije in Labradorja. Ugotovil je namreč soodvisnost med temperaturo morja, ledeno odejo in vremenom v Srednji Evropi. Tu namreč prevladujejo severni in zahodni vetrovi in sem prihajajo zračne mase iz polarnih predelov. Če je v polarnih področjih zelo mrzlo, je mrzlo tudi v Srednji Evropi. Morje si-

cer nekaj ogreje ledeno ozračje, vendar je profesor Kaminski ugotovil, da je bilo letos Severno morje že v jeseni za tri stopinje bolj hladno kot prejšnja leta. To je znamenje, da bomo imeli letošnjo zimo veliko mrzlih dni. Zima v Nemčiji naj bi bila huda in mrzla. Na jugu bo spet močno snežilo (kot lani), na severu pa bo pretežno oblačno, deževno in ledeno. Po profesorjevem mnenju se bo prava zima začela šele januarja.

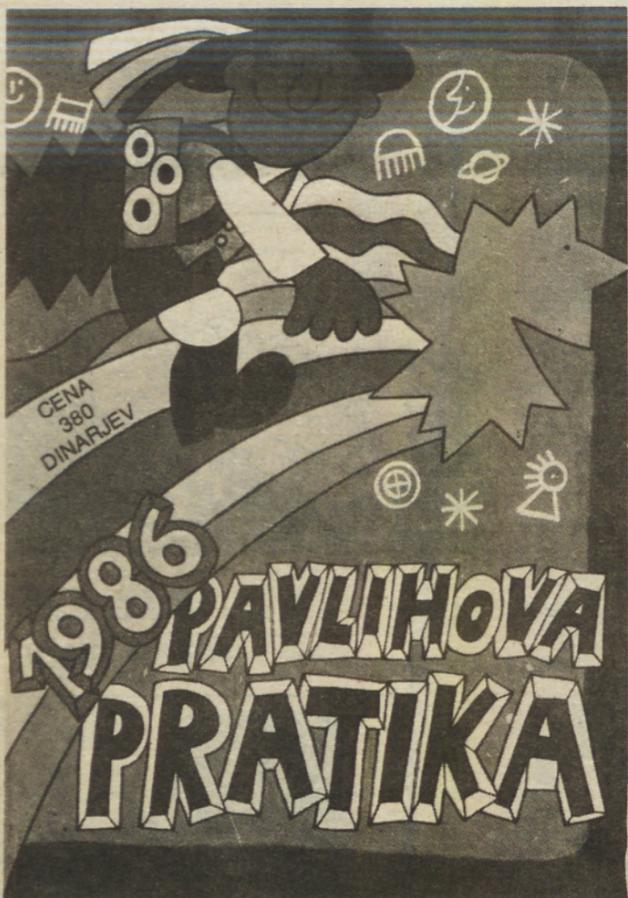
Osemindesetletni župnik Braun, ki črpa svoja spoznanja iz natančnega opazovanja narave, pristavlja k temu še napoved, da bo letošnja zima spet dolga. Topli in sončni jeseni že stoletja sledi dolga zima. Letos pa je bila jesen še posebej blaga in suha.

MAJHNA IZJEMA
— Kaj se pričakuje za letošnja novotletna praznika?
— Tokrat temine sorodnice

GOČNI ZNAKI
— Besite, povejte zdravniški naj pride lakot k nam. Tudi da je bolna.
— Kaj pa je to?
— Še ne vemo, je celo popoldna se že ne začira nad mano.

Hans Störnberg (48), mehanik iz Düsseldorfa v ZR Nemčiji se ni mogel sprizniti s tem, da se je zaradi prekrška znebil vozniškega dovoljenja. Poglobil se je v predpise in zakone ter ugotovil, da vozila, ki ne peljejo hitreje kot 6 kilometrov na uro, ne trebajo biti registrirana, voznik pa ne rabi vozniškega dovoljenja. Tako je potem opremil svoj avto z napis, ki jih vidite na sliki in se odpeljal po mestu. Pa se ni pripeljal daleč, kajti uradni razlagalci tistega zakonskega določila so imeli drugačno razlago.

DOBRA ZNANKA PAVLIHOVA PRATIKA 86 VAS ŽE ČAKA!

OPEKARNA MARIBOR RADVANJE
Maribor, Strelška 16 a

GRADITELJI

PO ZNIŽANIH CENAH IN Z BREZPLAČNIM PŘEVOZOM DO 150 km

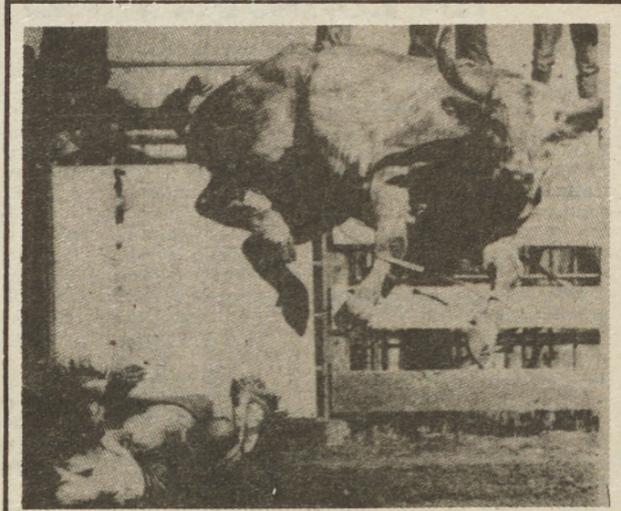
MONTAŽNI STROPOVI »NORMA«

S POPUSTOM PRODAJAMO TUDI TRAJNOŽARNE PEČI

Z enakimi ugodnostmi lahko dobite naše stropne v vseh trgovinah z gradbenim materialom veletrgovine **Potrošnik Murska Sobota**.

PRIHRANEK DO 50.000 din

Telefon (062) 39-911

Visoko v zrak se je pognal bik »Old 78,« ko se je najprej znebil jahača Kevina Marlina. Jahač ni dobil nagrade, bik pa se je znašel v nekem kanadskem časopisu.

DOBER SPOMIN

— Mimi, se spomniš svoje prve ljubazni?
— Seveda. To sta bila dva študenta.

Nenavadna redarja

Uprava tržnice v Spirangamu v Indiji si je namesto redarjev omislila dresirana slona, da čistita pločnike okoli tržnice, odnašata nepravilno parkirana kolesa, košare z zelenjavo in drugo navlako, ki dela napoto, v kot na robu tržnice. Če hočejo lastniki dobiti nazaj, kar so nepravilno odložili,

morajo plačati kazen, in to neposredno slonoma. Zdrresirali so ju tako, da ne vzmeta manjših kovancev od 25 paisov. Slona ravnata s stvarmi zelo nežno in ničesar ne poškodujeta, tako da kršilci niso jezni nanju in jima radi plačajo kazen.

Zaostali bodo na zemlji

kazuje tudi dejstvo, da so se za vesoljski biznis začele zanimati tudi banke. Pred nekaj leti niso hoteli niti slišati o kakršnem koli kreditiranju podjetij za vesoljske naložbe.

Že prihodnje leto bo NASA poslala v orbito okoli Zemlje svoj raketoplan 24-krat. Torej bo priložnosti, da se ga najame, dovolj. Kot je videti, tudi interesov ne manjka. V prihodnjih letih lahko pričakujemo kar živahen promet med Zemljo in vesoljem.

December je mesec koledarjev in iz enega od tisočih se smehlja tudi Natalie Warrington (18) iz Sheffielda.

IZ MOJEGA DNEVNKA

Nejdaleč od ceste Martjanči-doranci je nova vretina v ovdarila. V o zemle nekā vrag teče. Čelje samo gledaajo, pa se pitajo: »Je tou slatina ali nafta?« Tak sijloma teče, ka je že z njivo gratala močvara. Že dva meščeca v o zemle. čelje pajdaš Bela pa že dva meščeca pravi soboške komunalce naj glaono vodovodno cev od čelje soboške doktoravee zaprejo. Pa lekar ne vijafo. Ka pa čelje tou ka v o v o slatina? Zlousi.

ČESEN – da ali ne

Kaj bi brez česna? Naša vsestranska začimba je, živilo in eno najpomembnejših ljudskih varoval pred mnogimi boleznimi. Med nami slovi česen kot nekakšno zdravilo za vse in ljudsko zdravilstvo ga, četudi po ustnem izročilu, prenaša iz roda v rod.

Česen so imeli za zdravilno začimbo že v srednjem veku, ko so mu pripisovali celo varovalno moč pred kugo. V začetku 20. stoletja je slovit dr. Albert Schweitzer s česnom uspešno zdravil tifus in kolero. Leta 1950 je zdravnik Piotrowski z ženevske univerze dokazal, da česen širi zožene žile in tako znižuje krvni tlak, blaži omotičnost, bolečine pri angini in glavobole. Česen oziroma česnovi olje učinkuje kot močan antibiotik.

Raziskave so pokazale, da česen poleg tega, da varuje rdeče krvničke pred razkrojem, pomaga organizmu pri izločanju svinca. Ta aromatična začimba vsebuje namreč med vsemi vrstami zelenjavno največjih količin selena. Selen in žveplove spojine pa se vežejo s svincom in živim srebrom v manj strupene sestavine, ki jih telo izloča. Uživanje česna in čebule v hladnih dneh pospeši izločanje sluzi v želodcu in dihalih, blaži prehladne simptome in krepi odpornost proti novim okužbam.

Zdravje

ENA OD REŠITEV

— Moj sorodnik Karčl je nadležen kot muha. Skoraj ob vsakem srečanju sitnari za denar in to vedno za manjše zneske.

— Posodi mu kaj večjega pa bo mir. Vsaj za nekaj časa...

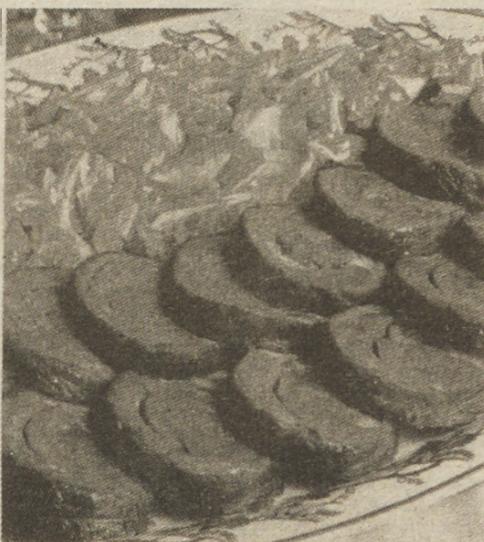
PRAZNIČNA PEČENKA

Goveja pečenka z nadevom

Za 4 osebe potrebujemo: ploščat, tanko odrezan kos govejega stegna, 50 gramov prekajene slanine, pol čebule, 50 gramov puste gnjati, 50 gramov prekajenega jezika, 2 jajci, 2 žlici sesekljanega peteršilja, 1 žlica moka, 50 gramov nastrganega parmezana, malo mleka, olje, sol, poper.

Jajce, moko, nastrgan parmezan, peteršilj in mleko ter sol segrejemo v ponvi, dodamo olje in spečemo iz zmesi omleto. Podolgast kos govedine potolčemo, solimo in popopravimo. Položimo ga na mizo. Na meso damo spečeno omleto, na vrh pa zložimo rezine gnjati in jezika. Meso zvijemo v pečenko, povežemo jo s sukancem, da obdrži lepo obliko.

V primerni posodi segrejemo olje in sevrmo na kockice narezano slanino. Ko se slanina zapeče, dodamo čebulo, zalijemo z juho in damo v pečico. K pečenki damo za prilogo sladko zelje ali krompir in različne vrste salate.

PIŠTA modruje

Pá je prišo konec leta, dobroga kaj se ne obeta. Strašno zrasle so cejne, ta rouža pač ne povejne.

Lejpa je letos bila jesen, let tresti nazaj nisi ne ven. Ali mij mamó svojo pravico, nej smo posejali cejlo pšenico.

Sestanki, seje, sporazumi pa razni takši šče izumi, ne zamerte — ljudska masa nikdar nema zadosta časa.

Vse po loji de šlo kleti, nači de vse v nouvon leti. Naj bou puna pejnez kišta, vsem lepou želej Vaš Pišta!

Francoski humorist in pisec komedij Alphonse Allais je bil direktor leposlovne revije, ki je slovela po praznih obljubah in izgovorjenih rokopisih. Mladi pisatelj se mu je nekoč pritožil, da revija ni objavila njegovega prispevka.

»Sem vam vrnil rokopis?« je osorno vprašal Allais, da bi čimprej opravil s njim.

»Da.«

»Potem ste lahko srečni, dragi prijatelj.«

Allaisu so povedali, da nekdo spi po šest kav samo zato, da lahko trdi:

»Tak sem kot Balzac.«

»Jaz pa sem tak kot Napoleon.« je dejal Allais.

»Zakaj kot Napoleon?«

»Moji ženi je ime Jožefina.«

O neki ženski z zelo dolgim nosom je Allais dejal:

»Kadar jo poljubiš na obe lici, je zadaj bližnjica.«

V eni svojih zgodb pa je napisal:

»In Janez je ubil Mileno. Približno takrat je Milena nehala varati Janeza.«

ANEKDOTE

Nič nas ne sme presenetiti

Srečanje novinarjev ob dnevu JLA

V okviru praznovanja 22. decembra — dneva oboroženih sil Jugoslavije je bilo v Izobraževalnem centru poveljstva obrambe mesta Beograda v Bujanj Potoku tradicionalno srečanje novinarjev Jugoslavije, ki ga je pripravil pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo, generalpodpolkovnik Metodija Stefanovski. Udeleženci srečanja smo se imeli priložnost seznaniti z dosežki in potekom usposabljanja pripadnikov JLA in drugih obrambnih dejavnikov v Izobraževalnem centru mesta Beograda. Gre za sodobno urejen izobraževalni center, ki ima devet vadišč in lepo urejene kabinete. V centru se usposablja šolska in izvenšolska mladina, enote teritorialne obrambe, Jugoslovanske ljudske armade, civilne zaščite, rezervnih vojaških starešin, milice, družbenopolitičnih organizacij in drugih. Izobraževalni center mesta Beograda pa ima tudi tri strelišča.

Gostitelj srečanja novinarjev Jugoslavije, generalpodpolkovnik Metodija Stefanovski, je v svojem nagovoru izrazil zadovoljstvo in zahvalo za dosedanje obveščanje javnosti o razvoju in dosežkih oboroženih sil v povojni graditvi naše domovine ter poudaril, da so prav novinarji s

svojim objektivnim in celovitim poročanjem pripomogli k dobri obveščeni delovnih ljudi in občanov naše domovine. To je zelo pomembno v naših nadaljnjih prizadevanjih pri podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

V letošnjem letu, ko praznujemo 40-letnico svobode, pa kaže javnost opozoriti tudi na ogromen prispevek Jugoslovanske ljudske armade pri graditvi domovine. V preteklih štiridesetih letih je JLA skupaj z delovnimi ljudmi in občani zgradila nad 11.000 kilometrov cest, blizu 1.900 kilometrov vodovoda, 700 kilometrov železniških prog, 117 tunelov v dolžini 16,5 kilometra, 1.273 mostov v dolžini 36 kilometrov itd. Med vojaščino si je več kot milijon mladih pridobilo kvalifikacijo za razne poklice, ki jih uspešno opravljajo po vrnitvi iz JLA. Okrog 520.000 vojakov je opravilo vozniške izpite in še bi lahko našteval. Pomembni dosežki pa so bili na raziskovalnem in drugih področjih. Tako lahko glede na dosežene uspehe pri razvoju naših oboroženih sil in podružbljanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite s ponosom proslavimo letošnjo 40-letnico svobode.

Feri Maučec

NE VSI VSEGA

— Toliko hrabra o vašem gasilskem domu, pa o gradnji, da smo se te počasi vsi naveličali. Dom je pod streho, ti pa nisi enkrat nisi prijel za lopato.

— Vsega ne zmorem, zato govorim, kritiziram in predlagam.

OBA NA POTOVANJU?

— Si že slišal, da je Marija Terezija potovala skazi našo pokrajino?

— Še ne. Mogoče sem bil prav takrat kje na poti...

Okrasimo svoj dom za praznike

Med novoletnimi prazniki si vsi želimo imeti svoj dom prijetno okrašen. Z malo potrpljenja in s kančkom okusa napravimo prijetno vzdušje.

Začnimo kar pri mizi. V dva stara svečnika pritrdimo gobo, tako da lahko vbodemo peclje vejic tudi poševno navzdol. Pri aranžiranju je pomembno, da vejice, suho cvetje ali sveže cvetje leži v takšnem položaju, v kakršnem raste v naravi. Sveče so pomembno dopolnilo novoletnih aranžmajev. Večinoma niso namenjene za prižiganje, če pa jih bomo le prižigali, jih moramo namestiti tako, da nam ne bodo zažgale zelenja in okraskov.

Za okrasitev stanovanja lahko uporabimo tudi veje smreke. Spet prihajajo v modo smrekovi venčki, ki jih lahko obesimo pod luč ali v okno. Izdelamo pa jih tako: osnovo napravimo iz leskovih palic, ki jih pred tem

namočimo v vodi, da se lažje upognejo in ne pokajo. Oblikujemo obroč, na katerega navijemo krep papir, da se navito zelenje ne premika.

Na to debelejšo osnovo pritrdimo z žico drobne smrekove vršičke, ki jih nameščamo

po obroču. Na spleten venček pritrdimo svečke in postavimo na primerno mesto.

Z zelenjem lahko okrasimo tudi druge prostore v stanovanju, še zlasti, če za praznike pričakujemo goste.

Moj mali svet

ARCOMURKA

KMETIJSKI KOMBINAT RADGONA n. sol. o.

SREČNO '86!

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrtega. 9. januarja 1986 na naslov VESTNIK, MURSKA SOBOTA, Titova 29. Objavljene rokopise honoriramo.

— Kaj, od tam gori se bo vračala inflacija? (Roškar Bogomir)

— Kam smo prišli? Namesto luninega gledamo dinarjev mrk. (Stanko Zver)

— Samo pridno sedite in recite da pa boste dobili dolar ali dva. (Anton Bukovec)

— V tihem pričakovanju, kaj bo prišlo od zgoraj... (Pavla P.)

— Ti so gotovo nesli bodečo nežo iz Radenec. (Milan Šernek)

— Že goske letijo na jug, na glavo de spadno novi nam dug. (Martin Mertük)

SESTAVIL MARKO NARAPST	VLADAVINA TEHNIKE	SODOBNI SLOVENSKI SLIKAR (NIKOLAJ)	MELIŠČE	LUKA V JUGOZAH ANGLIJI	MESTECE NA OTOKU CRESU	VITICA VINSKA TRTA	DEL VIETNAME
VRSTA IGRE NA SREČO							
AMERIŠKI FILOZOF (RALPH WALDO)							
SONCARICA							
NAŠI RAZGLEDI			SRAMO-VANJE				
			BAJESLOVNO BIČJE				
BODEČ PLEVEL					DEL JEDNEGA PRIBORA	STARO IME ZA PIRENEJSKI POLOTOK	POGLAVITNO MARKOVO DELO
CERKVENI DOSTOJANSTVENIK							
ANTONOBILSKA OZNAKA ROMUNJE		DENARNA KAZEN					
		SLOV. PEVKA (ELDA)					
POZDRAV STARIM RIMLIJANOV				DEL OBLEKE			
				IGRALKA FONDA			
NAMEK SMOTER					REKA	REKA V JUŽNI ANGLIJI	
ITALIJSKI SPOLNIK			SOKRATOV TOŽILEC				
			ŽITARICA				
ŽENSKO IME							
OROŽARNA							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodovarstvo: Adriana, Dresden, Montand, ime, Mia, Re, MO, Adra, VI, Laertes, iranist, t, keber, Est, Ola, Teokrit, Akra, Ni.

NOVOLETNE ŽELJE

Pravzaprav, če dobro pomislim, je Novo leto čisto navaden dan, le da prestopimo v drugo zaporedje dvanajstih mesecev. In čemu tedaj nazdravljanje, čemu bedeti v noč in ga čakati?

Če bi ljudje živeli na milijone let kot gore, se ne bi za Novo leto niti zmenili. Človek pa praznuje prihod novega leta in čeprav biva na Zemlji kratek čas, lahko naredi v tem svojem kratkem bivanju toliko zla sočloveku in naravi, kot ga ne more narediti nihče drug. Uničuje prihodnost mladim. In ko že častimo ta prestop, si tisti dan nekaj zaželimo, si želimo, da bi nam pustili malo narave.

Narava je vedela, kako je ustvarila zemeljsko oblo. Ponekod je ustvarila doline in hribe, drugod ravnino. Ampak človek se je odločil, da bo prekopal panonsko ravnino in naredil tukaj rečno sotesko. Ravno to hočejo narediti ob Muri, narediti hočejo hidroelektrarne. Uničili bi življenje ob naši reki.

Zato si za novo leto iz dna srca želim, da bi palčki (drobni ptički) še vedno skakali po trstičju ob Muri, da bi bela čaplja še vedno krožila nad obrežjem in da bi se vodomec še vedno spreletaval nad gladino Mure. Cvetiči glog naj se še vedno upogiba v vetru, naj se sliši skletanje štorke in naj kmet še dalje s pogledom boža to ravnino in naj mu ne kvari pogleda betonski jez.

Mura, ostani taka, kot si! To je moja novoletna želja.

Valentina Smej, 4. d
OŠ Dane Šumenjak M. Sobota

Da bi tisti, ki nikoli ne občutijo belega snega in nežne materine roke, ki nikoli do zdaj še niso zaživel v miru, da bi tisti na ta dan več ne slišali govorjenja pušk! Vem, da jim ga ne more prinesiti dedek Mraz, a lahko jim ga podari človeško srce njihovih sovražnikov.

Nejca

Vsem ljudem želim, da bili srečni, da ne bi bilo vojn in lačnih otrok.

Martina

Moja novoletna želja je, da na svetu ne bi bilo nasilja.

Sandra

Želim, da bi vsi veselo praznovali. Tudi tisti, ki so vso leto žalostni, naj bi se pristrčno nasmejnili, saj je to vesel in lep praznik.

Mateja

Člani literarnega krožka
OŠ Dane Šumenjak M. Sobota

V novem letu slabega si ne želim, želim le to, da sreča vladala bi v svetu, želim pa tudi to, da potresi, poplave, vojne in nesreče bi nas zapustile.

Želim, da bi se dolgo živela dedek in babica.

(Mateja)

Želim si sreče in veselja.

(Saška)

Želim si lepih uspehov v šoli.

(Bernarda)

Želim, da bi bili vsi v naši družini zdravi.

(Anita)

Želim si veliko snega.

(Metka)

Želim si brata.

(Igor)

(Sandra)

Člani dopisniškega krožka
OŠ 12 talcev, Videm ob Ščavnici

NAŠE ČESTITKE

Kmalu bo novo leto. Prijateljem bomo z voščilnicami ali pa tudi sami zaželeli srečo.

Tudi mi smo pri uri lilkovne vzgoje izdelovali voščilnice. Tovariš je dal vskemu dva koščka radirke. Radirko smo premazali s tempero in odtiskavali na raznobarvne papirje snežene može, smučarje, sankarje, ledene hišice, smrečice in še razne druge zimske motive. Nato smo te papirje zalepili na bel papir in se spodaj podpisali. Izdelali smo tudi kuverte, v katerih bi lahko poslali čestitke. Bile so zelo lepe in bili smo ponosni sami nase.

Tovariš jih je dobro ocenil. Najlepše voščilnice pa je tovariš razstavil na panojih v šoli. Skoraj vse naše voščilnice so na razstavi. Tudi drugim tovarišicam in tovarišem so všeč. Nekateri so nas tudi pohvalili. Ogledujemo si jih tudi učenci in se kar dolgo ustavljamo ob njih.

Livija Horvat, 3. e
OŠ Drago Lugarič, Lendava

PRAZNOVALI BOMO

Bliža se novoletno praznovanje. Za ta dan se tudi člani recitacijskega krožka še posebej pripravljajo za nastop.

Vsepovsod se že čuti priprava na novo leto. V mestu bo bolj živahno in primerno okrašeno. Tovarne, šole, vrtci, bodo nekaj dni zaprti. Veliko družin bo najdaljšo noč v letu praznovalo doma. Tako sta tudi očka in mamica sklenila, da bomo tudi mi doma skupaj praznovali novo leto. Okrasi-li bomo tudi novoletno jelko. Želim si, da bodo na televiziji vrteli bogate programe. Za najmlajše otroke bo še posebno praznovanje priredil dedek Mraz.

Jaz si želim, da bi novo leto praznovali še naprej v miru, svobodi in dobroti. Moja želja pa je, da bi bili vsi zdravi, ker brez dobrega zdravja še tako bogato praznovanje ne pomeni nič.

ROMANA KARAS, 4. č

Kot vsako leto, tudi letos bomo spet praznovali novo leto, po mojem najlepši dan v letu.

Ta dan bo res vse najlepše. Že dan prej, to je večer pred Novim letom, bomo postavili in okrasili novoletno jelko. Posebno mi, otroci, se tega veselimo, saj ob tem prazniku dobimo darila. Nestrpno čakamo, ko ura odbije polnoč, da si lahko zaželim: Veselo, srečno, zadovoljno in uspeha polno v novem letu! Saj vem, da tisoč in tisoč otrok na šir-nem svetu si tega ne morejo voščiti in sploh za ta dan ne vedo.

Zato sem vesela ter vsem iz srca hvaležna, da lahko praznujem novoletne praznike v svoji družini, s starši ter s svojimi sestricama.

Lidija Györköš, 4. č
OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota

MOJA ŽELJA

Ko bi bila jaz predsednica krajevne skupnosti, bi odločila, naj bi se v vasi naredila ulična razsvetljava. Mislim, da je nujno potrebna. Nekateri, ki so daleč doma, morajo hoditi ponoči in nič ne vidijo. Tako se lahko zgodi tudi nesreča. Tudi ko gremo iz šole, je že tema. Zato moramo nositi kresničko ali pa imeti baterijo. Upam, da se bo zgodilo nekoč tudi to, da naredijo razsvetlavo. Še bolj bi bilo, da bi dobili novo šolo. Potem bi vsi učenci hodili podnevi iz šole domov.

Irena ČOR, 4. a
OŠ Bakovci

DAN JLA

22. decembra praznuje Jugoslovanska ljudska armada. Naloga naše vojske je ščititi domovino pred okupatorjem. V naši državi imamo veliko morja, zato je razvita mornarica. Imamo tudi gore, kjer se vojaki planinci urijo v planinarjenju. Naša vojska ima tudi pilote in letala, ki gospodarijo zraku. Zato imamo posebej izšolane vojake, ki se urijo v Mostarju. Tudi v Murski Soboti, v mojem bližnjem kraju, je vojašnica. V njej služijo vojaški rok fantje iz vse Jugoslavije. Vojaki imajo tudi vaje, kjer streljajo, seveda s praznimi naboji. Večkrat pomagajo iskati ljudi, ki so se izgubili ali jih je zasipal plaz snega ali pa zemlje. Imajo odlično izurjene pse, ki človeka zavohajo tudi pod snegom, zemljo, v ruševinah. Vojaki imajo tudi igrišča, na katerih si lahko krajšajo čas.

Vojska je v stalni pripravljenosti v primeru napada okupatorjev na našo zemljo, na svobodo. Želim si, da bi se tudi jaz lahko pridružil našim strumnim vojakom in vestno služil domovini.

Boštjan SUNKO, 5. r.

JLA

Štirideset let slavimo in v svobodi zdaj živimo. Vsako leto na ta dan, vojska naša ima rojstni dan. fantje naši se učijo domovino braniti, da bi zmeraj znali se sovražniku ubraniti. JLA so tri besede, ki prelep pomen imajo. J je črka kot jezero, L je črka kakor listje, A je črka kakor Alpe, ki se vzdigajo v oblake. Vse tri črke pa so fantje zvesti puški kot nevesti.

Za vse prelepe črke, ki jih mi zdaj govorimo, kri je bila prelita — za naš jezik in svobodo, za naš narod in lepoto, vse smo dali, da smo to dobili.

Srečka ŠAJNOVIČ, 8. r.
OŠ VERŽEJ

Moj stric vojak

Že dolgo je od tega, ko je bil moj stric vojak. Še se ga spominim. Bil je graničar. Stražil je na meji. Če bi nas napadel sovražnik, bi nas stric znal braniti. Domov je prihajal v uniformi. Vsi smo bili veseli, ko se je vrnil.

Tomaž Kuhar, 3. a
OŠ Bakovci

Pridi, dedek Mraz

V torek smo se tovarišica Bratkovičeva, Ingrid, Jerneja in jaz odpravile v vrtec. Ko smo se približevale vrtcu, smo že od daleč videle, da se otroci pripravljajo na prihod dedka Mraza. Z oken so nas pozdravljale snežinke in sneženi možje iz papirja. Nanje pa je sijalo toplo sonce. Rado-vedno so nas sprejeli otroci in prijazna tovarišica. Povprašale smo jih, kaj si želijo za novo leto. Povedali so nam, da se trudijo, da bi bili pridni, ker dedek Mraz nosi darila le pridnim otrokom. Iriska in Peter si želita živalski album, Živa otroško blagajno, da se bo igrala trgovino, Alenka in Nina punčko — dojenčka. San-

dra medvedka, da bi spala z njim, Jasna, Miran in Vlado, ki bi rad tudi gramofon, pa knjigo Muca Copatarica. Marko, Sašek, Alan, oba Borisa in Metod si želijo raketo, motor, avtobus in ladjo. Niki bi rad barvanko in barvice Romi, Simona pa igračko, muco in dve ročni lutki. Zapeli so pesmi o zimi in o dedku Mrazu. Ko smo odhajale, nam je bilo kar žal, da smo morale oditi. Otroci so nas pospremili v garderobo. Tovarišica nas je povabila, naj še pridemo. Jerneja pa bi najraje ostala tam.

Klaudija Mesarič, 3. e
OŠ Drago Lugarič, Lendava

Dragi dedek Mraz, prinesi mi:

— nove smuči.	(Milica)	— novo kolo.	(Srečko)
— računalnik in smuči.	(Bernarda)	— novo torbo.	(Tomi)
— smučarsko opremo.	(Saška)	— smučarske rokavice.	(Dušan)
— nove vezi za smuči.	(Metka)	— peresnico.	(Bojan)
— čokoladne bonbone.	(Suzana)		
— knjigo Pika Nogavička.	(Anita)		
- Člani dopisniškega krožka na OŠ 12 talcev, Videm ob Ščavnici

SMO LE LJUDJE

Sem le otrok na pragu življenja, ki raste v miru in ne pozna trpljenja.

Sem le človek, ki verjame v človeka, cenim prijateljstvo brez laži in pretvarjanj.

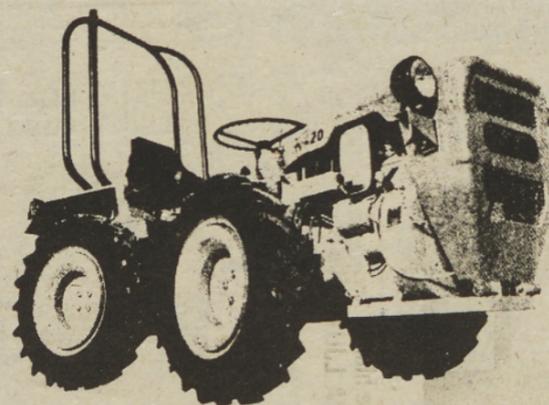
Sem le človek, ki zna ljubiti, se smejati in, ko je zelo hudo, jokati.

Veš, veliko je takih ljudi; žele si miru, žele si svobode, žele si topline in ljubezni.

In veš, veliko je takih otrok na pragu življenja; a v svetu veliko je vojn in trpljenja.

Feher Metka, 8. a
Literarno-dopisniški krožek
OŠ Drago Lugarič Lendava

Auto-Hrvatska

TRAKTORJI TOMO VINKOVIČ SAMO V PRODAJALNI AUTO KUČE V ŠTRIGOVI

TRAKTORJI TOMO VINKOVIČ SAMO V PRODAJALNI AUTO KUČE V ŠTRIGOVI
Traktorji TOMO VINKOVIČ: TV 420, TV 523 in TV 723 še vedno po starih cenah.
Prodajalna AUTO KUČE v Štrigovi ima tudi veliko izbiro priključkov za traktorje TOMO VINKOVIČ.

Vse informacije: AVTO HRVATSKA, AUTO KUČA, IMT CENTAR, ČAKOVEC, telefon: (042) 816-098 in prodajalna v ŠTRIGOVI, telefon: (042) 89-618.

INDUSTRIJA MONTAZNIH GRADBENIH MATERIALOV 69240 LJUTOMER

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1986!

Ormoška 46
tel.: 069 81-086, 81-414
tla.: YU 35-242

Naš proizvodni program:

sistem predelnih sten, sistem fasadnih elementov — milebon, sistem IMG, postajališča, telefonske govornice, kiosk K-67, jadrnalne deske.

OBČINA MURSKA SOBOTA SEKRETARIAT ZA OBČO UPRAVO

V petek, 3. januarja 1986, je za vse upravne in pravosodne organe, inšpekcijske službe in samoupravne interesne skupnosti v občini Murska Sobota dela prost dan. Delo se nadomesti z delom 11. januarja 1986, ta dan bo tudi uradni dan za stranke.

za boj proti raku

POMURSKEMU DRUŠTVU ZA BOJ PROTI RAKU SO PRISPEVALI:
SREŠ Hela, M. Sobota, prispevek društvu — del nagrade SO »17 oktobra« 5.000.— din; KALAMAR Janez, M. Sobota naselje J. Kerenciča, namesto venca na grob pok. Antalič Terezije iz Markišavca 12 — 2.000.— din; OOS SO M. Sobota namesto venca na grob pok. mame sodelavke GOMBOC Anice iz Kroga N. H. 2.000.— din; VGP Maribor TOZD »Mura« M. Sobota, namesto venca na grob pok. dipl. ing. CENAR Ladislava iz Maribora 3.000.— din; SREŠ Janez Bratoncec 167, namesto venca na grob pok. HORVAT Andreja iz Bratonec 2.000.— din; SREŠ Janez — st. Bratoncec, namesto venca na grob pok. soseda HORVAT Andreja 1.000.— din ter pok. HORVAT Marije iz Nemčevca 1.000.— din; ZRINSKI Milan, Beltinci, namesto venca na grob pok. ŠIFRAR Ernesta iz Cankove 2.000.— din.
Vsem darovalcem iskrena hvala!
Prispevke nakazuje: 51900-678-48545 Pomursko društvo za boj proti raku.
Vse delovne organizacije prosimo, da poravnajo članarino za leto 1985. Članarina znaša 50.— din po članu.

POMURSKO DRUŠTVO ZA
BOJ PROTI RAKU

GOSTILNA WAINDORFER iz Kroga
želi svojim gostom in sovaščanom

SREČNO 86!

Vabi vas na silvestrovanje.
Zabaval vas bo ansambel REXONA.

OŠ JOŽE HEDŽET Šafarsko, 69240 LJUTOMER

RAZPISNA KOMISIJA
razpisuje prosta dela in naloge

RAVNATELJA

(ni reelekcija)

Pogoji:

- učitelj, ki izpolnjuje pogoje iz 96. člena ZOŠ,
- strokovni izpit,
- pet let prakse po opravljenem strokovnem izpitu,
- družbeno aktiven.

Nastop službe s 1. 3. 1986, mandat traja 4 leta.

Kandidati naj pošljejo prijave s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: OŠ JOŽE HEDŽET Šafarsko, 69240 LJUTOMER z oznako za razpisno komisijo.

ljubljanska banka

Pomurska banka Murska Sobota

OBJAVLJA
za potrebe OE Murska Sobota

prosta dela in naloge

Opravljanje zahtevnejših tehničnih del

Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov: višjo šolo tehnične ali druge ustrezne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, komunikativnost, zanesljivost, natančnost.

V kolikor ne bo kandidata z ustreznimi pogoji, bomo v delovno razmerje sprejeli pripravnika z višješolsko izobrazbo iste smeri.

Delovno razmerje se sklenuje za nedoločen čas z 2-mesečo poskusno dobo.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

LB Pomurska banka, Murska Sobota, Trg zmage 7.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili 45 dni po objavi.

OZ

»AVTOPREVOZ« Maribor PE MURSKA SOBOTA

Lendavska 19 a

Obrtna zadruga Avtoprevoz
želi vsem svojim članom,
kooperantom in občanom
SREČNO 86!

**Cenjene
stranke
obveščamo,
da
opravljamo
vsa strojna
dela z naj-
sodobnejšo
mehanizacijo.
Opravljamo
tudi
vse vrste
prevozov.**

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST MURSKA SOBOTA

na podlagi sklepa 31. seje Odbora za družbeno planiranje in svobodno menjavo dela pri ORS Murska Sobota z dne 19. 12. 1985 ter PRAVLNIKA o podeljevanju nagrad in družbenih priznanj za spodbujanje množične inventivne dejavnosti ORS Murska Sobota

RAZPISUJE NAGRADE IN PRIZNANJA

za dosežke na področju inovacijske dejavnosti ter krožkarske dejavnosti na osnovnih šolah in šolah srednjega usmerjenega izobraževanja v letu 1985,

in to

1. Inovatorjem za inovacijske dosežke (izumi, modeli, vzorci, tehnične izboljšave, koristni predlogi itd.), podelijo se 3 nagrade, in sicer:
 1. nagrada v višini 60.000.— din,
 2. nagrada v višini 40.000.— din,
 3. nagrada v višini 30.000.— din.
2. Animatorjem za organiziranje in populariziranje inventivne in raziskovalne dejavnosti, podeli se 1 nagrada v višini 30.000.— din.
3. Za dosežke na znanstvenem področju za dela, ki obravnavajo probleme, ki se nanašajo na občino M. Sobota v celoti ali delno in za znanstvene dosežke delavcev v ozdih, podeli se 1 nagrada v višini 90.000.— din.
4. Za dosežke na področju naravoslovnih in tehničnih krožkov na osnovnih šolah in šolah srednjega usmerjenega izobraževanja, podelijo se:
 - 2 nagradi za dosežke mentorjem v višini 20.000.— din,
 - 2 knjižni nagradi krožkarski skupini ali najzaslužnejšim članom krožka v višini 10.000.— din

Prijave bo zbirala Občinska raziskovalna skupnost Murska Sobota, Titova 24.

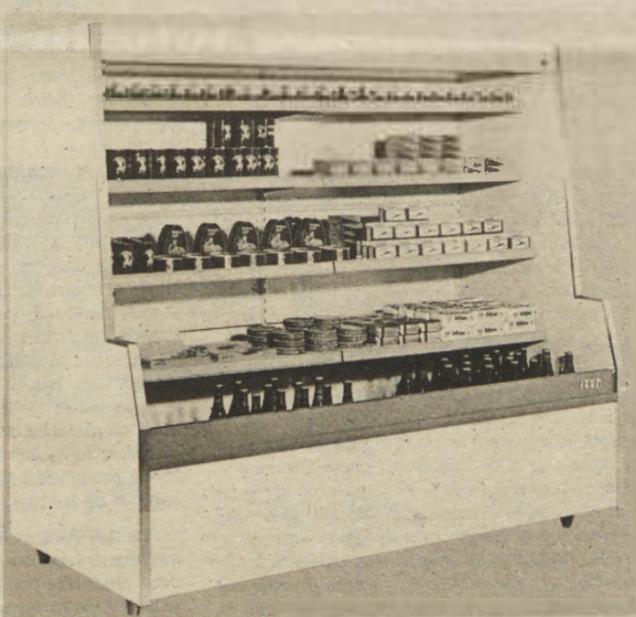
Prijava mora vsebovati pogoje, ki so navedeni v 6. členu pravilnika, razen za nagrade po točko 4. Rok za prijavo je 30 dni od dneva objave.

V roku 30 dni po poteku razpisa bo odbor za družbeno planiranje, svobodno menjavo dela, pospeševanje inovacijske in raziskovalne dejavnosti rezultate izbora objavil v Vestniku.

Izdelujemo hladilne
sisteme,
hladilne in
zamrzovalne komore
za gostinstvo in
turizem.

Loške tovarne hladilnikov
TOZD VITRINA LJUTOMER

V nastopajočem Novem 1986. letu želimo vsem čim več delovnih uspehov in sreče!

Delovna organizacija

SERVIS VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE

69240 Ljutomer, Kolodvorska c. 16 a, tel.: (069) 81-063, 81-535, 81-505, 81-515, 81-525

(Prejšnji TEHNOSTROJ, tozd Servis, Ljutomer)

- **Servisne storitve** za osebna vozila, tovornjake s prikolicami, traktorje in vso kmetijsko mehanizacijo.
- **Izdelujemo nadgradnje** za vse vrste tovornjakov, za prevoze razsutih tovorov, lesa, karamboliranih in nepravilno parkiranih motornih vozil in po željah naročnika.
- **Prodajamo različna cestna prevozna sredstva** in rezervne dele (na željo kupca jih pošiljamo po povzetju)

INFORMACIJE DOBITE PO TELEFONU — SERVIS: (069) 81-063, NADGRADNJE 81-535, TRGOVINA 81-257. SE PRIPOROČAMO!

MURA

MURA

Srečno novo leto

1986

MURA

MURA

TOVARNA OBLAČIL IN PERILA
MURSKA SOBOTA

LJUDSKI ODBORI PRED ODGOVORNIMI NALOGAMI

Narodnoosvobodilni odbori, katerih obstoj in delovanje segata na začetek oboroženega boja, so se ob spremenjenih razmerah po osvoboditvi domovine preimenovali v krajevne ljudske odbore, ki so pozneje dobili svojo zakonito ureditev v splošnem zakonu o ljudskih odbori, ki je bil po sprejetju ustave eden izmed najpomembnejših zakonov za razvoj ljudske oblasti.

Osvobodilna fronta kot vse ljudska politična organizacija slovenskega naroda, je izbirala kandidate za ljudske odbore in tako že v juliju leta 1945 pripravila kandidate za volitve v ljudske odbore. Izbor za odbornike ljudskih odborov je bil predvsem iz vrst malokmečkega prebivalstva in delavstva. Bili pa so tudi primeri, da so se ob najboljšem prizadevanju po dobrih kadrih OF v odbore vrnili tudi razni vaški veljaki, ki so imeli namen razdirati mlado porajajočo se oblast in sebi koristiti pri raznih obveznostih, ki jih je terjala takratni čas.

Območje tedanjega soboškega okraja je bilo razdeljeno na 132 upravni enoti, 131 krajevnih ljudskih odborov in en mestni odbor. Število odborov v obdobjih je bilo različno: 7, 9, 11, ponekod tudi več, odvisno od obsega posameznega območja. Značilno je bilo tudi to, da so bile v skoraj vseh odborih tudi ženske, ponekod celo kot predsednice odbora ali pa so opravljale naloge tajnika. Taka gostota in številčnost sta bili za takratne razmere nujni zaradi mnogih pomembnih nalog in pristojnosti, ki so jih imeli krajevni ljudski odbori.

Skupaj z Osvobodilno fronto so krajevni ljudski odbori morali v vseh krajih poskrbeti za pravočasno spomladansko obdelavo zemlje, ki je zaradi vojnih operacij kasnila. Pomoč je bilo potrebno organizirati predvsem tistim kmetijam, ki niso imele delovne in vprežne sile.

V obmurskih predelih in nekaterih obmejnih predelih Goričkete je bilo potrebno zagotoviti stanovanja ljudem, ki so jim bile hiše in gospodarska poslopja požgana.

Posebna skrb odborov je bila namenjena tudi preskrbi z osnovnimi živili prebivalstva s posebnimi nakaznicami.

Krajevni ljudski odbori so morali tesno sodelovati z višjimi organi oblasti in vojsko na vseh področjih, ki so bila pomembna pri preskrbi in odkrivanju okupatorju naklonjenih ljudi.

Za pravočasno pospravo žetve so krajevni ljudski odbori osnovali žetvene brigade, ki so delovale na širšem območju, in tako je bila prva žetev pravočasno opravljena.

Poleg vsakdanjih nalog so kra-

jevni ljudski odbori skupaj z odbori OF sprejemali tudi letne programe razvoja, ki naj bi čimprej vsaj deloma odpravili splošno nerazvitost naše pokrajine. Na vseh akcijah krajevnih ljudskih odborov je bilo veliko prostovoljcev. Ena izmed pomembnih nalog v pokrajini je bila v kmetijstvu, kako čim bolj izrabiti razpoložljive površine za večji pridelek in kako pridobiti več zemlje za obdelavo. Tako zasledimo v tem razvojnem programu naslednje:

— na 2000 ha ornih površin se mora klasificirati,

— izsušiti je potrebno 44500 ha v okolici Murske Sobotice in ledavski kotlini ter na šalovskem območju,

— regulirati vse potoke in zgraditi nasipe za preprečitev poplav,

— v gornjedavskem bazenu je treba zgraditi razbremenilnik, voda pa naj bo speljana po kanalu iz Ledave v Muro,

— zgraditi je potrebno velike namakalne sisteme.

Kako se je to izvajalo, povedo naslednji podatki: Projektant Branko Bartol je izdelal projekt za namakalni sistem, ki je predvideval zajezitev Mure nad petanjskim mostom z vodnim kanalom s Petanjec čez Mursko Soboto vse do Ledave. Od tega glavnega kanala bi se speljali številni manjši namakalni kanali skozi Rakičan in Radmožince.

Ambiciozni namakalni sistem ni bil uresničen, je pa prav gotovo dobra ideja še za današnje dni.

Kanal Ledava—Mura je v mnogobrojnih pripombah, da so se poplave v okolici Murske Sobotice in Poledavju omejile. Dela na tem kanalu so se izvajala v glavnem ročno, frontne brigade so dan za dnem prihajale z vseh predelov naše pokrajine in opravile veliko prostovoljnih ur. Naj navedem samo frontno brigado z Goričkete, ko je delalo nasip 750 frontovcev. Izvajalec del je imel pri teh delih tudi stalno zaposlone, med njimi veliko Romov iz bližnje okolice.

V programih krajevnih ljudskih odborov zasledimo tudi načrte razvoja lokalnega gospodarstva. Na vaseh so se najbolj opredeljevali za vaške gostilne in manjše obrtne delavnice. KLO Petrovci se je odločil za ustanovitev obrata za predelavo eteri-

čnega olja, ki je od začetka dajal dobre rezultate in gozdnim posestnikom omogočil dohodek.

V gozdarstvu se je močno razširilo »smolarenje«, kar je bilo za našo mlado industrijo nujno potrebno.

Pospešeno so se ustanovljala podjetja Okrajnega pomena. Tako se je ustanovilo Okrajno gradbeno podjetje z obrati mizarstva, pekarstva in tesarstva, mestna metarna z 117000 izdelki letno, mestna ekonomija, ki je imela 40 ha ornih površin s poljsko opremo, ki je izdelovala zidake. V M. Soboti je bila ustanovljena tudi delavsko-nameštenska restavracija, ki je od začetka prehranjevala dnevno 500 oseb.

Brivnica, krojaštvo, šiviljstvo, pekarna, urarstvo, vrvarstvo in vrtnarstvo pa so bila manjša podjetja, iz katerih so se po letih razvila pomembna podjetja.

V okraju je takrat delalo tudi več mlinov in žag, in sicer v M. Soboti, Beltincih, na Hodošu, v Skakovcih, Mačkovcih, Bodoncih, Puoncih, Pertoči, Serdici in Sotini.

Za preskrbo z izdelki široke porabe se je ustanovilo podjetje NAPROZA, pozneje Okrajni magazin s svojimi poslovalnicami na terenu.

Pomembno novo formirano podjetje je bilo tudi Kleparstvo, ki se je po letih razvilo v znano industrijo.

Med zelo pomembne naloge krajevnih ljudskih odborov in odborov OF spada tudi preobrazba kmetijstva na vasi, tj. ustanavljanje kmetijsko-obdelovalnih zadrug. Te so združevale okrog 295 ha zemlje v naslednjih krajih:

— Krpilivnik, Moravci, Hodoš, Sebecorci, Fikšinci, Tešanovci, Bakovci Puonci, G. Petrovci, Kramarovci. Odpor do skupnega dela in boljše organizacije obdelovanja je bil od članov velik in so tako tudi KOZ slabo končale, kajti kmetje, ki so dali zemljo v KOZ, niso imeli vsi interesa za napredek, v KOZ jih je vodila bolj miselnost, da se izogonejo plačevanju davkov in izpolnjevanju obvez.

Ena izmed pomembnih akcij, ki so jo izvedli Osvobodilna fronta in krajevni ljudski odbori je bila sečnja lesa za izvoz in za potrebe našega gospodarstva, ki je bilo v znanih dogodkih leta 1948 začasno ni dobivalo surovin z Vzhoda. Naše območje se je temu klicu odzvalo v polni meri tako v delovni sili kot z vprežno živino. Med najboljšimi je bilo 200 frontovcev iz Murske Sobotice in Prosenjakovec, ki so v pohorskih gozdovih in Ribnici na Dolenjskem v 20 dneh posekali 1000 m³ lesa. Tudi iz drugih krajev naše pokrajine so odhajale nanj številne brigade.

Nekoliko več problemov je bilo z mobilizacijo vprežne živine.

Pri tej pomembni akciji je iz naše pokrajine sodelovalo 19 brigad, v katere je bilo vključenih 2015 ljudi. Posekali pa so 100.000 m³ lesa, delali so v povprečju 20 dni. Veliko naporov so krajevni ljudski odbori in odbori OF vložili tudi v gradnjo združnih domov.

Če je pomislila na klovna, so ji privrele solze v oči. Če je pomislila na plesalkino drgetajoče telo, jo je spreletaval srh in najrajši bi do onemoglosti zdvijala čez polja.

Naslednji dan se je že zgodaj napravila in se odpravila na predstavo, toda ko je prišla do potoka, je ob leskovi ograji rogovililo le nekaj otročarjev. Oče Valent, ki ji je, opirajoč se na tanko kovinsko palico z belim oprjemališčem, prišvedral naproti, se je priklonil, kolikor mu je dovoljeval postaran život in ji segel v roko. »Predstave ne bo,« je rekel trdo. »Samo zaradi teh otrok res ne moremo nastopiti.« Nato je stopil nekaj korakov mimo, se vzravnil in se ozrl naokoli: »Prijazno vreme je — in vsi so na poljih...« Nežka je strmelala vanj, kakor bi stopil pred njo iz neke že zdavnaj zaprašene pravljice. »Haja!« je stercel za njo in zavijajoč se v njo: »Očetu povej, da pojdemo čez teden, ali dva...«

»Nisem prišla zaradi tega — res ne,« ga je nehote prišla za roko, ki je bila mrzla in vlažna. »Lahko ostanete...«

A možakar, kot da je ni slišal. »Kobza!« je jeknil z visokim glasom: »Kooooobza!«

Kakor na povečje je izza avtomobila pokukal cirkusar fant.

»Nak! Poženi vrtljak tem otročičkom,« je stercel nekam besno zapičil palico v blato.

»Ne morem,« je tiho dejal oni, »bencina ni.«

»Bencin je!« je stercel pokazal s palico na avtomobile. »No — kaj zijaš kakor nema afna?«

»Dingo me bo ubil,« je rekel oni še tiše.

»Uš ga!« je zacepetal proti fantu in ga podregal s palico pod rebra. »Kdo je kdo pri tej hiši — a?«

Otročad se je kaj hitro zgnelja ob fantu, ki je pretakal bencin in pripravljaval vrtljak. Nežka, ki jo je stercel pustil ob strani, je opazovala njihove razsijane obraze in vrtljak; sicer zarjavela in iz samih verig spletena ropotija, se je v njihovih očeh odlikovala kakor čudežni vrteči se dežnik, ki te vzradost do vriska. Spomnila se je prve čokolade, ki ji jo je stric prinesel iz Avstrije, spomnila se je hrenovke z gorčico s sejma v sosednji vasi, pa kolesa, ki ji ga je kupil oče, ko je končala osnovno šolo. Kje so zdaj vsa tista drobcena veselja, jo je stisnilo. Fant, ki je opazil, da ga ves čas pogleduje, ji je vrnil nasmeh in zagodel v brado: »Samo še malo — še malo...« Bil je videti nejevoljen, toda ko je zahrustal motor in se je kolo cvileče premaknilo nad glavami, so se mu usta razlezla vse do ušes in kakor peresca je pošikal otroke na viseče stolčke. »Cirkus Lindan,« jih je priganjal, »samo še danes zastoj!«

»Bojim se,« mu je šepnila Nežka skoraj v uho, ko jo je pograbil pod pazduho in jo zleknil med verige, toda vrtljak se je že premaknil, kakor bi se odpravil na dolgo, dolgo, neskončno potovanje. Nebo se je zavrtelo, se spremenilo v eno samo širjavo, polja so se nagnila in se prekucnila, temne, puščobne domačije so zdvijale naokoli in se spremenile v utripajočo mavrico. Vrišč in kikot otrok je prihajal izdaljave kakor odmev iz nekega pastirskega otroštva.

Veseli klovni Kobza je vrtel vrtljak do slednje kaplje bencina.

Ko se je Nežka naslednji dan vračala iz mlekarne, je znao poleglega koruzička iznenada hopsnila velikanska klovnova glava. Niti trenila ni, kajti sprva je celo pomislila, da se ji je vse to samo zazdelo, toda potem je rdeča čepica sfrlela v zrak in Kobza si je snel mahedravo papirnato masko. »Želel sem te prestrašiti — se je zarežal,« zdaj pa mi je všeč, da te ni strah, kajti lahko bi se polulala.« Nežka je le zamahnila s kanglo in stopila naprej — pravzaprav še zmeraj ni razumela tega ne navadnega srečanja. »Ej, ej, ne bodi no zdaj huda,« je pricapljal za njo in si otepal rokav, »Saj nisem,« je šepnila. Potem sta nekaj časa hodila molče. Fant je zmečkal čepico in si jo zatlačil v hlačni žep, nato pa še masko. Nežka ga je skrivaj pogledovala od strani: bil je le za prst, dva višji od nje, sicer pa sloke, tankoude postavbe, da so mu široke hlače, ki jih je imel le malce čez kolena, skoraj smešno opletele.

»Rakce sem šel nabrat,« je rekel tiho, »pa me je nekako minila volja in sem se spomnil...«

»Kako pa si vedel?« ni več vzdrla.

»O, že večkrat sem te gledal!« se je nekako sam sebi nasmehnil. »Kaj pa naj počnem drugega?«

Cirkusarji so se Nežki zmeraj zdeli kot neka odmaknjena in samoživa bitja. Kakor polži, je včasih pomišljala. Hišico privlečejo s sabo in brkljanje okoli nje je potem njihova edina skrb. Zato mu ni zamerila.

»Morebiti še precej ostanemo,« je mrmral.

»Dokler so kmetje še napoljih, v teh krajih ne bo kruha.«

»Saj, je pritrjevala,« zaradi moče se je zavleklo in zdaj je treba čimprej postoriti.«

Ko sta prišla do razpotja, mu je, ne da bi zastala, pomignila v slovo in se napotila proti domu. Kljub prvemu mraku je se bala, da bi ju kd' opazil med polji.

»Jutri te zopet počakam,« je oni zaklical za njo.

Zvečer je posedajoč pred televizorjem dolgo razmišljala o tem čudnem srečanju. Fant se ji je kljub lahjemu, skoraj dekliskemu koraku zdel nekako okoren in neogljjen: kakor bi ji vseskozi želel zaupati nekaj nadvse skrivnostnega. No, mogoče so ga poslali samo zaradi travnika, ki so ga otročaji že povsem pomendrali, ali pa si mogoče

obeta kako ljubezen za mimogrede. Kakorkoli že, Nežka ni in ni mogla odtehtati, da bi bila zadovoljna z odgovorom, a naslednji dan se je za mlekarno prav posebej urihala. Sedela je pred ogledalom in je hotela biti lepša, kot kadar koli, pa četudi ga ne bo... A opazila ga je, še preden je Verica odvihrala izza jelševja: njegova pisana srajca se je skrila v temni, da so ga bile same hlače. Strmeč v potko pred sabo, kakor da ga ne vidi, je pospešila korak.

»Juhejsasa!« se je zarežal že od daleč. Nato je dvakrat, trikrat poskočil in se premetnil v zrak. »Novo kriče imaš — in to gotovo nekaj pomeni.«

»Nežka je zardeja in odmahnila.

»Pomeni, pomeni,« se mu je še kar naprej smejala. »Če ljudje pridejo na predstavo v večernih oblekah, je to dober znak.«

»Čemu bi bil to dober znak?« je ugovarjala.

»Tako pravi oče Valent, je odsekal. »Ti pa si zdaj srčna, da sem te razkrinkal, in me boš nadla.«

»Prav nič me nisi razkrinkal — pa tudi jezna nisem...« je pridala. S kakih dveh, treh korakov si ga je dodobra ogledala in ugotovila, da se je čez noč spremenil v skrbno obritega mladega možakarja. »Pri vas, cirkusarjih, človek nikoli ne more ugotoviti starosti,« mu je nato priznala.

»Ko pa tudi sami ne vemo zanjo,« je rekel, tokrat nekoliko tišje.

Nezaupljivo ga je premerila.

»Jaz na primer ne vem, kdaj sem rojen. Našli so me zavitega v odedo — pred vrati, na cesti, na smetišču — kaj vem?«

»Potem veš vsaj približno...«

»No, potlej pa me niso našli, kar bil sem tam v tistem domu. Od zmeraj.«

»Najdenček torej!« se je naposled zdrznila.

»Včasih sem mislil, da je to žaljivka,« se je opravičujoče nasmehnil.

»Neeee!« je pomislila, »ampak, take usode me zmeraj pretresejo...«

»Jaz pa ne prenesem sočutja!« je odsekal.

»Dvoje rok imam, kakor ti, in z njimi lahko storim kar hočem... Ampak, čemu bi sploh kaj počel? Mmmm, no, pobažem te lahko, ampak to je potem že druga zgodba...«

»Jaz pa ti lahko prilepim klofuto,« je rekla, čeprav ni bila povsem prepričana.

»Huh!« je poskočil. »Dobro, da vem... Ampak, kaj misliš, koliko klofut mi je že prislil moj ubogi Jopi, pa se mi še nobena ne pozna.«

»Jaz bi ti tisto lazareno,« je požugala.

»Tudi tiste so prave — kaj pa misliš? Dober klovni mora prenesti marsikaj.«

»Torej, si dober klovni?« je oponesla.

»Mmmm, prima!« se je spačil. »Prav noben klovni nisem,« je rekel nato, »vse to je ena navadna klošarija.«

In tako sta zopet prišla do razpotja.

»Torej — jutri!« je pomežiknil.

»Ampak čemu neki sploh laziš za mano?« je bleknila Nežka.

»Kaj naj drugega počnem?« je znova pomežiknil.

»Če ne uganеш iz prve, tudi iz tretje ne boš,« je nato zaklical za njo.

Nežka je še zmeraj le s strahom pomišljala... Da jo je vse to begalo, je bilo res, da bi jo vznemirjalo, tega več ni mogla natančno razbrati. Če je ljubezen, je rekla, naj bo kakor kamenček na dlani, da mi bo na očeh in da ga otipam! Toda, ko je potem naslednji dan hotel oče odnesti v mlekarno, mu je vzela kanglo iz rok in se brez besed napotila ob potoku.

Vrajoski ženi in Nežki ni zaupa, da je zadelj travnika že nekoliko v skrbeh. Cirkusarji so namreč taborili že poldrugi teden, ledina je pod shojenim že kazala ilovnato brozgo, po vasi pa so že tako od vsega začetka marsikaj namigovali. Parkrat se je tako, navidez brez cilja, odpravil ob Lo-poču in oprezal, če morabit vseeno pospravljajo in se odpravljajo, toda ves nejevoljen je zmeraj znova ugotavljal, da so se kakor klopi zajedli med potok in goščavo, in da jim kakršnokoli popotovanje še na misel ne pride. Starec in silovata, verjetno tako ostarela ženska, sta ponavadi posedala na stopnicah in se nastavljala medtem septembru soncu, fantje so poležavali pod šotorom, ki se je nagibal, kakor bi se pogrezal. Dinga in Silvana, ki ju je spoznal tisto noč, pa ponavadi ni bilo videti. Gotovo poležavata na pogradih, je pomišljala, in se drgneta. »Jebenti tako življenje!« je kvantal v brado in se zmeraj znova spomnil, da njih prav nič ne žuli in da je le on tisti, ki ga peha smola.

Neki popoldan se je proti navadi ustavil v gostilni in naročil četrtnko. »Ho-o!« so se mu posmehnili. »Zdaj bi si vendar lahko naročil, ko si pokasiral za travnik!« Pogoitnil je in tuhtal, ali že vedo, da je dal plac za pasjo figo, ali pa ga morebiti že zmeraj glodajo iz zavisti. »Pa tudi meni bi lahko kaj primaknil,« se je oglašil stari Maks. »Zdi se mi, da si edini v vasi, ki mi še ni odplačal venca.« Vrajoskega je zbudilo, kajti nikoli v življenju ni nameraval biti skopuh. »Plačam,« je kriknil, »vsem plačam!« In je privlekel iz žepa veliko usnjeno možno ter razstavil denar po pultu. »To je moj denar!« je rekel trdo in se ozrl po obrazih, »na mojih njivah in v mojih hlevih je zrasel. Nobene cirkusarske miloščine ne potrebujem in je nikoli ne bom potreboval. Zaradi mene jih lahko še danes naženete.«

»Ti jih moraš,« so rekli, »Ti, Ferek!«

Gostišče IZLETNIK — IGNAC RAJH, Bakovec

Želi srečno in uspehov polno novo leto

vsem svojim gostom, poslovnim partnerjem in sovaščanom!
Obenem sporočamo, da bo gostišče v ponedeljek, 30., in torek, 31. decembra, odprto do 19. ure. V sredo, 1., in četrtek, 2. januarja, 1986 pa bo gostišče zaprto.

Ljubljanska banka
Pomurska banka

SREČNO 1986!

VSEBINA 17. številke DELEGATSKEGA VESTNIKA

PREGLED EVIDENTIRANIH MOŽNIH KANDIDATOV

OBČINSKA KONFERENCA SZDL MURSKA SOBOTA PREGLED EVIDENTIRANIH MOŽNIH KANDIDATOV ZA ODGOVORNE DELEGATSKE DOLŽNOSTI V SKUPŠČINI OBČINE IN SKUPŠČINAH SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI V OBČINI MURSKA SOBOTA

PREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINE

Geza BAČIČ, Emerik BENKO, Irma BENKO, Milan BRATKOVIČ, Peter BRUNEC, Štefan DRAVEC, Stanko ERJAVEC, Andrej GERENČER, Boris GOLJEVŠEK, Gusti GROF, Štefan HAJDINJAK, Karel KARBA, Franc KOLARIČ, Ivanka KOREN, Jože KOVAČ, Janez KUČAN, Božo KUCHARIČ, Štefan OŠLAJ, Ladislav PENTEK, Edo PERHAVEC, Janez PORŠ, Karel SUKIC, Alojz ŠELA, Franc VRATARIČ, Martin VINČEC.

PODPREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINE

Štefan ANTOLIN, Irma BENKO, Štefan DRAVEC, Geza DŽUBAN, Danica FLISAR, Anica GREGORC-KASTELIČ, Evgen HORVAT, Marija HORVAT, Karel KARBA, Janez KOVAČ, Jože KOVAČ, Janez KUČAN, Božo KUCHARIČ, Ivan OBAL, Štefan OŠLAJ, Ivo OREŠNIK, Karel PEČEK, Edo PERHAVEC, Silvo PODLESEK, Ivan RITONJA, Ivan ROTDAJČ, Jože TIVADAR, Franc VRATARIČ, Martin VINČEC.

PREDSEDNIK ZBORA ZDRUŽENEGA DELA

Zdenka FARKAŠ, Ignac GERIC, Štefan GRUŠKOVNJAK, Štefan HAJDINJAK, Evgen HORVAT, Nada ISMAJLOVIČ, Ernest KEREK, Ervin KERČMAR, Janez KUČAN, Božo KUCHARIČ, Milan MOREC, Viljem ORTAR, Štefan OŠLAJ, Karel PEČEK, Edo PERHAVEC, Bojan PEVEC, Štefan PINTARIČ, Martin PUHAN, Cvetka ROGAN, Jože REČEK, Drago RUŽIČ, Stanko SRAKA, Karel SUKIC, Terezija ŠERUGA, Janez ŠTOLJ, Jože TOMEČ, Štefan VITEZ, Jože YOURI, Franc VRATARIČ, Emil ZELKO.

PREDSEDNIK ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Štefan ANTOLIN, Peter BRUNEC, Geza KARDOŠ, Jože KOLARIČ, Alojz KOZAR, Martin KUZMA, Franc LAZAR, Franc PERTOCI, Martin PUHAN, Janez SEVER, Alojz SMODIŠ, Ludvik TEMLIN, Štefan TITAN.

PREDSEDNIK DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA

Bela BANFI, Nikola BELAMARIČ, Irma BENKO, Štefan ČAHUK, Silva ČENAR, Štefan ČERPNIJAK, Karolina DRAVEC, Stanko ERJAVEC, Anica KARBA, Vlado KEREK, Jože KOUTER, Ivo OREŠNIK, Štefan PINTARIČ, Andrej ROŠKER, Marica ŠIKER, Branko ŽUNEC.

SEKRETAR SKUPŠČINE OBČINE

Martin VINČEC

DELEGATI DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA

Aleksander ABRAHAM, Štefan ANTOLIN, Geza BAČIČ, Mira BANKO, Nikola BELAMARIČ, Janko BEZJAK, Erna BRUMEN, Peter BRUNEC, Viktor CAR, Rudi CIPOT, Štefan ČAHUK, Silva ČENAR, Jože ČERPNIJAK, Danica ČINC, Franc DERVARIČ, Dušan DEVETAK, Drago DOMJAN, Karolina DRAVEC, Stanko ERJAVEC, Franc FARIČ, Geza FARKAŠ, Irena FERENC, Biserka FLEGAR, Miran FLEGAR, Drago FORJAN, Milan FUJS, Martin GJEREK, Boris GOLJEVŠEK, Marjana GORENŠEK, Milan GRAH, Gusti GROF, Janko HAKL, Borivoj HORVAT, Zdravko HORVAT, Andrej JANC, Anica KARBA, Ivan KAROLI, Aleksander KERČMAR, Stanko KERČMAR, Ernest KEREK, Zina KEREK, Jože KOLARIČ, Avgust KOREN, Ivanka KOREN, Evgen KOŠA, Jože KOUTER, Kamila KOZEL, Janez KUČAN, Božo KUCHARIČ, Tanja LUTAR, Zlata MAGAŠI, Ivan MARIČ, Marija MATJAŠEC, Marija MATKO, Branko MERNIK, Henrik MEŽAN, Mira MILOŠEVIČ, Nadja MILOŠEVIČ, Bojan NOVAK, Ivo OREŠNIK, Štefan OŠLAJ, Bernarda PEČEK, Ladislav PENTEK, Edo PERHAVEC, Ferdo PIHLER, Vlado PLANTARIČ, Jože POJBIČ, Slavko POLANIČ, Pavel PONGRAC, Anton PRAČEK, Rudi PUCKO, Štefan PUHAN, Kornel PUSTAL, Ivan SMODIŠ, Štefan SOČIČ, Evgen SOLAR, Jože SRAKA, Janez SREŠ, Karel SUKIC, Štefan ŠABJAN, Alojz ŠELA, Matija ŠERAK, Maja ŠERUGA, Marica ŠIKER, Alojz ŠKERGET, Greta ŠKERGET, Franjo ŠONAJA, Peter

SRAJ, Ilija TORBICA, Štefan TOTH, Lojze VALENČIČ, Igor VINČEC, Katica VINČEC, Jože VILD, Dragica VLAOVIČ, Hilda VOGRINČIČ, Karel VOGRINČIČ, Ernest VOROS.

PREDSEDNIK IZVRŠNEGA SVETA

Geza BAČIČ, Milan BRATKOVIČ, Peter BRUNEC, Koloman CIGUT, Ernest EBENŠPANGER, Alojz FRAS, Andrej GERENČER, Štefan HAJDINJAK, Vlado KEREK, Jože KOVAČ, Janez KUČAN, Edo MLINARIČ, Edo PERHAVEC, Vinko PLEMENITAŠ, Slavko POLANIČ, Pavel PONGRAC, Alojz REŽONJA, Štefan REŽONJA, Dragan SALAVEC, Janez ŠTOLJ, Štefan VUČAK.

PODPREDSEDNIK IN ČLANI IZVRŠNEGA SVETA

dr. Jože BEDRNJAK, Mirko BENKO, dr. Franc BOHAR, Milan BRATKOVIČ, Erna BRUMEN, Peter BRUNEC, Janez CIMAN, Štefan ČAHUK, Štefan DRAVEC, Geza DŽUBAN, Ernest EBENŠPANGER, Milan ERJAVEC, Avgust FARKAŠ, Štefan FARTEK, Ludvik FILO, Stanislav Gaber, Andrej GERENČER, Ludvik GORČAN, Štefan Hajdinjak, Ivan HANC, Evgen HORVAT, Rudi HORVAT, Franc HUBER, Feta ISMAJLOVIČ, Vlado KEREK, Igor KLINAR, Ivanka KLOPČIČ, Jana KOLARIČ, Ivanka KOREN, Eteka KORPIČ, Karel KORPIČ, Janez KOVAČ, Božo KUCHARIČ, Stanko LEBAR, Tanja LUTAR, Marija MATJAŠEC, Aleksander MEKICAR, dr. Jože MIKLIČ, Edo MLINARIČ, Ivo OREŠNIK, Karel PEČEK, Edo PERHAVEC, Darko PEJNOVIČ, Bojan PEVEC, Ferdo PIHLER, Ervin PITZ, Vlado PLANTARIČ, Vinko PLEMENITAŠ, Silvo PODLESEK, Karel POJBIČ, Slavko POLANIČ, ŠTEFAN REŽONJA, Ivo ROTDAJČ, Zoltan SEVER, Franc SKLEDAR, Janez SREŠ, Karel SUKIC, Alojz ŠELA, Aleksander ŠIFTAR, Štefan ŠIFTAR, Jože ŠPILAK, dr. Franc ŠTIVAN, Janez ŠTOLJ, Štefan TOTH, Vlasta VEREN, Zdenka VIDOVIČ, Viktor VILD, Martin VINČEC, Franc VRATARIČ, Štefan VUČAK, Viktor ŽBUL, Bojan ŽUNIČ.

SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

Vzgoja in izobraževanje:

Olga BENKO, Zdenka BENKO, Janko BEZJAK, Peter BREZIC, Peter BRUNEC, Jadranka CASAR, Štefan ČAHUK, Silva ČENAR, Darinka DOMINKO, Avgust FARKAŠ, Marija GRUŠKOVNJAK, Šarika GUBIČ, Dragica JUTERŠNIK, Anica KARBA, Marjeta KRANJIC, Janez KERČMAR, Franc LAZAR, Franc MAGAŠI, Karel MAKOVESKI, Marija MATJAŠEC, Majda NOVAK, Ivo OREŠNIK, Viljem ORTAR, Ferdo PIHLER, Ivo PIHLER, Štefan PINTARIČ, Jože POJBIČ, Stanko POLANIČ, Martin PUHAN, Alojz RAJNAR, Alojz REŽONJA, Koloman RITUPER, Franc ROUDI, Marija SKLEDAR, Karel SUKIC, Janez ŠKERGET, Tončka TRAJBARIČ, Alojz TRATNJEK, Milan VERTOT.

Kulturna skupnost:

Milan BANIČ, Ivo BOŠNJAKOVIČ, Marjan ČENAR, Zinka FARIČ, Dušan GUTMAN, Avgust FARKAŠ, Janja FILIPAN, Jože HRADIL, Erika HRIBERŠEK, Rozalija KERČMAR, Geza KOCAN, Ivanka KOREN, Vlado KRANJIC, Tomaž KUCHAR, Feri LAINŠČAK, Angela NOVAK, Franc OBAL, Štefan PETKOVIČ, Ferdo PIHLER, Danica PLEMENITAŠ, Jože POJBIČ, Marija RITUPER, Ernest RUŽIČ, Vlado SAGADIN, Marjan SUHODOLNIK, Jože ŠABJAN, Milica ŠADL, Alfred ŠEBJANIČ, Greta ŠKERGET, Boris ŠTEFANEK, Jože VILD, Aleksander VLAJ, Milan ZRINSKI, Boris ŽALIK, Matija ŽIŽEK.

Telesno kulturna skupnost:

Boris BARAČ, Vlado BAVČAR, Vlado DAVIDOVSKI, Anica DJORDJEVIČ, Jože GAJŠEK, Marko GENDA, Karel GLAŽAR, Ludvik JANŽA, Stanko KERČMAR, Igor KLINAR, Angela KOLAR, Milojka KOLAR, Drago KOMANIČ, Janez KOVAČ, Jože KOVAČ, Anton KRANJIC, Željko KRANJIC, Aleksander KRPIČ, Dušan KUŠTOR, Filip MATKO, Branko MILEK, Ivan OBAL, Andrej PERHAVEC, Alojz PERŠ, Ferdo PIHLER, Vlado PLANTARIČ, Anton PRAČEK, Alojz REŽONJA, Janko ROŽMAN, Vlado SEVER, Pavel ŠABJAN, Franc ŠERUGA, Aleksander ŠIFTAR, Aleksander ŠMIDLEHNER, Jože SOMEN, Janez ŠTAJER, Herman ŠTICL, Jože TOMEČ, Mirko UNGER, Jože VILD, Štefan VUČAK, Ludvik ZRIM, Marjan ŽEKŠ.

Raziskovalna skupnost:

Ignac ČEH, Silvo DOMJAN, Milan ERJAVEC, Tugo FRAJMAN, Marjan GERENČER, Stanko GOBEC, Ludvik GORNJEC, Stanko HARI, Evgen HORVAT, Andrej JANC, Igor KLINAR, Vlado KRANJIC, Janez LANŠČEK, Lidija MATIS, Bojan PEVEC, Stanko POLANIČ, Jože PRŠA, Avgust SINIC, Aleksander ŠIFTAR, Igor VOJTIČ, Franc ŽIŽEK, Vili ŽIŽEK, Oto ŽUNEC.

Skupnost otroškega varstva:

Brigita BAVČAR, Irma BENKO, Marija CAMPLIN, Slava ČARNI, Marija DORA, Karolina DRAVEC, Avgust FARKAŠ, Stanko Farkaš, Maja FLEGAR, Anton FLEGAR, Vera FLISAR, Lidija GODEC, Marija HORVAT, Anica KARBA, Ema KELHAR, Anka KERČMAR, Marija KERČMAR, Avgust KOREN, Marija MATJAŠEC, dr. Jože MIKLIČ, Milena OBAL, Milena POČIČ, Lidija SEREC-SEKOLOVNIK, Matija SOBOČAN, Stanko SRAKA, Kristina ŠOŠ-TRAJBARIČ, Mira SOMEN, Rozalija TIVADAR, Olga VARGA, Marija VILD, Dragica VLAOVIČ.

SIS za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti:

Rozalija KERČMAR, Štefan MOLNAR, Ela PIVAR.

Zdravstvena skupnost:

Milan BANIČ, dr. Jože BEDRNJAK, Erna BRUMEN, Peter BRUNEC, dr. Anton CAMPLIN, Štefan ČAHUK, Marija DOŠEN, Stanko ERJAVEC, Lidija FLISAR, Ignac GERIC, Ludvik GUMILAR, Nada ISMAJLOVIČ, Ivan IVANIČ, Karel KARBA, Aleksander KERČMAR, dr. Alenka KOCJANČIČ, Jana KOVAČ, Janez KOVAČ, Marija KOVAČ, Janez KUČAN, Mirko KUCHAR, Evgen KUZMA, Ludvik MARKOVIČ, Branko MIHOLIČ, dr. Jože MIKLIČ, Anton OMAR, Vinko PLEMENITAŠ, Stanislav POLANIČ, Avgust SINIC, Karel SUKIC, Katica VINČEC, Jože ZADRAVEC.

Skupnost socialnega skrbitstva:

Milan BANIČ, Helena BAVČAR, Angela BENKO, Anica BENKOVIČ, Radomira BOŠNJAKOVIČ, Silva ČENAR, Marija DORA, Irena FERENC, Šarika FICKO, Breda GERENČER, Marjeta GORJAN, Evgen HORVAT, Franc HUBER, Marija KERČMAR, Avgust KOREN, Dušan MARENČE, Marija MATJAŠEC, Marija MATKO, Franc OŠLAJ, Alenka PERHAVEC, Štefan PETKOVIČ, Vida PIRLING, Nada PITZ, Koloman PODLESEK, Janez SREŠ, Terezija STRUPI, Marica ŠIKER, Cvetka TEMLIN, Mira TOPLAK, Jože VIGALI, Katica VINČEC, Marija ZADRAVEC, Violeta ŽABOTA, Lavrenka ŽUNIČ.

Zaposlovanje:

Slavko BAKAN, Marjeta BENKO, Anica BUGAR, Silva ČENAR, Janez DANC, Maja FLEGAR, Miran FLEGAR, Teodor FRUMEN, Janez HARI, Anica KARBA, Alojz KISILAK, Ivanka KLOPČIČ, Boris KOUS, Aleksander KRPIČ, Aleksander KUČAN, Štefan KUMIN, Zlata MAGAŠI, Franc PRELEC, Janez VOTEK, Jože ZVER, Drago ŽIŽEK.

Samoupravna stanovanjska skupnost:

Ivo BOŠNJAKOVIČ, Anton FLEGAR, Biserka FLEGAR, Maja FLEGAR, Koloman FLISAR, Maksimilijan GJEREK, Ljerkica HAJDINOVIČ, Jože HERŽENJAK, Angela HORVAT, Eteka HORVAT-KORPIČ, Janez Horvat, Janez KALAMAR, Karel KARBA, Marika KERČMAR, Katarina KRANJEC, Franc MAGAŠI, Aleksander MEKICAR, Alenka PERHAVEC, Koloman RITUPER, Aleksander RUŠIČ, Karel SUKIC, Jože ŠADL, Herman ŠTICL, Marjan TINEV, Viktor VREČIČ, Marija VILD, Jože ZRIM, Evgen ŽELODEC, Drago ŽIŽEK.

Skupnost socialnega varstva:

Garbijela DORA, Janko HAKL, Evgen HORVAT, Marija HORVAT, Franc HUBER, Marija KERČMAR, Jana KOLARIČ, Ivanka KOREN, Marjeta KRAJNC, Ivan KRIŽANIČ, Jože MATJAŠEC, ŠTEFKA MILEK, Alenka PERHAVEC, Štefan SAMBT, Terezija STRUPI, Franjo ŠKARICA, Katica VINČEC, Marjeta VIRAG.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja:

Nikola BELAMARIČ, Šarika FICKO, Marija GRUŠKOVNJAK, Geza KARDOŠ, Anton KIKEC, Ivanka KLOPČIČ, Kamila KOZEL, Evgen KUZMA, Franc KUZMIČ, Angela MATAI, Koloman PODLESEK, Jožica ROJKO, Štefan SAMBT, Štefan SREŠ.

gorenjevarstroj

Ob 27. decembru, **DNEVU VARSTROJA**,

čestitamo

vsem članom kolektiva in poslovnim partnerjem
in želimo srečno novo leto

Samoupravni organi
in družbenopolitične organizacije

gorenjevarstroj

SMRT NAŠIH ZDOMCEV

ZA GRADNJO KIRURGIJE

Vračanje občanov, ki so na začasnem delu v tujini, je v tem zimskem času dokaj težavno. Megla in poledica zahtevata kar najbolj previdno vožnjo. Upravo za notranje zadeve je naše veleposlaništvo v Avstriji obvestilo, da so se 21. decembra blizu Lizena v prometni nezgodi smrtno ponesrečili Štefan Jerebic, njegova žena Elizabeta in sin Robert iz Rakičana. Otroka Sandra in Štefan sta se telesno poškodovala in ostala na zdravljenju v Avstriji.

18. decembra ob 9.00 se je Ivi-

ca Puhan iz Bogojine s kolesom peljala iz M. Sobote proti Črnelavcem. Pri živinorejski postaji jo je začel z osebnim avtomobilom pravilno prehitovati Ludvik Titan iz Črnelavcev. Med prehitovanjem je kolesarka zavila na sredo cestišča. V trčenju se je kolesarka telesno poškodovala.

18. decembra ob 20.25 je Jože Herlah iz Črnove (Titovo Velenje) parkiral tovorni avtomobil s priklopnikom pred vhodna vrata tovarne Konus v Ljutomeru. Po Razlagovi ulici je pripeljal z osebnim avtomobilom Miroslav

Vrbnjak iz Stare ceste ter trčil v zadnji del priklopnika. Vrbnjak se je telesno poškodoval, škode pa je za 70 tisoč dinarjev.

17. decembra ob 10.00 je kolesar Štefan Horvat iz V. Polane vozil po vasi. Pri osnovni šoli je s parkirnega prostora pripeljal na cestišče voznik osebnega avtomobila Štefan Cvetko iz V. Polane. Zadel je kolesarja in ga hudo telesno poškodoval. Odredili so strokovni pregled o vinjenosti.

17. decembra ob 17.40 je voznik osebnega avtomobila Drago Flinčec iz Razkrižja izven naselja na regionalni cesti v Veščici zaradi neprimerne hitrosti iz tesnega prehitevanja zadel kolesarja Jožeta Šajnoviča iz Veščice, ki se je pravilno peljal v isto smer. Voznik je padel po cestišču in na kraju nesreče umrl.

19. decembra ob 13.05 je kolesarka Terezija Benkič iz M. Sobote peljala po prednostni cesti s Tišine proti Rakičanu. Ko se je pripeljala do križišča Cankarjeve in Gregoričeve ulice, je voznik tovornega avtomobila Marjan Zver s Petanjec zadel kolesarko in jo hudo telesno poškodoval.

19. decembra je voznik tovornega avtomobila s priklopnikom Luka Novakovič iz Lparja (BiH) vozil iz Čakovca proti M. Soboti. Ko je pripeljal do križišča za Lendavo, je zaradi megle prepozno opazil pred seboj osebni avtomobil. Zavil je na rob cestišča, ki se je vdrla in potegnito tovornjak v jarek. Škode je za 80 tisoč dinarjev.

22. decembra ob 22.25 se je na magistralni cesti v naselju Petanjci zgodila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Igor Saš iz ZRN je vozil iz Radenec proti M. Soboti. Ko je pripeljal na Petanjce, zaradi prevelike hitrosti ni mogel zvožiti ovinka. Zadel se je v ograjo. Škoda znaša 625 tisoč dinarjev.

22. decembra ob 22.05 je voznica osebnega avtomobila Dragica Nemeč iz Kupšinec vozila iz Radenec proti M. Soboti. Zaradi velike hitrosti ni mogla zvožiti ovinka in zaletela se je v betonsko ograjo na Tišini. Telesno se je poškodovala, škode pa je za 100 tisoč din. 22. decembra ob 4.00 je med vožnjo po lokalni cesti v neposredni bližini Benice zagorelo v osebnem avtomobilu Marjana Medveda iz Celine (Čakovec). Avtomobil je zgorel v celoti, škoda se ceni na 800 tisoč dinarjev.

STRELJANJE V DISCO KLUBU

21. decembra v večernih urah je Ignac Zver iz Kranja s sovaščani iz Črenšovca prišel v gostilno Brko v Črenšovcih. Družba je popila nekaj pijače in zavila v kletne prostore, kjer je disco klub. Pri vstopu je Zeljko Dobruc zahteval, da plačajo vstopnino.

Tega niso hoteli storiti in nastal je spor med Zverom in Dobrucem. Po kratkem pretepu, ko je Dobruc opozoril družbo, naj ne prihaja v gostilno, so se le ti napotili v gostilno Jaklin. Čez nekaj časa so se na nagovarjanje Zvera vrnili v disco klub in hoteli vzeti Dobrucu pištolo. Dobruc jih je spet opozoril, naj zapustijo gostilno in ustrelil v zrak. To je Zvera razjezilo, planil je na Dobruca, ta pa je ponovno ustrelil, tokrat Zvera v trebuh. Le-tega so prepeljali v bolnišnico. Zoper Dobruca bo vložena kazenska ovadba.

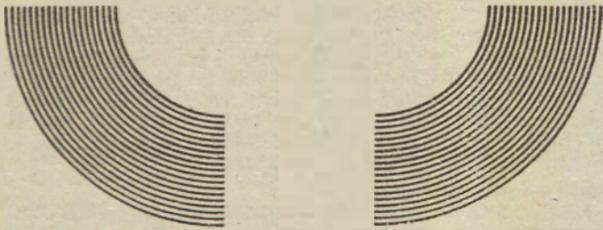
PRETEP BRATOV

21. decembra je bil pri pretepu hudo poškodovan Franc Hajdinjak iz G. Radgone. Franc je bil pri svojem bratu Leopoldu v Radmoščih. Zaradi vinjenosti sta se na dvorišču sporekla in stegla. Leopold je z motiko udaril brata Franca po glavi ter ga hudo telesno poškodoval.

Radenska ♥♥♥ Radenci

vabi v

NARODNO RESTAVRACIJO PARK

Obiščite narodno restavracijo Park v Radencih. V prelepem domačem okolju vam bodo postregli z jedmi, ki so jih pripravljale že naše babice.

Vljudno Vabljeni

Radenska ♥♥♥ Radenci

Na zdravje z Avio v Jugoslaviji!

Nenavadna zdravica, boste rekli. Pa niti ne. Gre za zdravico z vinom AVIO, ki ga Slovini že pet let izvažajo v Ameriko. In to nadvse uspešno. Slovini smo ponosni na to.

Najbrž je res prijetno videti naše vino skupaj s francoskimi, italijanskimi ali pa recimo španskimi vini nekje na policah ameriških trgovin. Uspeli v taki konkurenci pa niso malenkost. Laški rizling, Traminec, Rose, Cabernet-sauvignon.

To so sortna vina iz družine AVIO. Imena, ki sama govorijo. Govorijo o geografskem poreklu, izbornem okusu in strokovnem nadzoru nad kvaliteto.

In zakaj takšna zdravica? Zato, ker homo odsej ta vina lahko pili tudi pri nas. Priložnost torej, da postrežemo doma s sortnimi vini AVIO, ki jih pijejo tudi Američani.

AVIO - znamka vin z geografskim poreklom in izvozno kvaliteto.

SLOVIN - SLOVENIJA INO LJUBLJANA

sto cvetja na grob pok. Tereziji Sočič — 3.000,00 din; Družini Zrinski—Glavač Puconci (namesto cvetja na grob pok. Tereziji Sočič) — 2.000,00 din; Viktor Vljaj, Predanovci 21 (namesto cvetja na grob pok. Tereziji Sočič) — 2.000,00 din; Družina Antalič, Markišavci 12 (namesto cvetja na grob Tereziji Poredoš) — 3.000,00 din; Marica Gašperšič, Ptuj (namesto cvetja na grob pok. Tereziji Sočič) — 2.000,00 din; ABC Pomurka, tozđ Klavnica — vzdrževanje M. Sobota (namesto venca na grob pok. brata sodelavca Martina Kranjca, Polana) — 5.600,00 din; INA-NAFTA Lendava, Nabavni oddelek — komerciala (namesto venca na grob pok. materi sodelavca Slavka Krpana iz D. Lakoša) — 5.750,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za pok. Marijo Mataj, M. Sobota) — 1.000,00 din; OOSZ Mlinopek M. Sobota (namesto venca na grob pok. očetu Stanka Flisarja) — 3.000,00 din; OOS Tovarna mlečnega prahu M. Sobota (namesto venca očetu Marije Gomboc, Gradišče) — 4.000,00 din; Družina Janka Soviča, Šalinci (namesto cvetja pok. Alojziji Podgorelec, Šalinci) — 3.000,00 din; Delavci tozđa Prašičereja Ižakovci (namesto venca pok. očetu sodelavke Roze Kovač) — 3.000,00 din; Zavod za časopisno in radijsko dejavnost M. Sobota (namesto venca za pok. tasta Helene Hašaj iz Gradišča) — 2.000,00 din; Jože Podlesek, M. Sobota B. Ziherta 25 (namesto venca na grob pok. Štefana Vljaja, M. Sobota) — 2.000,00 din; Družina Varga, Lendava, Kidričeva 14 (namesto cvetja pok. Ignacu Kolenku iz Črenšovca) — 2.000,00 din; Konferenca sindikata Pomurski tisk Murska Sobotna (namesto venca pok. materi Janeza Mataja) — 3.000,00 din; Pomurski tisk M. Sobota — sodelavci (namesto venca pok. materi Janeza Mataja) — 4.500,00 din; Društvo invalidov M. Sobota (namesto venca pok. očetu Alojzu Časarju, Rakičan, Tomšičeva 31, in Štefanu Mesariču, Lipovci 6) — 2.000,00 din; Osnovna organizacija sindikata občine M. Sobote (namesto venca pok. Karlu Mihelju, upokoj. delavcu Krajevnega urada Puconci) — 3.000,00 din; Družina Štefana Horvata, M. Sobota, Lendavska ulica (namesto cvetja na grob pok. Ludviku Vljaju, M. Sobota) — 2.000,00 din; Kristina Titan, Krog, Plečnikova 67 (namesto cvetja na grob pok. Katarini Jerebic, Melinci) — 1.500,00 din; Berta Huber, Razlagova 3, Ljutomer (namesto venca na grob pok. Minki Zacherl, Ljutomer) — 5.000,00 din; Antonija Plešovnik, M. Sobota, Cankarjeva ul. — 3.000,00 din; Jože Gobar, Gradišče 10 (namesto cvetja na grob pok. Alojza Gobarja iz Zagreba) — 800,00 din; Družini Kodila-Herman, Mor. Toplice, Kranjčeva ul. (namesto cvetja pok. Flisarjevemu očetu iz M. Črnc) — 1.000,00 din; Družina Vere Bakan, Gradišče (namesto cvetja na grob pok. Štefanu Hašaju, Gradišče) — 1.500,00 din; Družina Antonije Bakan, Gradišče (namesto cvetja na grob pok. Štefanu Hašaju, Gradišče) — 1.500,00 din; Delaci SGP Pomurje, ABCE Lipovci (namesto cvetja na grob pok. mami Janeza Špilaka) — 2.250,00 din; Delavci SGP Pomurje, ABE Lipovci (namesto cvetja na grob pok. očeta, Janeza Weindorferja) — 2.250,00 din; Družina Mirka Gumilarja, Petanjci 116 c (namesto cvetja na grob pok. Francu Gumilarju, Petanjci) — 3.000,00 din; Družina Sovja, Nemčavci (namesto cvetja na grob pok. Mariji Horvat, Nemčavci) — 1.500,00 din; Kerčmar Amalija in Janez, M. Sobota, Cankarjeva ul. 50 (namesto cvetja na grob pok. Vilme Gorčan, Martjanci) — 1.500,00 din; Marija Albert, M. Sobota, Partizanska 30 — 2.800,00 din;

Vzgojno izobraževalni zavod Lendava na mesto novoletnih voščilnic 3.000.—

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

PRISPEVEK NAKAZUJTE NA RAČUN: 51900-763-30297

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI TER ORGANIZACIJE, KI BODO NAKAZOVALI PROSTVOLJNE PRISPEVKE NAMESTO VENCEV MORAJO NA SPOROČILO O VPLAČILU POLEG NAMENA NAKAZILA NAVESTI TUDI NASLOV ŽALUJOČE DRUŽINE, KI JI BODO POSLALI SOŽALNICE.

LJUTOMER: RAZGLASITEV ŠPORTNIH IN TELESNOKULTURNIH DOSEŽKOV LETA

MANUELI RUDOLF IN BRANKU PUHARJU NASLOVA '85

Med društvi: PD; šolskimi športnimi društvi: ŠSD Cvetko Golar in sekcijami: moška članska ekipa OK (vsi Ljutomer) — Priznanja ZTKO in delavskih športnorekreacijskih iger

Pred tednom dni so strnili telesnokulturna in športna dogajanja v letu, ki se izteka. Ljutomerčani. V kinodvorani prleške metropole je občinska zveza telesnokulturnih organizacij pripravila uspelo prireditev, ki so jo ob razglasitvi športnice in športnika leta, najuspešnejšega društva, šolskega športnega društva, sekcije in podelitvi drugih priznanj popostrili z akademijo. V programu so s teledovadnimi in gimnastičnimi nastopi sodelovali najmlajši, otroci iz vrta, učenci osnovnih šol iz občine in srednješolke, svojo dejavnost pa so prikazali tudi ljutomerski judoisti in kot vrhunec tega dela programa — karateisti.

Stane Šoster, predsednik predsedstva ljutomerske ZTKO, je za tem, ko je spregovoril o razmerah v telesni kulturi v občini, kjer namenja največ pozornosti ob tekmovalnem športu množični rekreaciji, razglasil najuspešnejše posameznice in posameznike ter športne in telesnokulturne kolektive v občini.

Manuela Rudolf, 15-letna strelka (OSZ Ljutomer), je že drugič zapored postala športnica leta. Je najboljša strelka v Pomurju in tako najelitnejša tekmovalka v športu, ki se v

občini vse bolj uveljavlja. Med letošnjimi rezultati je dosegla normo za finale republiške zlate pušice, normo za naziv mojster strelca s 1. in 2. mestom na republiškem prvenstvu za MK puško v trojnem položaju. Izpolnila je tudi normo za državno prvenstvo, ki pa se ga zaradi velikih stroškov, ni udeležila.

Branko Puhar, 35-letni tekmovalnik KK Ljutomer, je novo veliko ime tega v občini uveljavljenega športa. Čeprav je v konjeništvu šele tri leta, sta letos s kobiljo Rebeko na vseh pomembnejših kasaških preizkušnjah osvajala najvišje lovorike in tudi abosolutni jugoslovanski rekord. Med številnimi zmagami je največja gotovo na spominski dirki maršala Tita pa zmagi na gostovanju po Avstriji na Dunaju in v Wildonu, prvo mesto v Münchnu na prijateljskem dvoboju med Bavarsko in Slovenijo.

Planinsko društvo Ljutomer je s čez 500 člani med najmočnejšimi v Pomurju in izjemno aktivno. Združuje 9 skupin po osnovnih šolah in delovnih organizacijah, poleg izletov pa skrbi tudi za izobraževanje članstva. ŠSD Cvetko Golar je letos dosegel vidne rezultate na tekmovalnih šol s prilagoje-

nim programom v regiji in republiki, so tudi dobitnik letošnje zlate plakete za najboljše ŠSD v Sloveniji, največ po zastugi neutrudne mentorice Zalike Lubi. Članska ekipa Odbojkarstva kluba Ljutomer dosega dobre tekmovalne rezultate v 2. moški republiški odbojkarški ligi — vzhod. Lani so bili 3., v vrhu lestvice pa so tudi letos.

Priznanja ZTKO Ljutomer pa so letos prejeli: mlada strelka, up tega športa, Darja Horvat, organizator športne rekreacije Franjo Kocmut, Rikardo Žibrat — ustanovitelj, trener, tekmovalnik in nasploh gonilna sila karate sekcije pri DTV Partizan Ljutomer in TVD Partizan Cven za uspešno delo na tem področju.

Prireditve so sklenili z razglasitvijo najuspešnejših ekip v delavskih športnorekreacijskih igrah, ki so jih tudi letos uspešno pripravili člani komisije za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu. Med ženskami so bile v skupnem seštevku najboljše Prosveta pred Tehnostrojem in SO Ljutomer, med moškimi pa tozd Proizvodnja Tehnostroj, drugo je Obrtno združenje in tretja SO Ljutomer.

V. Paveo

Prava poteza na pravem mestu

Prvo potezo in s tem otvoritev — če se izrazimo v besednjaku, značilnem za igro na 64 poljih — je skupina šahovskih zanesenjakov, zbranih pod streho športnega društva TPO Radenske potegnili moдро. Sedem uvodnih šahovskih srečanj ob koncu tedna v Radencih je odkrilo šahovskemu svetu potencialno oazo še pomembnejših dogajanj in kraljevskih igr.

Zaenkrat sicer le ožjemu krogu šahistov iz sosednje Avstrije, z Madžarske in pretežno slovenskim igralcem, pa vendarle ... Korak je storjen in ambicije pešice, da bi Radenci tako kot v turizmu našli svoje mesto v prihodnosti tudi na šahovskem zemljevidu — kot sami zatrjujejo — še zdaleč niso končane. In prav je tako! Da se turizem, še posebno takšen, kot ga ponujajo Radenci s svojim mirom, lepoto kraja in okolice ter možnostmi po aktivnem oddihu, in šah še kako dopolnjujeta, priča veliko uspešnih primerov doma in v svetu.

Gotovo bi bila velika zabloda, v šahovski igri enakovredna nekorektni žrtvi dame, pričakovati, da bodo Radenci jutri drugo Bugojno, ali Bled oziroma Portorož v letih njunega turističnega uveljavljanja v tujini tudi s šahovskimi dogajanjmi. Znano je namreč, da smo država, ki prireja največ šahovskih turnirjev na svetu. Čeprav šahovsko neuvlejavljani in pre malo znani, pa imajo Radenci vse druge prednosti, ki bi jih bilo vredno izkoristiti. Ne na vrat na nos, ampak preudarno in postopoma.

Tu pa smo že v središčnici šahovske igre. Šahisti se v njej tem bolje znajdejo, čim bolj odigravo uvodno potezo in s tem otvoritev. Šahovski aktivisti iz Radence vidijo v tej etapi povsem realno organizacijo državnega prvenstva za šahiste. Seveda pa takšna, tudi izjemno odmevna

prireditve, zahteva ob delu precej denarja. Sami ga nimajo. Kot v šahovski igri beli črna, čakajo pri tem odgovor gostinsko-turističnega domačega gospodarstva. Ne pri organizaciji, ampak predvsem pri nagradah, ki tudi v šahu v zadnjem času niso več skromne, zato pa edini način, kako pritegniti tudi tiste z najvišji-

mi naslovi. Če jim bo uspelo, ne bo šlo le za novo afirmacijo Radence kot prihodnjega šahovskega središča (sposobnega še večjih zalogajev), ampak tudi dogodek, ki bo neprecenljive vrednosti za še večji razmah in kakovost te igre v celotnem Pomurju.

Vlado Paveo

DELAVSKOŠPORTNE IGRE 1985

MURA TRETJIČ ZAPORED NAJBOLJŠA

V soboški občini je v DŠI v desetih disciplinah pri moških in v petih pri ženskah v letu 1985 nastopilo 43 delovnih organizacij s 1138 udeleženci. Že tretjič zapored je v ekipni konkurenci zmagala Mura — predsednik ŠD Mura Marjan Tinev je iz rok predsednika ObZS Murska Sobota Franca Dervariča dobil prehodni pokal v trajno last. Delavci Mure v posamičnih panogah niso blesteli, saj so od 15 možnih naslovov dobili le štiri, dobro pa so izkoristili število zaposlenih in bili edini, ki so tekmovali v vseh športnih panogah. Zmagovalci:

Moški: kegljanje — Delavci pri zasebnikih, mali nogomet — Slovenija ceste, namizni tenis — Mesna industrija, odbojka — Osnovnošolski vzgojno-izobraževalni zavod, rokomet — Mura, košarka — Pomurski tisk, streljanje z zračno puško, ekipno — Mura in posamično — Janez Horvat (Mura), streljanje z malokalibrsko puško, ekipno — Mesna industrija in posamično — Štefan Flisar (Mesna industrija), športni ribolov — Skupščina občine in posamično — Miro Matjašec (Skupščina občine), orientacija — Osnovnošolski vzgojno-izobraževalni zavod in šah —

Pravosodne ustanove. Ekipno: 1. Mura 217, 2. Pomurje 184, 3. Pom. tisk 149. Ženske: kegljanje — Skupščina občine, namizni tenis — Pomurje, odbojka — Mura, rokomet — Pomurski zdravstveni center, streljanje z zračno puško, ekipno — Mura in posamično — Milica Šinko (KZ Panonka) ter z malokalibrsko puško, ekipno — Mesna industrija in posamično

Nagrade in priznanja TKS Murska Sobota

Že po tradiciji Telesnokulturna skupnost občine Murska Sobota ob koncu leta podeljuje za dosežke v športu posameznikom in organizacijam nagrade in plakete — v letu 1985 so podelili tri nagrade, ki so jih dobili: Angela KOLAR (za delo v šolskem športu), Nogometni klub Mura (za 60-letno strokovno in organizacijsko delo pri razvijanju nogometa) ter Namiznoteniški klub Sobota (za 20 let uspešnega dela).

Tradicionalne plakete pa so dobili: Tiberij LEBAR (za delo v atletiki), Janez SINIC (dolgoletno organizacijsko delo v namiznem tenisu), Boris KOVAČ (za strokovno delo pri šahu), Štefan ŠEMEN (dolgoletno organizacijsko delo v judu), Bojan SKALAR (organizacijskem delu v nogometu), Planinsko društvo Matica — Murska Sobota (za 35 let razvijanja množičnosti v telesni kulturi), Strelska družina Graničar Čankova (za razvijanje strelske aktivnosti v krajevni skupnosti) in VP 4142 Murska Sobota (za izredne dosežke v telesni kulturi in vsestransko pomoč pri organizacijah večjih športnih prireditve).

ŠAH: 7. MEDNARODNI TURNIR OB KONCU TEDNA TRI SRCA

Osterman zadnji, Musil skupni zmagovalec

V soboto in nedeljo se je 24 šahistov iz Avstrije, z Madžarske in iz Jugoslavije pomerilo na 7., letošnjem zadnjem vikendskem turnirju v Radencih. Tokrat je zmagal mojster Osterman in si tako poleg dvajset tisoč dinarjev prve nagrade prislužil tudi sliko domačega akademskega slikarja Lojzeta Logarja. Pol točke za njim pa sta zaostala drugouvrščeni Avstrijec Danner in Mohr, ki je bil tretji. Med kategorijami je slavil Filovič.

Organizatorji, člani športnega društva Radenske Tovarne polnilne opreme so ob zaključku letošnjih turnirjev v Radencih tudi razglasili skupna zmagovalca v obeh kategorijah, od mojstrskih kandidatov dalje in med kategorijami. V močnejši konkurenci je skupno zbral največ točk mednarodni mojster Musil iz Maribora, v lažji pa domači provokatornik Lukič. Za najuspešnejše so prispevali praktične nagrade Avtoradgona, tozda Radgonske gorice in Mesoizdelki KK G. Radgona, Mercator Sloga in Radenska.

Rezultati: (7. turnir): 1. Osterman (7), 2. Danner (6,5), 3. Mohr (6,5), 4. Podlesnik (6,5), 5. Gerencer (Lendava, I. kat, 6).

Kat.: L. Filovič, 2. Mojk, 3. Schwarz.

Skupni izid: 1. Musil (129,5), 2. Podlesnik (113), 3. Mohr (105), 4. Supančič (97,5), 5. Črepan (93).

Kat.: 1. Lukič (28,5), 2. Gerencer (17), 3. Wilfling (15). vp

Turnir v malem nogometu

NK Slovan iz Murske Sobote organizira 4. in 5. januarja turnir v malem nogometu v dvorani CPS v Murski Soboti. Vpisnina je 3 tisoč dinarjev, v zameno pa se obetajo najboljšim lepe nagrade. Prvouvrščenemu moštvu pokal in 15 tisoč dinarjev, za 2. mesto pokal in nogometna žoga, za 3. mesto pokal in 7 kompletov telovadki in za 4. mesto pokal. Zrebanje bo jutri, v petek, ob 18. uri v TVD Partizan v M. Soboti.

KOŠARKA (8. KOLO SKL-ZENSKJE) METKA—POMURJE 51:58 (28:30)

Na čelu republiške razpredelnice

Na dokaj slabi in nezanimivi košarkarski predstavi so Pomurke premagale košarkarice Metke predvsem zaradi uspešnejših metov. Za ekipo iz Murske Sobote so bile v Celju najuspešnejše Govorčinova (31), Kardoševa (8) in Borčeva (6). Z novo zmago so košarkarice zaradi boljše razlike v koših prevzela vodstvo na lestvici z enakim številom točk kot Novo mesto. S to ekipo se bodo pomerile v naslednjem kolu doma in ta derbi jesenskega dela bo tudi odločil o prvaku in prvem delu slovenske ženske košarkarske lige.

NAMIZNI TENIS: 4. KOLO I. A MOŠKE REPUBLIŠKE LIGE

Dvojen uspeh Sobote in Radgone

4. kolo v I. A moški republiški namiznoteniški ligi je bilo začetek v polno za oba pomurska predstavnika. Igralci Sobote in Radgone so brez večjih težav opravili z ekipama Olimpija in Gorice, pri čemer so bili še posebno uspešni mladi soboški igralci, ki so nasprotnikom pustili eno samo igro.

Rezultati: Sobota—Olimpija 8:1, Sobota—Gorica 9:0; Radgona—Gorica 8:1, Radgona—Olimpija 6:3.

Po tem kolu je Sobota s šestimi zmagami in enim porazom na drugem mestu z 12 točkami, Radgona pa s štirimi zmagami in tremi porazi z 8 točkami na šestem mestu.

KEGLJANJE

Radenska uspešna tudi v drugo

Kegljalci in kegljavnice so v vseh štirih republiških ligah med tednom in konec tedna imeli 2. kolo. Moška ekipa Radenske se je po uspešnem startu že v sredo v Ljutomeru pomerila z mariborskim Konstruktorjem in zabeležila novo zmago. Rezultat: Radenska — Konstruktor 5190:5139. Kljub prepričljivemu končnemu izvidu je bil ta dvoboj negotov vse do zadnjih dveh tekmovalcev, ko sta za Radensko

zabeležila Miro Steržaj in Smodiš. Za Radensko so nastopili: Horvat 835, Drvarič 829, H. Steržaj 871, Kovačič 854, M. Steržaj 909 in Smodiš 892.

Kegljalci Radenske so po dveh kolu na 2. mestu z 4 točkami, kolikor jim ima tudi vodilna ekipa Bresta. V 3. kolu bodo v četrtek (26. t. m.) gostovali v Ljubljani pri ekipi državnih prvakov — Gradisu.

STRELSTVO:

Noršinci—Mura 1482:1455

V 4. kolu II. republiške lige vzhod v streljanju z zračno puško je bil v Murski Soboti na sporedu pomurski derbi, v katerem je ekipa Noršincev premagala Muro za 27 krogov. Posamično: Noršinci 1482 (Branko Bukovec 382, Karel Turner 370, Štefan Balaško 369 in Alenka Belšak 361 krogov) — Mura 1455 (Martin Karo 371, Vlado Horvat 370, Janez Horvat 362 in Viktor Dundek 352 krogov).

V naslednjem, 5. kolu, bo Mura v Murski Soboti gostila ekipo Uniorja iz Zreč, Noršinci pa bodo gostovali v Titovem Velenju pri ekipi Mroža — obe srečanja bosta 11. januarja.

Šport v počastitev dneva JLA

Strelski pokal Murski Soboti v Ljutomeru

Na tradicionalnem medobčinskem tekmovalju v počastitev dneva JLA je večeraj v Ljutomeru v streljanju z zračno puško dobila prehodni pokal ekipa Občinske strelske zveze Murska Sobota.

Rezultati — člani: 1. OSZ M. Sobota (Š. Balaško, J. Horvat, B. Bukovec, M. Karo) 736, 2. OSZ Ljutomer 714, 3. OSZ G. Radgona 702, 4. OSZ Lendava 700; člani posamezno: 1. Štefan Balaško 186, 2. Janez Horvat 185, 3. Branko Bukovec 183 (vsi M. Sobota); mladinci ekipno: 1. OSZ M. Sobota (A. Belšak, D. Panič, D. Šiško, A. Štefanec) 698, 2. OSZ Ljutomer 683, 3. OSZ Ormož 676, 4. OSZ Lendava 608; mladinci posamezno: 1. Davor Panič 179, 2. Alenka Belšak 178 (oba M. Sobota), 3. Izlok Kapun (Ljutomer) 178.

P. O.

in turniški Planiki v Lendavi

V Lendavi pa so med devetimi ekipami na občinski preizkušnji — prav tako v streljanju z zračno puško in v organizaciji občinske strelske zveze — slavili strelci Planike iz Turnišča s 675 krogi pred SD Štefan Kovač (Turnišče) 666 in SD Dohrovnik 656. Posamezno pa Šemovčan (Lendava) 177 pred Žalikom (Štefan Kovač) 174 in Draškovičem (Planika) 173.

ROKOBORBA: SLOVENIJA—POREČ 5:5

POL EKIPE POMURCEV

Ob dnevu naše armade so se v Poreču pomerili gostitelji in ekipa Slovenije. Razšli so se z neodločenim izidom 5:5. Kar polovico ekipe Slovenije so sestavljali soboški rokoborci: Mekicar, Bačič, Vogrinec, Vrbanič in Temlin.

Srečanje ob prazniku

Tudi ob letošnjem prazniku naše armade je bilo v Murski Soboti tradicionalno športno srečanje v kegljanju, streljanju z zračno puško in šahu. V ekipni razvrstitvi je imela med šestimi ekipami največ uspeha ekipa Občinskega štaba teritorialne obrambe iz Murske Sobote. Zmagovalci v posameznih disciplinah — streljanje: Občinski štab teritorialne obrambe, kegljanje: Zveza borcev in šah: JLA.

Ekipni vrstni red: 1. Občinski štab teritorialne obrambe, 2. Zveza rezervnih vojaških starešin, 3. Uprava za notranje zadeve (vsi po 12 točk), 4. JLA 11, 5. Zveza borcev 10, 6. Zveza socialistične mladine 5 točk.

KOMUNA Beltinci

Se priporoča s svojimi mizarškimi, keramičarskimi in keramičarskimi ter uslugami mlina.

Vsem poslovnim partnerjem, občanom in delavcem želi SREČNO 86!

Uspel smučarski tečaj

Zavod za šolstvo SR Slovenije, enota Murska Sobota, je od četrtka do sobote organiziral za učitelje telesne vzgoje na pomurskih šolah in druge pedagoške delavce, ki spoznavajo učence s smučarsko abecedo, tečaj na Rogli na zreškem Pohorju. Tečaj je zbral 31 udeležencev, ki so v 21 praktičnih in 4 teoretičnih urah pomembno obogatili svoje znanje. Bil je namreč izredno dobro strokovno pripravljen in voden, udeležencem pa je slo na roko tudi lepno vreme.

Radijski in televizijski spored od 27. decembra do 2. januarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	CETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v petek, 27. decembra (oddaja za pionirje. Kam konec tedna), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v soboto, 28. decembra (sobotna reportaža, Iz društev, Iskanje-znanje-ustvarjanje), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (Spomini živijo...), Minuta za varstvo okolja, oddaja za kmetovalce, Dedek Mraz na obisku, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 30. decembra (šport), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v torek, 31. decembra — informativni del in reklame, 17.00 — Slovo od starega 1985. leta, 18.00 — Srečno novo leto vam želijo..., 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 11.00 — Novoletni spored v madžarskem jeziku, 13.00 — HORUK V NOVE ČASE — novoletni spored v slovenskem jeziku, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA PRENOS OSREDNJE-GA SLOVENSKEGA SPOREDA
TV LJUBLJANA 8.45 TV v šoli: Tv koledar: Zgodba: Živimo z glasbo: Mesto: Književni tv vrtički, 10.35 TV v šoli: Maksim Gorki: risanka: Prvaki v znanju: Dimitrije Tucović: Risanka: Cetinje: Zadnje minute, 12.30 Poročila — do 12.35, 17.30 Poročila, 17.35 Pesmi in zgodbe za vas — B. Čopić: Ježeva hišica, oddaja TV Zagreb, 17.55 Sokoli: 9. del angleške lutkovne serije, 18.25 Obzornik ljubljanskega območja, 18.40 Spoznavajmo našo naravno dediščino: Pohorje, izobraževalna oddaja, 19.10 Risanka, 19.15 Cirkak, 19.24 TV in RA nočoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik 1, 19.55 Vreme, 20.05 Nastanek človeške vrste, Preživetje človeške vrste, 7., zadnji del angleške dokumentarne serije, 21.00 Ne prezrite, 21.15 J. Knittel: Via Mala, 2. del nemške nadaljevanke, 22.50 Tv dnevnik 2, 23.00 Ta Amerika, 2. del ameriškega dokumentarnega filma, LJ.	TV LJUBLJANA 8.20 Pesmi in zgodbe za vas — B. Čopić: Ježeva hišica, oddaja TV Zagreb, 8.40 Čaroděj potepuh, 8.55 Vsak petek nov začetek, 5. del nanižanke Tv Sarajevo, 9.20 Miti in legende — biblijski miti: Babilonsko suženjstvo in preroki, nanižanka Tv Beograd, 9.35 Zapisi za mlade: Ubal Vrabec, 9.55 L. Suhodolčan: Naočnik in Očalnik — Skozigled, 9. del nadaljevanke, 10.25 Šepec širnega sveta: Gorčica, ponovitev 3. dela angleškega izobraževalnega niza, 10.50 Nastanek človeške vrste: Preživetje človeške vrste, ponovitev 7., zadnjega dela angleške dokumentarne serije, 11.40 Spoznano-neznano: Znanstvene tovarne, ponovitev, 12.20 Poročila — do 12.25, 17.00 Poročila, 17.05 Pessi in iluzija (delovni naslov), finski mladinski film, 18.25 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije: Mestni muzej Ljubljana, 19.10 Risanka, 19.15 Cirkak, 19.24 TV in RA nočoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Vreme, 20.00 Nočoj iz Canarjevega doma: Big band RTV Ljubljana, prenos prireditve, 21.05 Zrcalo tedna, 21.30 Zabava, ameriški film, 23.05 Poročila.	TV LJUBLJANA 8.45 Poročila, 8.50 Otroška matineja, 11.30 625, oddaja za stik z gledalci, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila (do 13.05) 13.55 Prislubnimu tišini, oddaja za slušno prizadete, 14.45 J. Knittel: Via mala, ponovitev 1. dela nemške nadaljevanke, 16.20 Poročila, 16.25 Srečala se bova zvečer, jugoslovanski film (čb), 17.45 Tv kviz — 7. oddaja, 18.45 Prišel v goste zimski čas — kaj nam nosi Dedek mraz?, 20.05 J. C. Grumberg: TEREZA Humbert, 2. del francoske nadaljevanke, 21.15 Aktualno, 21.45 Formula 1, zabavnoglasbena oddaja TV Beograd, 22.30 Tv dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Beograjski Tv program, 18.55 Premor, 19.00 Indirekt, oddaja o športu, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Znanost, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Propagandna oddaja, 21.10 Dinastija, 79. del ameriške nadaljevanke	TV LJUBLJANA 9.45 Dopoldanski spored za otroke, 12.55 Oberstdorf: Svetovni pokal v smučarskih skokih prenos (do 15.15/30), 16.25 Poročila, 16.35 Svetovni pokal v smučarskih skokih, posnetek iz Oberstdorfa, 17.35 Spored za otroke, 18.25 Podravske obzornik, 18.45 Prišel v goste zimski čas — kaj nam nosi Dedek mraz?, 20.05 J. C. Grumberg: TEREZA Humbert, 2. del francoske nadaljevanke, 21.15 Aktualno, 21.45 Formula 1, zabavnoglasbena oddaja TV Beograd, 22.30 Tv dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Beograjski Tv program, 18.55 Premor, 19.00 Indirekt, oddaja o športu, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Znanost, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Propagandna oddaja, 21.10 Dinastija, 79. del ameriške nadaljevanke	TV LJUBLJANA 10.00 Dopoldanski spored za otroke, 14.05 Poročila, 14.10 Spored za otroke, 15.10 Otroški spored vseh tv studiov, 17.10 Divje živali na cestah, ameriški mladinski film, 20.05 Periskop, 20.30 Gostilna Košnik, 22.00 Pop(ek) moje dežele, 22.30 »Lojtrca domačih«, 23.20 V plesnem ritmu — Big band Rtv Ljubljana, 23.55 Z Avseniki v Novo leto, 00.50 Ubijalske ribe, italijansko-brazilske ribe, italijansko-brazilske ribe, 02.25 Novo leto skoraj za... »Witz«, silvestrski spored Tv Koper (do 03.40). Oddajniki II. TV mreže: 14.30 J. Strauss: Netopir, opereta, 17.30 Beograjski Tv program, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Tv nočoj, 20.05 Agropop show, 20.55 Princ in igralka, angleški film, 22.50 Na gori daj-dam, kabaret 23.45 Peter's pop show, 01.15 Iz silvestrskega sporeda JRT 2.	TV LJUBLJANA 8.20 Poročila, 8.25 Novoletni živ žav, 9.20 Čarobna piščal, avstrijska glasbena risanka, 10.10 Boris A. Novak: Velika in mala luna, 11.05 Samson in Sally, danski risani film, 12.05 Poročila, 12.15 Dunaj: Novoletni koncert, prenos (stereo RA...) Propagandna oddaja, 13.30/45 Garmisch-Partenkirchen: Svetovni pokal v smučarskih skokih, vključitev v prenos, 15.30/45 Iz silvestrskih sporedov JRT, Iz silvestrskih sporedov Tv Ljubljana, 16.00 Videogodba, 16.25 Z Avseniki v Novo leto, 17.15 Ansambel »Heartbreakers«, nemški glasbeni film, 19.30 Tv dnevnik (tudi za JRT 2), 20.00 Eni in drugi, francoski film, 22.55 Poročila, 23. 05 Peter's pop show — stereo RA 2 Oddajniki II. TV mreže: 9.45 Igrani film — ponovitev silvestrskega, 11.55 Premor, 12.00 Silvestrski spored JRT I — ponovitev, 18.35 Krčma Jamajka, 1. del angleške nadaljevanke, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Ljubitelji narave, dokumentarna oddaja, 20.30 Velika pustolovščina filma, 22.00 2o let »Lindža«, 23.00 »Lojtrca domačih« (tudi za JRT 2).	TV LJUBLJANA 8.25 Poročila, 8.30 Živ žav: Smrci II. Risanke, 9.25 D. Dolamič: Oskar in morska deklica, priredba gledališke predstave SLG Celje, 10.10 Nora čajanka, kratki igrani film Tomaža Kralja, 10.25 Ta čudovita bitja, ameriški dokumentarni film, 12.05 Iz silvestrskih sporedov JRT I — 1. del, 15.30 Upor na ladji Bounty, ameriški film, 18.26 Pod li-poj 85, 20.00 C. p. Snow: Tuji in bratje, 10. del angleške nadaljevanke, 20.55 Iz silvestrskih sporedov JRT I — 2. del, 23.30 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 12.00 Iz silvestrskega sporeda JRT 2, 18.35 Krčma Jamajka, 2. del angleške nadaljevanke, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Ljubitelji narave, 2. del dokumentarne serije, 20.30 Dvanajst ožigosanih, ameriški film, 22.50 Show express, nemška zabavnoglasbena oddaja, 23.20 Izseljenikova izpoved — poezija (do 23.50)
TV ZAGREB 8.40 Izobraževanje, 9.10 Živimo z glasbo, 9.30 Angleščina, 10.35 Velikani svetovne književnosti, 15.55 Video strani, 17.05 Vesti, 17.10 Tv koledar, 17.20 Otroški program, 18.45 Zabavna oddaja, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vdove, 20.55 Zabava vas Oliver Dragojevič, 21.40 Dnevnik, 21.55 Kulturni mozaik.	TV ZAGREB 8.45 Izobraževanje, 8.50 Tv koledar, 9.00 Otroški program, 16.15 Čigra, narodna glasba; 17.00 Vaterpolo Jadran (Split)—Jadran (Herceg Novi), 18.00 Izbrani tenutek, 18.10 Turistični panoptikum, 19.30 Dnevnik, 20.00 Rusi prihajajo, ameriški film; 22.05 Dnevnik, 22.20 Program za konec tedna	TV ZAGREB 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko popoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Družinski magazin, 13.30 Tudi letos, 14.00 Tv plošča, 14.15 Grizly Adams, 15.05 Nedeljsko popoldne, 17.15 Tuji na vlaku (film) 18.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mah na asfaltu (drama), 21.00 Športni pregled.	TV ZAGREB 16.25 Smučarski skoki, 17.25 Poročila, 17.35 Tv koledar, 17.45 Ko strehe postanejo bele, 18.15 Družinski magazin, 18.45 Jazz na ekranu, 19.15 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mah na asfaltu (film), 21.00 Svet v letu 1985	TV ZAGREB 13.15 Tv koledar, 13.25 Poročila, 13.30 Kolibri, 13.35 Ostržek (film), 14.55 Otroški spored, 16.25 Dnevnik, 16.40 Znosna neumica (film), 18.30 Zabava vas Bajaga, 19.05 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Novoletni spored (glasba, filmi...) — do 4.55	TV ZAGREB 9.50 Poročila, 9.55 Film, 11.55 Dnevnik, 12.15 Novoletni koncert Dunajskih filharmonikov, 13.30 Smučarski skoki, 15.00 Klovni (film) 16.30 Mladinski mirodrom, 18.30 Zagrebški kabaret, 19.15 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Glasbena oddaja, 20.45 Najbolji nora dirka na svetu (film), 23.15 Potopisa,	TV ZAGREB 8.55 Poročila, 9.05 Glasba, 9.10 Radost Evrope, 10.10 Superman (film), 12.30 Otroške oddaje, 17.00 Naj te vprašam, 17.20 Moji najdražji (film), 18.30 Dokumentarni film, 19.30 Dnevnik, 20.00 Narodna glasba, 20.50 Kvizkoteka, 21.55 Glasbena oddaja, 23.35 Maestro, 0.05 Poročila
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 14.55 Počitniški spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stari, 21.20 Kako biti nesrečen?, 22.05 Srečanje z Bridesheadom, 23.50 Dvojica.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.00 Družinski spored, 13.00 Poročila, 14.00 Počitniški spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dobrodošli v klubu, 21.50 Šport, 22.25 Snidenje z Bridesheadom, 0.05 Dvojica	TV AVSTRIJA Prvi program 14.00 Otroški in mladinski spored, 18.00 Klub seniorjev, 18.45 Obrazi Evrope, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Natakari! (film), 22.00 Snidenje z Bridesheadom, 23.40 Dvojica,	TV AVSTRIJA Prvi program 13.00 Za otroke, 9.00 Stiri najst pri eni mizi, češki film, 15.40 Poročila, 15.45 Expo '85, 16.30 Testament kopanjskega age, pon. č/b Tv filma, oz. izvolite izbrati! 18.00 Glasbene razglednice, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Kristalno ogledalo je počilo, angleški film.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Risanke, 9.15 Čisto nori svet (film), 11.55 Smučanje, 14.00 Štirje mušketirji (film), 15.40 Spored za otroke in mladino, 19.00 Ironimus, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Svoječas — spomini na 30 let televizije — novoletni spored Drugi program 14.00 Netopir (opereta), 17.05 Obrazi Evrope, 17.15 Rock na skalah, 18.00 Filmi non stop: Asso, Bum bum, Victoria, Lumpacij Vagabund	TV AVSTRIJA Prvi program 14.25 Spored za otroke in mladino, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Arena senzacij, 22.15 Snidenje z Bridesheadom, 23.55 Dvojica Drugi program 9.00 Matineja, 21.15 Novoletni koncert Dunajskih filharmonikov, 13.30 Skalkalna turneja, 16.00 Trije iz bečinske črpalke, 17.30 Ironimus, 18.00 Otok zakladov, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Donavski valček, 21.15 Poročila, 22.00 Šport, 22.25 Živiti samo enkrat (film)	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 12.20 Klub seniorjev, 13.05 Poročila, 14.55 Spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Snidenje z Bridesheadom, 23.55 Dvojica Drugi program 15.00 Leonardo da Vinci (film), 16.25 Dragocenosti iz Avstrije, 16.30 Svet rastlin, 17.15 Šport, 17.30 Zakaj sem človek, 18.00 Otok zakladov, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Donava, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Šport, 22.15 Klub 2.
TV MADŽARSKA 8.30 Za otroke, 10.00 Poklicna posvetovalnica, 10.20 Ponovitve, 15.15 Šogunova zapuščina, 2. del, 16.15 Nega govora, 16.40 100 mojstrovina, 16.55 Pulzus, 18.00 Okno, notranje-politični spored, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Čirkuške zvezde, francoski film, 20.50 Panorama, zunanja politika, 22.35 Benedekov centenarij, 22.35 Tv ogledalo, 22.45 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.25 Ponovitve, 9.45 Nacionalni parki, 10.25 Burleska, 13.55 Drendaj, 14.35 Junak zgodbe, 15.15 Vikinški, 9. del, 1.55 Za najstnike, 16.45 Plesi, samba, 17.05 Človek na morju, 17.30 Japonska, 18.00 Turizem 85, 18.20 Pokrajine, mesta, ljudje, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Kramljanje, T. Vitray, 21.15 Družabni plesi, 22.15 Nora Halmer, drama, 23.55 Tv dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.30 Za otroke, 10.00 Estradni spored, 10.40 Linda, pon. 15.25 VIT — kronika, 16.25 Priporočamo naše sporede, 18.00 Delta, znanstveni poročevalec, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 Mr. Smith gre v Washington, ameriški film (J. Stewart), 22.15 Mexiko '86, razgovor z zveznim kapetanom, 22.40 Poročila.	TV MADŽARSKA 13.00 Smučanje: Oberstdorf, svetovno prvenstvo, 14.15 Tv novice, 14.20 Sherlock Holmes, Tv film, 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Zdravnik in pacient, medicinska oddaja, 15.45 Helzacomie, 16.30 Sandokan, Tv film, 17.30 Kanadska narava, dokumentarec, 18.00 Zdravnik in otrok, nasveti pediatrov — oddaja v živo, 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja, oddaja v slovensčini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Dokumentarec, 20.30 Ta nori šport, 21.00 Film: Mesec je moder — 1. del igrajo: William Holden, David Niven, režija O. Preminger, 22.00 TVD vsedanes, 22.10 Film: Mesec je moder — 2. del, 22.50 Delta, dokumentarna oddaja.	TV MADŽARSKA 14.15 Tv novice, 14.20 Sherlock Holmes, Tv film, 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Film: Mesec je moder, igrajo: William Holden, David Niven, režija O. Preminger, 16.35 Risanke, 18.30 Pacific international airport, Tv film, 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja, oddaja v slovensčini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Dokumentarec, 20.30 V precedu, Tv film, 21.40 TVD stičišče, 21.50 Novoletna oddaja.	TV MADŽARSKA 9.30 Risanke, 10.10 Nori mlin, komedija, 12.10 Novoletni koncert iz Dunaja, 15.35 Pozdrav, iz Intervizije, 16.20 Glej! 16.45 Denar naših prednikov, 17.15 Varstvo mest, 17.50 Ob prazniku Kube, 18.15 Petófi: Vaski kovač, veseli ep, 19.50 Novoletno voščilo, 20.00 Poročila, 20.05 Svet je vendar lep, amer. č/b film (J. Stewart).	TV MADŽARSKA 8.30 Za otroke, 9.20 Ponovitve, 15.55 Glasbeni film, 16.40 Šogunova zapuščina, 3. del, 17.40 Tv univerza, staroški Rim, 2. del, 18.25 Sotrpini, rehabilitacijski magazin, 18.45 Tv borza, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Sanjski bal, Tv film, 20.50 Umetnina tedna, 21.00 Ozadje vesti, notranja politika leta 1985, 22.00 Pori jazz, 22.30 Tv dnevnik.
TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Sherlock Holmes, 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Film: Sonce sije visoko, 16.40 Sandokan, (f.) 17.30 Kanadska narava, dokumentarna oddaja, 18.00 Kolesa sreče, (f.), 18.30 Pacific International Airport, (f.), 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja, oddaja v slovensčini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Odprt prostor, 20.30 Marco Visconti, tv nanižanka, 21.35 TVD- Zgodovina SS, 23.00 TVD- vsedanes, 23.10 Film: Revščina in plemenitost, igrajo: Toto, Sophia Loren, Carlo Croccolo, režija: M. Mattoli.	TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Sherlock Holmes, telefilm, 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Film: revščina in plemenitost igrajo: Toto, Sofia Loren, 16.40 Sandokan, Tv film, 18.55 Tv novice, 19.00 Rinaldo Rinaldini, Tv film, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Sobota v družini, 20.30 Operetni album, 21.30 Brandenburški koncert J. S. Bach, 22.40 TVD vsedanes, 23.10 Nibelovi nagajenci: Ernest Hemingway, 23.25 Zdravnik in pacient, medicinska oddaja.	TV KOPER 12.15 Primomercato — predstavitev in prodaja, 15.00 Velike izdaje, 16.30 Sandokan, Tv film, 17.30 Veliki greben, Tv film, 18.00 Kolesa sreče, Tv film, 18.30 Avantura rož, 19.00 Nepokorjeno mesto, Tv nanižanka, 20.30 Kitajec v Scotland Yardu, Tv film, 21.30 Nobelovi nagajenci: Ernest Hemingway, 22.00 Tator, Tv film, 23.30 Pogled na svet.	TV KOPER 13.00 Smučanje: Oberstdorf, svetovno prvenstvo, 14.15 Tv novice, 14.20 Sherlock Holmes, Tv film, 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Zdravnik in pacient, medicinska oddaja, 15.45 Helzacomie, 16.30 Sandokan, Tv film, 17.30 Kanadska narava, dokumentarec, 18.00 Zdravnik in otrok, nasveti pediatrov — oddaja v živo, 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja, oddaja v slovensčini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Dokumentarec, 20.30 Ta nori šport, 21.00 Film: Mesec je moder — 1. del igrajo: William Holden, David Niven, režija O. Preminger, 22.00 TVD vsedanes, 22.10 Film: Mesec je moder — 2. del, 22.50 Delta, dokumentarna oddaja.	TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Sherlock Holmes, Tv film, 14.45 Mala zgodovina glasbe, 15.00 Film: Mesec je moder, igrajo: William Holden, David Niven, režija O. Preminger, 16.35 Risanke, 18.30 Pacific international airport, Tv film, 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja, oddaja v slovensčini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Dokumentarec, 20.30 V precedu, Tv film, 21.40 TVD stičišče, 21.50 Novoletna oddaja.	TV KOPER 12.15 Novoletni koncert, prenos iz Dunaja, 13.30 Smučarski skoki, Garmischpartenkirchen, 15.30 Film: Ommannne zabave, 17.10 Film: Naj žive duhovi, 18.55 Tv novice, 19.00 Odprta meja, oddaja v slovensčini, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Kultura panorama, 20.30 Film: Alexander srečni človek, 22.15 TVD vsedanes, 22.25 Ta nori sport, 22.50 Alighiero Noschese, variete.	

Prodaj

TRAKTOR ZETOR 3511 S. 42 KS, s kabino, v dobrem stanju, prodam. Anton Magyar, Mahovci 14, 69253 Apače ali po telefonu: (069) 74-761. GR-315

ŽITNI KOMBAJN ZMAJ prodam. Boračeva 12, p. Radenci. GR-317

3 TRIDELNA OKNA Z ROLE-TAMI, dobro ohranjena, poceni prodam. Činč, Tropovci 19 B. GR-319

GRADBENO PARCELO prodam. Rakičan, Zvezna 15. M-5511

LADO 1600, letnik 1979, karamboliran, prodam. Ogleđ v soboto in nedeljo. Domajinci 6, p. Cankova. M-5519

VINOGRAD na Stari cesti pri Ljutomeru z nedograjeno počitniško hišico prodam. Telefon: 82-654. M-5520

PLUG, 12-colni, in molzni stroj vitreks, nov, prodam. Kobilje 47. M-5521

TRAKTOR FERGUSON 35 s kabinjo, koso, plugi in branimi ter cisterno, 2700 l, prodam. Strukovci 8. M-5522

TRAKTOR, 18 KS, prodam. Murska Sobota, Partizanska 44. M-5523

RENAULT 16 in **RENAULT 6** (eden vozen, neregistriran) ter motor za **ZASTAVO 101** in druge dele prodam. Telefon po 17. uri: 25-372. M-5524

OBRAČALNIK PANONIJA in seno prodam. Tišina 58. M-5525

LADO 1200, letnik 1976 in **MOPED AVTOMATIC 3 ML** prodam. Tropovci 51 ali telefon 76-501. M-5526

KABINO ZA TRAKTOR ZETOR 35 prodam. Ciril Čagran, Banovci 22, p. Veržej. IN-697

KONZOLNO DVIGALO VULKAN 500 prodam. Emiljan Rudolf, Radoslavci 19. IN-698

TRAKTOR IMT 539, star 3,5 leta, 600 ur, naprođaj. Ivan Balazić, Železna gora 148, 42312 Štrigova. IN-699

TRAKTOR URSUS 335 C prodam. Franc Korošak, Stara Nova vas 28, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-703

GS SPECIAL, letnik 1976, poceni prodam. Ernest Zrim, Murska Sobota, Vinča Megle 1, telefon: (069) 24 132. IN-702

ŠKODO, letnik 1972, kompletno obnovljena šasija, in razne rezervne dele prodam za 120.000 din. Franc Vrbnjak, Trnovci 28, p. Tomaž pri Ormožu. IN-701

NOVO STANOVANJSKO HIŠO V PERTOČI, primerno tudi za lokal, z 1 ha zemlje, prodam ali zamenjam za stanovanje v Murski Soboti, Ana Dick, telefon od 14. do 15. ure: (069) 48 210. M-5442

VEČJO ENODRUŽINSKO HIŠO v odličnem stanju in GOZD NA GORIČKEM ceneje prodam. Flisar, Murska Sobota, Tomšičeva 2, telefon: 22 076. M-5447

MOTOR ZA FORD CAPRI 1700 ccm prodam. Černelavci, Gederovska 30. M-5527

POČITNIŠKO HIŠICO NA VANEČI prodam ali zamenjam za parcelo, starejšo hišo v Murski Soboti ali bližnji okolici. Na 10-arski parceli že rodi razno sadje od ranih do zimskih sort. Naslov v upravi lista. M-5528

NORVEŠKE HIBRIDNE DIHURJE, mlade in stare (uvožene), ugodno prodam. Število mladicev v leglu 7-14. (ne smrdijo). Telefon (062) 631-607. Muhčič. M-5510

MOPED T 12, dobro ohranjen, prodam. Černelavci, Gorička 43. M-5529

SPAČKA z rezervnimi deli prodam. Križevci 63 v Prekmurju. M-5530

PRODAM APN 4 in PUCH PONY EKSPRES, potrebna manjša popravila, ugodno prodam. Petanjci 28. M-5531

SADOVNJAK, 30 arov, primerno za vinograd (parcela za poč. hišico), v Banfiju in pralni stroj prodam. Informacije: Beltinci, Kmečka 4. M-18

ZASTAVO 101, 1. registracija leta 1977, prodam za 150.000 din. Slavko Rugelj, Murska Sobota, Alija Kardoša 6. M-5532

TRAKTOR URSUS C 335 s kabinjo prodam. Branko Rituper, Križevci 110 v Prekmurju. M-5533

MOTOKULTIVATOR FERARRI s priklučki ugodno prodam. Prosenjakovi 77. M-5534

ZASTAVO 101, oktober 1980, 40.000 km, ugodno prodam. mlakloš Kuzmiča 7, telefon 22 507. M-1

VITRINO, nizko, prodam. Ogleđ popoldne: Šafarič, Vrtna 6. M-2

TELEVIZOR MINERUM (nemški), črno-beli, in domačo svinjsko mast prodam. Sebeborci 44. M-4

TOVORNI AVTO MERCEDES, 8 t, registriran do marca, prodam. Telefon po 15. uri: 23 164. M-6

TRAKTOR STEYR s koso in jermenico prodam. Vogrinčič, Dolnji Slaveči 80. M-7

ALUMINIJSKE KALUPE ZA IZDELAVO BETONSKIH OKEN prodam. Štefan Klar, Ivanci 66, p. Bogojina. M-8

STAREJŠO HIŠO V KRIŽEVCIH pri Ljutomeru (vodovod), njivo, 32 a, in GOZD, 17 a, ugodno prodam. Telefon: 069 82 586. M-9

DOBIMO SE V CAFE BARU

TRIJ

Lendavska 19/b,
Murska Sobota

TRAJNOGOREČO PEČ KÜPERSBUSCH, novo, in televizor ugodno prodam. Telefon: (069) 82 586. M-9 a

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, uvožen, lepo ohranjen, prodam. Ogleđ v dopoldanskem času. Vrabi, Titova 22. M-10

PRODAM GOLF, letnik 1978, in avtoradio prodam. Grad 52, p. Grad. M-11

TRAKTOR STEYR, 30 KS, prodam. Domajinci 124. M-12

TRAKTOR URSUS, 35 KS, s priklučki, prodam. Borejci 7, p. Tišina. M-13

HIŠO V BELTINCIH (KLEPEČEVA), takoj vseljivo, prodam. Informacije: Danilo Maglica, Beltinci, Mladinska 6, telefon popoldne: 71 309. M-16

STANOVANJSKO HIŠO V TOMŠIČEVEM NASELJU prodam. Informacije po 16. uri: 22 004. M-17

OPEL MANTO, letnik 1977, prodam. Cena približno 900.000. Krajcar, Kroška 6. M-20

AUDI 90, letnik 1967, prodam — tudi po delih. Bogojina 175. M-21

ZASTAVO 101, letnik 1976, v celoti ali po delih, prodam. Marija Kožuh, Stanetinci 8, p. Videm ob Ščavnici. M-23

STANOVANJSKO HIŠO — DVOJČEK v Murski Soboti, Mladinska 25, prodam. Oglasite se pri Kramar, Dolnja Bistrica 3. M-38

AKACIJEVA DRVA, 12 kub. m, suhih, prodam. Satahovi 51. M-26

TRAKTOR URSUS 355, v zelo dobrem stanju, prodam. Žižki 95 a. M-27

NOVO STANOVANJSKO HIŠO in nekaj zemlje, primerno za obrt ali turistično kmetijo, prodam. Mirko Toplak, Šalovci 195. M-28

OLTOVE PLUGE ZA TRAKTOR SLAVONAC, 12-colne, do broohranjene, prodam. Melinci 86.

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPIJEM, delavnico in 2 ha kmetijskega zemljišča ugodno prodam. Radomerščak 52. Informacije od 7. do 9. ure po telefonu: 23 866. M-33

SVEŽO SVINJSKO MAST prodam. Telefon: 76 503. M-34

STANOVANJSKO HIŠO V MURSKI SOBOTI s kleparsko-ključavničarsko delavnico (z vpeljanimi izdelki), grajeno leta 1960, prodam. Naslov v upravi lista. M-35

TRAKTORSKO KOSO DUBRAVA, nerabljeno, novo, po ugodni ceni prodam. Gergar, Kukeč 5. M-36

KLETKE ZA ZAJCE prodam. Tropovci 19 a. M-37

GOŠJE PERJE prodam. Gradišče 60. M-41

JERMENICO ZA TRAKTOR STEYR 18 prodam. Nuskova 13. M-44

ŠKODO, letnik 1973, prodam. Časar, Lukačevci 8, p. Martjanci. M-45

PEVSKO OZVOČENJE EHOLETE E 120 z odmevom in zvočnike ALSOND prodam. Zvonko Novak, Fokovci 24. M-46

PLINSKI ŠTEDILNIK Z 8 GORILNIKI, iz nerjaveče pločevine, za gostinstvo, prodam za 260.000 dinarjev. Informacije po telefonu: Lendava, (069) 75 547. M-49

DVA RABLJENA JOGIJA, barvni televizor PANORAMA in hišo z gospodarskim poslopjem v Tešanovcih prodam. Informacije po 15. uri. Murska Sobota, Trstenjakova 11. M-51

GRADBENO PARCELO Z GRADBENIM DOVOLJENJEM V TROPOVCIH prodam. Naslov v upravi lista. M-54

POHIŠTVO ZA KUHNJO, SPALNICO in dnevno sobo ter pralni stroj in hladilnik prodam. Ogleđ: Murska Sobota, Okt. revolucije 1. M-55

POGONSKO JERMENICO ZA TRAKTOR ZETOR z dolgim ohišjem prodam. Lucova 2, p. Gornji Petrovci. M-57

PRALNI STROJ, star pet let, poceni prodam. Alojz Kovač, Murska Sobota, Mojstrska 1, novi blok. M-58

Gostilna Treziška Sobočan Hotiza se zahvaljuje za obisk v letu, ki mineva, in želi prijetne praznike ter nazdravlja letu 1986!

ENOOSNO PRIKOLICO, nosilnost 3 t, prodam. Alojz Gomboc, Pertočja 39, p. Rogošovci. M-60

MLADO KRAVO s teletom prodam. Puževci 50. M-63

MANJŠO GARSONJERO UGODNO prodam. Telefon: 23 410. M-67

VABLJENI NA SILVESTROVANJE IN NOVOLETNI PLES Z ANSAMBLOM LEGIJA 31. decembra 1985 v PUCONCE in 1. januarja 1986 v SALAMENCE.

RENAULT 4 TL, letnik 1979, prodam za 350.000 din. Marjan Kocet, Janžev vrh 42, 69252 Radenci. M-24

OBVESTILO! Obveščamo javnost, da predelujemo in zamenjujemo vse vrste oljarič, luščimo bučnice in sončnice. Obratujemo vse leto. Cenjenim strankam želimo zdravo in uspehov polno NOVO LETO 1986. **OLJARNA ŠARUGA MELE** p. Radenci

GOSTINSKI LOKAL SEDMICA V SREDIŠČU LENDAVE, PARTIZANSKA 46, IN NADSTROPNO STANOVANJSKO HIŠO V SREDIŠČU LENDAVE, KIDRIČEVA 37, zaradi selitve prodam. Zanimirani se lahko ogledajo po telefonu: (069) 75 780 dopoldne in zvečer po 20. uri ali osebno v lokalu.

BUKOVA DRVA prodam. Naslov v upravi lista. M-64

LOVSKO PUŠKO »HAMERLES«, CRVENA ZASTAVA, dobro ohranjeno, prodam. Telefon: 26 263. M-70

ŠKODI 100 Š, ena registrirana do marca 1986, druga neregistrirana, ugodno prodam. Petanjci 68. M-72

MODNI ATELJE SILVA TRPLAN, MURSKA SOBOTA, Južna ulica 6.

VAM ŽELI SREČNO NOVO LETO 1986

IN SE TUDI VNAPREJ PRIPOROČA.

TELICO, visoko brejo, prodam. Rogošovci 31. M-48

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO FERROTHERM, 40.000 kalorij, radiatorje JUGOTERM 140 x 60 in 60 x 90, radiator TRIKO, 229 reber, novo, ugodno prodam. Hajdinjak, Srednja Bistrica 49 a, p. Črenšovci. M-73

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO TAM, 35.000 kalorij, ugodno prodam. Bakovci, Cvetna 10, telefon 76 071. M-74

CITROEN GS PO UGODNI CENI prodam. Informacije po 18. uri: telefon (069) 81 494. IN-704

VINOGRAD, površina 42 arev (v celoti ali delno), prodam. Naslov v upravi lista. IN-705

GRADBENO PARCELO z nekaj zemljo v Puževcih prodam. Telefon: (069) 24 381. IN-706

CB POSTAJA PRESIDENT, usmernik in anteno prodam. Jože Pap, Lendava, Županičeva 6/2. M-79

SILAŽNI KOMBAJN SIP, GRABLJALNIK-OBRAČALNIK PANONIJA in **OLTOVO SEJALNICO ZA KORUZO,** 4-vrstno, prodam. Rous, Ivanci 70, p. Bogojina. M-75

BMW 1602 in 125 PZ (po delih), menjalnik za ford, motor za škodo, nove gume 175 x 13 in 155 x 15, TAM 5000, s kesonino, 5 m, in s cerado, ter traktor IMT 577, nov, prodam. Telefon: 76 447. M-76

DVOSOBNO STANOVANJE V SREDIŠČU MURSKE SOBOTE prodam. Naslov v upravi lista. M-77

MOTOKULTIVATOR GOLDONI 140 DM SUPER SPECIAL z garancijo prodam. Čeh, Krog, Plečnikova 48. M-78

VRSTNO HIŠO, 66 m², ugodno prodam. Murska Sobota, Naselje 14. divizije 9. M-79

STAREJŠO KRAVO, dobro, prodam. žižki št. 82. M-80

RENAULT 18 TLI, prevoženih 10.000 km, prodam. Puževci 27. M-81

TRAKTOR FERGUSON 339 s kabinjo, skoraj nov, prodam. Informacije vsak dan od 12. do 16. ure: telefon (069) 73 517. M-82

RENAULT 4, letnik 1983, prodam. Šalovci 3. M-83

Ugodno prodam traktor IMT 579 DV letnik 1979. Kirbiš, Boračeva 21, Radenci.

PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE CENTRAL 20 prodam. Krog, Brodarska 13, telefon: 26 545. M-101

ENONADSTROPNO HIŠO V RADENCIH, Kapelska cesta 34, zgrajeno leta 1982, prodam. Ogleđ je možen v soboto od 12. do 16. ure. Informacije lahko dobite po telefonu: 062 304 487. M-103

MEŠANI GOZD NA GORIČKEM prodam. Naslov v upravi lista. M-105

TRAKTOR FERGUSON 558, v dobrem stanju, prodam. Trimlini 23. Le-519

OPEL KADET CUPE TIP C, letnik 1973, prodam. Dolnji Lakos 67. Le-503

ZASTAVO 750, letnik 1976, registrirano do junija 1986, zastavo 101 (po delih) in električno pečko prodam. Kobilje 69, p. Dobrovnik. M-89

PROJEKTNI BIRO VLADO GOLUBIČ, grad. inž.

PROJEKTIRA ZA VAS — VSE VRSTE STANOVANJSKIH, POSLOVNIH IN KMETIJSKIH OBJEKTOV

DELOVNI ČAS LENDAVA: Partizanska 20 a pri Ludviku Lebarju (fotokopiranje) v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure, telefon: 069 75 670.

MURSKO SREDIŠČE: Maksima Gorkega 42 — druge dneve in ure.

VINOGRAD (45 arov) s poslopjem za stiskanje grozdja in sadovnjakom prodam. Lendava, Partizanska 92. Le-507

POHIŠTVO ZA KUHNJO, BREST, in štedilnik GORENJE (2 + 2), 60 cm, oboje rabljeno samo štiri mesece (20 odst. ceneje) in dve garderobni omari (35.000 din) prodam. Ogleđ vsak dan od 18. do 20. ure. Lendava, Kranjčeva 25, telefon 75 672. LE-508

MEŠANI GOZD V STANJEVCIH prodam. Naslov v upravi lista. M-84

FERGUSON 65, nizki klirens, s koso ali brez, prodam ali zamenjam za ferguson 35. Vanča vas 46, p. Tišina. M-87

REZERVNE DELE ZA VW HROŠČ (blatniki, motor, električna), ozvočenje 2 x 150 W, drsalke in smučarske vezi TIROLYA, ugodno prodam. Telefon: 70 397. M-88

POČITNIŠKO HIŠICO V SEBEBORCIH, primerno za stanovanje, prodam. Telefon v dopoldanskem času: (069) 22 636. M-91

TELEVIZOR, črno-beli, plinski bojler in male pujske prodam. Andrejci 13. M-92

MOPED 15 SLC, dobro ohranjen, prodam. Mlinarič, Doklejševje 92. M-93

KRAVO, staro tri leta, kontrola A, visoko brejo, prodam. Lipovci 101. M-94

HIŠO V SREDIŠČU JURJA prodam. Jurij 15, p. Rogošovci. M-95

MERCEDES 200 DIESEL in večjo avtomobilsko prikolico, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-96

VEČJE STANOVANJE V MURSKI SOBOTI, 97 m², prodam. Telefon popoldne: 24 737. M-98

LOVSKE TROFEJE: dva jastrebca, sovo in kukavico, in dve gumi 3,50 x 18 ter gumo 2,50 x 18, vse za motorno kolo JAWA, ugodno prodam. Informacije po telefonu: 73 520 ali pri Francu Pelcu, Kapelska cesta 12, Radenci. M-99

ZASTAVO 750, letnik 1984, in **TELEVIZOR,** črno-beli, star dva meseca, ugodno prodam. Telefon: 24 639. M-100

ZAZIDLJIVO PARCELO, 2100 m², z vinogradom in sadovnjakom, drugo njiva, na lepi lokaciji v Očeslavcih prodam. Telefon: 062 304 636. M-OP

TRAKTOR ZETOR 4712 s kabinjo prodam. Cezanjevci 17, p. Ljutomer. IN-708

FORD ESCORT, letnik 1972, prodam. Cven 6, p. Ljutomer. IN-710

TRAKTOR PORSCHE S KOSO IN JERMENICO UGODNO prodam. Jože Bohinec, Zasadi 8, 69242 Križevci. IN-720

ZASTAVO 101, letnik 1975, prodam za 200.000 din. Telefon: 24 133. M-5499

PEČ FERROTHERM, 35.000 kalorij, z dodatnim boilerjem, novo, prodam. Noršinska 1, M. Sobota. M-5503

MERCEDES 220 D, letnik 1971, prodam. Telefon: 24 929. M-MM

3 KG DVOKOMPONENTNE KOVINSKO MODRE BARVE prodam. Telefon: 71 261. M-106

TRISOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTI, v zasebni hiši v središču mesta, primerno za poslovno dejavnost, prodam. Naslov v upravi lista. M-19

VISOKO BREJO SVINJO prodam. Heric, Gaberje 123, p. Lendava. M-16

HLADILNIK in kombinirani štedilnik, preprogo, sedušno garnituro (staro) in peči na olje prodam. Stara 1, stanovanje 8 ali telefon 21 256. M-109

TELICO, brejo šest mesecev, prodam. Bakovci, Prečna 18. M-107

LADO CARAVAN, letnik 1980, in LADO, letnik 1973, prodam. Radenci, Gubčeva 12. M-108

LOKAL V MURSKI SOBOTI ODDAM V NAJEM. MAUČEC, MURSKA SOBOTA, Lendavska 23.

TAM 130 T 10 B, letnik 1982, prevoženih 90.000 km in prikolico za taborjenje, IMV ADRIA 380 s 4 ležišči, rabljeno dve sezoni, prodam. Telefon 22 714. M-110

ŠTEDILNIK PLAMEN, nov, prodam. Gančani 142. M-111

TRAKTOR SAME Delfino 32 prodam. Melinci 121. M-113

ČISTOKRVNE NEMŠKE OVČARJE, brez rodovnika, stare osem tednov, prodam. Dolina 27, p. Puconci. M-114

Kupim

OJAČEVALEC IN ZVOČNIK ZA ORGLE kupim. Telefon popoldne: 81 717. IN-700.

FIAT 127 kupim. Lazar, Borejci 2, p. Tišina. M-19

STAREJŠO HIŠO Z NEKAJ ZEMLJE kupim. Naslov v upravi lista. M-29

Zaposlitve

NEIZKUŠENA KLAVIRIST IN BOBNAR iščeta obojavnega basista, kitarista in vokalista, v starosti do 18 let. Naslov v upravi lista. M-22

GOSTILNA TAVČAR, Cesta v Šmartno 7, Ljubljana, sprejme v službo KV KUHAJKA ALI KUHAJICO IN DEKLE ZA POMOČ V KUHNJI. Nastop službe takoj. Hrana in stanovanje v hiši. OD po dogovoru. Telefon: 061 325 626. M-MM

POŠTENO KMEČKO DEKLE, STARO NAD 20 let, z veseljem do dela v kuhinji, in samostojno natakarično sprejme v stalno zaposlitev gostilna ROŽNIK, Ljubljana, Cankarjev vrh 1. Dajemo dom in vsa oskrbo v hiši. M-90

Sobe

OPREMLJENO GARSONJERO ALI MANJŠE STANOVANJE V MURSKI SOBOTI ALI LJUTOMERU IŠČE MOŠKI. Plača vedno za tri mesece vnaprej. Ponudbe na upravo lista po DOBER IN REDEN PLAČNIK.

Razno

ZDOMCI! OTROKA SPREJMEM V VARSTVO ZA NEDOLOČEN ČAS. Naslov v upravi lista. M-5459

IZGUBILA se je psica, nemška ovčarka, črno-rjava, v okolici Spodnje Ščavnice. Na levi strani ima za gumb veliko odrgnino slihi na ime DIKA. Kdor bi kakoli vedel o njej, naj sporoči Klemenčiču, Gornja Radgona, Kerenčičeva 2, telefon 74 087. GR 323

PREKLIC! Preključem veljavnost spričeva la o zaključnem izpitu kovinar ske in avtomobanične smeri izdane na CPS Murska Sobota, Titova 5, 22. junija 1973. Franc Kerčič, Cankova 55 b. M-15

KERAMIČARSTVO JANEZ VOROS, Beltinci, Žitna 12, se s svojimi storitvami priporoča tudi v novem letu, vsem cenjenim strankam, sovaščanom in prijateljem pa želi ZDRAVO IN USPEŠNO NOVO LETO 1986. M-25

PREKLIC! PODPISANI DUŠAN SUKIČ z Grada 186 preklicujem in obžalujem vse besede ki sem jih izrekel Katarini Rac Grada 20, november 1985. M-43

FANT, star 42 let, s srednje velike mehanizirano kmetijo, zaposlati ženski, staro od 35 do 40 let, en oz. dva otroka nista ovrta. Ponudbe na upravo lista pod »DOBROSRČEN«. M-65

OTROŠKO STAJICO SEM NAŠE L OB CESTI MURSKA SOBOTA, GRADIŠČE. Lastnik jo lahko dobi pri Donši, Gradišče 45. M-69.

POPRAVEK!

Pri zbirali za pos. V ANOM ČERNELOM iz Filovce 154 je prišlo do napake in se pravilno glasi:

... govorniku KS za poslovilne besede ter kolektivom Soboti, tozđ Komunaln. MURE, tozđ Ženski plašč. ZGEP Pomurski tisk, tozđ Tiskarna in Cestnega podjetja.

Žaljujoči: žena MARJETA, hčerka Angelca z družino, sinovi Leopold, Jože in Stanko z družinami ter drugo sorodstvo

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1. Ureja uredniški odbor:

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Sabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona 74-597, dopisništvo Lendava 75-085 in dopisništvo Ljutomer 81-317. Nenaročnih rokospisov in fotografij ne vračajo. Celoletna naročnina 3.000 din, polletna 1.500 din; letna naročnina za tujino 322 ASCh, 46 DM, 24 Can. dol., 18 USA dol., 38 SFR; letna naročnina za delovne organizacije 4.000 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512. Cena posamezne številke je 60 din. Tiska ČGJ Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Prodam

OSEBNI AVTO ZNAMKE ZASTAVA POLONEZ, letnik 1981, dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Dobrovnik 266 h. M-MM
NEDOKONČANO POČITNIŠKO HIŠICO, primerno tudi za stanovanje, in VINOGRAD s 550 trsi v Stanovnem 24 (med Ormožem in Ljutomerom), ugodno prodam. Branko Puklavc, Hardek 41, 62270 Ormož, telefon: 062 701 109. M-MM
PRALNI STROJ, štedilnik (2 plin, 2 elektrika), in zastavo 101 lux, prodam. Telefon 25 417. M-116
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE UGODNO PRODAM. Naslov v upravi lista. M-117
TRAKTOR ŠTORE 404 s kabino, prednja vleka, prodam. Dobrovnik 238 — gostilna. M-120
LISTNATI MEŠANI GOZD, 50 arov, prodam. Markišavci 30, p. Murska Sobota. M-121
TOVORNI AVTO FAP 13, 9 t, prodam. Naslov v upravi lista. M-123

KABINO ZA TRAKTOR UR-SUS 355 prodam. Vaneča 56. M-124
TRAKTOR FERGUSON, 42 KS, angleški, s kabino, prodam. Ficko, Vidonci 100. M-127
TRAKTOR FIAT ŠTORE S KABINO, jermenico in čelnim nakladalцем prodam. Car, Poznanovci 23. M-129

TAM 2001, prekucnik, prodam. Gornja Bistrica 124. M-130
ZASTAVO 101 SPECIAL, oktober 1981, prodam. Špilak, Bogojina 139. M-131
ZASTAVO 101, 55 GTL, letnik 1983, prodam. Murska Sobota, Naselje Jožeta Kerenčiča 28. M-GK

ZAHVALA

V 94. letu starosti je umrla

Ivana Krem

roj. Cider
iz Šalovec

Zahvaljujemo se sorodnikom, botrini in sosedom za vso pomoč v najtežjih trenutkih, predvsem pa Barbaričevim za vsestransko pomoč.

DRUŽINA KREM
iz Šalovec

*Nemila smrt, kaj si storila,
da najdražje si nam vzela.*

V SPOMIN

23. decembra so minila tri boleča leta, odkar naju je za vedno zapustil dragi sin

Franc Šebjan

iz Šalovec

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob in prižigate sveče v njegov spomin.

GLOBOKO ŽALUJOČI: MAMA IN OČE

V SPOMIN

27. decembra mineva eno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Geza Škraban

iz Martjanec

Teško je spoznanje, da smo te izgubili, vendar boš v naših mislih ostal vedno z nami.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

8. decembra nas je v 83. letu nenadoma zapustila naša draga mama, tašča, babica in prababica

Marija Gomboši

roj. Sečko
iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in kolektivoma zobne ambulante in ZGEP Pomurski tisk M. Sobota ter vsem, ki so pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, šopke in za sv. maše. Posebna zahvala g. kaplanu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJENI

ZAHVALA

18. novembra nas je v 72. letu nepričakovano za vedno zapustil dragi mož, oče in dedek

Jožef Kerec

z Grada 41

Iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala zdravniškemu osebju internega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, ki so mu lajšali bolečine, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS za poslovilne besede pri odprtem grobu.

Žalujoci: žena Avguština, sin Jože ter hčerka Marija in Angela z družinami

V SPOMIN

20. decembra je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

Marija Kovač

iz Pečarovec

Odkar te ni več med nami, je naše življenje prazno in pusto. Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko žalost. Hvala vsem, ki se je še spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče na njenem preranem grobu.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 75. letu starosti zapustila draga mama, babica in prababica

Jožefa Brunec

roj. Činč
iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, ji darovali vence, šopke, za sv. maše in za gradnjo kirurgije ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala zdravstvenemu in strežnemu osebju ginekološkega oddelka, dr. Vojvodiču in dr. Kocjančiču za vso zdravniško pomoč med boleznijo. Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavnici Mure za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJENI

*Kje si draga mama in stara mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

17. decembra je v 82. letu starosti nepričakovano prenehalo biti plemenito srce in so se brez slovesa zatisnile oči naše drage mame, stare mame in prababice

Karoline Vouk

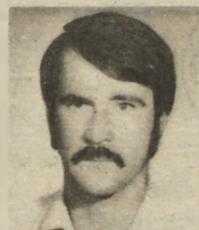
roj. Dravec
iz M. Sobote

Najtopleje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in šopke, nam izrekli sožalje ter v najtežjih trenutkih slovesa pomagali in sočustvovali z nami. Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter kolektivu MURE tozd Perilo in vsem sodelavkam.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

M. Sobota, Ljubljana, Milano, 19. decembra 1985

Žalujoci: hčerka Slavica, vnukinje Danica, Marija in Vlasta z družinami, vnuk Tonček z družino in drugo sorodstvo

*Umril je mož — ne, ni umrl,
oči le častne je zaprl,
da se po trudu in po boju
oddahne v blaženem pokoju.
Umril on ni,
med nami duh njegov živi.*

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža, sina in brata

Štefana Vrešiča

iz Dolenc

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Najprisrčnejša hvala sosedom, prijateljem, gasilcem, sodelavcem tozda ZO Tovarne oblačil in perila Mura M. Sobota ter sodelavcem DE Gornji Petrovci, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem za tolažilne besede ob njegovem preranem grobu iz gozdnogospodarskega podjetja, predstavniku KS, gasilcem, učenki OŠ Gornji Petrovci, pevcem in godbi na pihala za odpete in odigrane žalostinke.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Dolenci, 9. decembra 1985

Žalujoci: žena Sonja z Mašo, mama, sestra Anica z družino in tašča Romana

ZAHVALA
V 55. letu starosti nas je po daljši in težki bolezni zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Marija Trajber

roj. Toth
iz Motvarjevca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti.
Posebna hvala medicinskemu osebju internega oddelka v Murski Soboti in pnevmološkemu oddelku Kliničnega centra Ljubljana.
Zahvala č. g. duhovniku za pogrebni obred ter predstavniku KS za poslovilne besede ob odprtem grobu.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

*Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.*

V SPOMIN
Boleč je spomin na 21. december 1984, ko je prenehalo biti plemenito in dobro srce našega dragega moža, očeta in starega očeta

Bele Obala

iz Strukovec

Ne mine dan ne ura brez bolečine in solz. Dom, ki si ga imel tako rad, je ostal prazen, odet v žalost.
Zakaj ti kruta usoda vzame, kar si imel najraje, in te zagrne v osamljenost? Ostali so le lepi spomini. Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem grobu

Žalujoči: žena Irma, sin Štefan, sin Bela z družino ter hčerki Erika in Olgica z družinami

V SPOMIN
25. decembra je minilo boleče leto, odkar nas je zapustila naša dobra mama, tašča, babica, prababica, teta in botra

Marija Ošljaj

iz Kroga

Tiho, skromno, kot si živela, si odšla tja, kjer ni več trpljenja, ne bolečin, le mir, večni mir. Ne priključijo te nazaj ne solze ne bridka bolečina našega srca. Utihnil je tvoj mili glas, obstalo je tvoje dobro srce, ostali pa so sledovi tvojih pridnih rok in spoznanje, da se nikoli več ne boš vrnila.
Hvala vsem, ki se je še spominjate!

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je tiho, kakor je živel, za vedno zapustil

Dezider Horvat

invalidski upokojenec
iz Veščice 19

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem ter vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam na kakršen koli način pomagali, njegov grob zasuli z venci in cvetjem, nam pa izrekli sožalje.
Posebna hvala g. seniorju Novaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu in društvu upokojencev.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Veščica, 6. decembra 1985

ŽALUJOČI: VSI TVOJI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA
V 76. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, očka in dedek

Mirko Gjorek

iz Beltinec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so sočustvovali z nami, mu darovali cvetje, izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebna hvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, dr. Vladimirju Perkiču, dr. Ivu Caru za lajšanje bolečin, gasilskemu društvu iz Beltinec, vsem govornikom, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki ste ga imeli radi.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka in sina

Alojza Čička

iz Ivanec 39

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, z nami sočustvovali, mu darovali cvetje ali v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.
Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivu Solidarnosti in teti Micki.

Žalujoči: VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA
Po težki in neozdravljivi bolezni nas je 13. decembra v 59. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Irena Kovač

roj. Novak
iz Kukeča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.
Posebna zahvala dr. Kiršnerju za obiske na domu, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinske in govorniku Slavku za poslovilne besede.

Globoko žalujoči: mož Koloman, sin Jože z ženo Marto in vnuk Ervin

*Kaplja na veji človek si ti,
veter popihne pa te več ni!*

ZAHVALA
V 67. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

Ana Celec

iz Jurija

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter sočustvovali z nami.
Posebna hvala družini Gider-Ficko za nesebično pomoč v teh težkih trenutkih. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Slavku Ficku za ganljive besede ob odprtem grobu.

Jurij, 12. decembra 1985

Žalujoči: mož Franc, hčerki Irena in Marija ter sin Franc z družinami in vnukinja Jasna z možem Francem

*Čprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te čutimo mi vsi,
med nami si.*

ZAHVALA
V 76. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, tast in dedek

Ivan Čeh

iz Turnišča

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsej botrini, sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem za darovane vence in šopke, za izrečeno sožalje ter vsem, ki so darovali za sv. maše in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem in pevkom za odpete žalostinke ter govornici Mariji Gjerkeš za ganljive besede ob slovesu.

Žalujoči: hčerki Marija in Ana ter sin Jožef z družinami

*Ljubezen, delo in trpljenje,
tvoje je bilo življenje,
za teboj ostajata praznina
in velika bolečina.*

ZAHVALA
Tiho in mirno nas je v 81. letu starosti zapustila draga mama, stara mama, sestra in sorodnica

Terezija Šeruga

roj. Špilak
iz Pečarovec 102

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, znancem ter vsem, ki so ji darovali vence in cvetje, jo pospremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.
Iskrena hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter predstavnicu KS za besede slovesa.
Posebna hvala vsem dobrim sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih kakor koli pomagali. Hvala vsem, ki so našo ljubo mamo obiskovali, jo tolažili in razumeli njeno osamljenost. Prisrčna hvala sosedi Heleni, ki ji je bila vedno v pomoč.

Pečarovci, 6. decembra 1985

Žalujoči: sin Jože z Anico, vnukinji Klavdija in Adrijana iz Nemčije ter hčerka Kristina z Naskom iz Avstralije

MONOŠTER-SAKALOVCI

IGRAČE IN SLIKANICE ZA OTROKE

Ob koncu leta običajno naredimo obračun opravljenega dela in sprejmemo načrte za naprej. Na srečanju

predstavnikov Domovinske ljudske fronte Železne zupanje v Ljudski republiki Madžarski in Pomurskega

medobčinskega sveta SZDL pretekli četrtek v Monoštru, se prej pa v Szombathelyu, so ugotovili, da so program medsebojnega sodelovanja uspešno uresničili ter da na obeh straneh obstaja zanimanje za nadaljevanje in krepitev stikov ob meji. Zatem so člani obeh delegacij, ki sta jih vodila Imre Mesáros in Boris Prejac (v naši delegaciji je bil tudi sekretar sveta za mednarodne odnose pri predsedstvu RK SZDL Janez Dežman) obiskali vrtec v Sakalovcih. Tam so jim pripravili prisrčen sprejem, malčki pa so prikazali delček istega, kar so se naučili pri vajah iz slovenskega jezika. Le-te imajo dvakrat tedensko po pol ure, vodi pa jih Katarina Hirnok, ki je končala študij etnografije in slovenščine v Ljubljani. Pomurska delegacija pa je otrokom podarila precej igrac in slikanic, ki jim bodo prišle še kako prav pri njihovem delu v vrtcu. Vodja te ustanove Valerija Gredič se je zahvalila za darila in dejala, da se otroci radi učijo slovenski jezik. Tudi predsednik občinskega sveta Dolnji Senik Odon Trajber je izrazil zadovoljstvo, da je prišlo do tega obiska in na kratko vnsal razmere, kakršne imajo v občini za narodnostni program vzgojno-izobraževalnega dela. Pri tem je posebej izpostavil osnovno šolo na Gornjem Seniku, ki jo bodo dogradili in jo razvili v eno izmed osrednjih dvojezičnih osemletk v Porabju.

Po obisku vrtca v Sakalovcih sta si delegaciji ogledali še novo osnovno šolo v Monoštru, kjer so prav tako v tem šolskem letu uvedli dvojezični pouk za učence slovenske narodnosti iz Sakalovec, Slovenske vesi in Monoštra. V ta namen imajo v šolski knjižnici tudi okrog 600 slovenskih knjig.

JOŽE GRAJ

Malčki iz sakalovskega vrtca so bili zelo veseli »dedka Mrzaca«, ki jim je prinesel igrače in slikanice. (Foto: J. G.)

Kviz in literarno tekmovanje v občini Ljutomer

Poleg usposabljanja je v JLA in TO tudi kulturno in družabno življenje. Foto: S. Feuš

V okviru jubilejev — praznika republike, 40-letnice svobode in dneva JLA so na pobudo OK ZZB NOV in ZRVS v vseh OŠ Ljutomerske občine organizirali literarno tekmovanje na temo naša JLA ter kviz na temo Prlekija v NOB. Za literarno tekmovanje je prispelo 26 spisov, od katerih je posebna žirija izbrala tri najboljše. Prvo mesto je osvojil krožek OŠ Veržej, drugo OŠ I. Cankar Ljutomer, tretje mesto pa krožek OŠ Franc Belšak Bučkovi, za kar so prejeli ob prazniku JLA knjižne nagrade.

Na kvizu Prlekija v NOB po knjigi prof. Draga Novaka je so-

delovalo 7 tričlanskih ekip nižje in 7 ekip višje stopnje iz vseh osemletk Ljutomerske občine. Nanj so se pripravljali dva meseca, bil pa je 20. decembra v OŠ I. Cankar Ljutomer. V strokovni žiriji so sodelovali predstavniki OK ZZB NOV Ljutomer, muzeja NOB in aktiv zgodovinarjev. Tekmovalci obeh stopenj so dobro odgovarjali, le redko so zahtevali minuto za premislek. Doseženi uspehi so tudi odraz truda mentorjev, ki so se skupno z mladimi na kviz dobro pripravili z namenom, da naši mladi podrobno spoznajo NOB tudi v svoji pokrajini. S. Feuš

Bolj sklepčno v novo leto

Čeprav je zaposlovanje eden osrednjih problemov tudi v Pomurju, je bila letošnja zadnja seja skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje v Murski Soboti spet nesklepčna. Minulo so opravili nesklepčnosti navkljub in poskrbeli za pisna soglasja. Tokrat pa je predsednica skupščine Anica Bugar voščila le srečno, predstavnik mladine pa duhovito zaželel še bolj sklepčno novo leto.

Od 72 delegatov se jih je na torkov sklic v dvorani gasilskega doma odzvalo le 21, kar je odlično premalo za sklepčnost in obravnavo točkovno zajetnega in vsebinsko bogatega dnevnega reda 14. seje skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje. bb

SLOVESNO IN TEKMOVALNO

OB DNEVU JLA

Ob dnevu JLA, 22. decembra, so se v Pomurju zvrstile številne prireditve ter srečanja med delovnimi ljudmi, mladimi in učenci. Skoraj vsa pokrajina — Pomurje je obdano z državno mejo, ob kateri so karavle. V njih se bolj ali manj neopazno, iz meseca v mesec in iz leta v leto, menjavajo mladi fantje, vojaki Jugoslovanske ljudske armade.

22. december je njihov dan, ob tej priložnosti potekajo razna športna tekmovanja, kvizi, proslave, obiski po karavlah in osnovnih šolah. Slovesno bo tudi v vseh pomurskih občinah oziroma še bolj na vseh karavlah. Organizatorji vsega dogajanja so zveza rezervnih vojaških starešin, družbeno-

politične organizacije, štabi teritorialne obrambe in tudi osnovne ter srednje šole. V Lendavi je bila osrednja proslava v petek, 20. decembra, v telovadnici osnovne šole Drago Lugačarič, v nedeljo pa so obiskali karavle ob meji.

Tudi v Gornji Radgoni, čeprav imajo v tej občini le tri karavle, so pripravili osrednjo proslavo v petek v Radenci, že prejšnji dan (četrtek) je bilo športno srečanje med zaposlenimi iz delovnih organizacij in vojaki iz karavil, v Vidmu pa je potekal kviz.

Prav slovesno je bilo v murskosoboški občini, kjer je tudi osrednji garnizon, tam je bil v nedeljo tudi osrednji zbor, med tem ko so se na vseh karavlah, ki jih ni malo, zvrstili številni obiski. Že v četrtek je bila slovesna seja občinskega štaba teritorialne obrambe, osrednja proslava je bila v petek, v soboto pa so bila športna srečanja. Tudi mladi iz občine Ljutomer so obiskali vojake v karavli na Trdkovi, medtem ko je bila osrednja proslava v soboto v Veržaju. Že dolga leta pa organizirajo v Ljutomerski občini ob dnevu JLA obiske po osnovnih šolah. Tako so tudi letos na vseh osmih šolah gostovali letalski oficir iz Cerklj, ki je učencem govoril o možnosti izobraževanja za vojaški poklic, dva učenca srednje šole Franc Rozman iz Ljubljane, ki sta jih seznanila s programom in možnostmi šolanja, predstavnik občinske konference ZSMS, teritorialne obrambe in vojak petanjске karavle. Ob obisku so mladim pokazali tudi razne vrste orožja, ogledali so si film Kako postati oficir, na koncu pa so učenci 6., 7. in 8. razredov gostom postavljali vprašanja.

Skratka, nikjer, kjer prebivajo vojaki, v teh dneh ni bilo tako kot vsak dan — bilo je prav slovesno. b. p.

GRENKA POMISEL

Zal se je boleča rana soboške kulture, ki se že razrašča v gnojni prisadi, pojavila tudi na sijajni četrtekovi predstavitvi sodobne madžarske poezije v KC Miško Kranjec v M. Soboti, ki sta jo predstavila ljubljanski in budimpeštanski radio.

Enajst sodobnih madžarskih avtorjev t. i. srednje generacije (Istvan Csukas, Gabor Garai, Anna Kiss, Benedek Kiss, Mihály Ladányi, Ottó Orbán, János Parancs, Endre Rózsa, Attila Szepesi, Deszö Tandori, Balint Toth) so interpretirali gostje iz Budimpešte (Ferenc Bacs, Mari-anna Moor, Sandor Horvath in pevka Ildiko Vítai) z mojstri slovenske umetniške besede (Boris Juh, Mojca Ribič, Andrej Kurent). Poezija predstavljenih avtorjev ni le slika omenjene pesniške generacije, temveč modifikacija sodobne evropske miselnosti. Pesmi je prevedel Jože Olaj.

Ob tako prijetnem, umetniškem večeru, ki ga je doživelo le kak ducat gledalcev, se vsili neprijeten pomislek: ali Murska Sobotna res ne premore več obiskovalcev? Kje so bili glasni kulturni delavci? Zakaj je zatajila propaganda? Kakšne vtise odnašajo gostje? In ne nazadnje: čemu sploh ta retorična vprašanja, čemu ta prisada, ki čedalje bolj ogroža vitalne organe? Milan Vincetič

JUBILEJI

Trideset let Občinske gasilske zveze Murska Sobotna

V zadnjih treh desetletjih je gasilstvo v soboški občini doseglo velik, vsestranski napredek. K temu je gotovo veliko prispevala občinska gasilska zveza Murska Sobotna, ki združuje 130 društev. V tem času je bilo v gasilstvo vključenih 16.892 članov — od pionirjev do starejših članov, usposobljenih 1.176 nižjih častnikov, 612 častnikov in 27 višjih častnikov. Kupili so 136 novih motornih brizgal in 122 gasilskih vozil ter drugo sodobno opremo. Zgrajeni so bili številni gasilski domovi, ki niso namenjeni samo gasilcem, temveč tudi potrebam organizacij in društev v kraju. Največ gasilskih domov je bilo zgrajenih od 1956. do 1965., in sicer kar 82. Pri gradnji domov so gasilci poleg lastnih sredstev vložili tudi veliko prostovoljnega dela. Pomemben pa je delež gasilcev pri gašenju požarov, ki jih je bilo v tem obdobju 812, med njimi tudi nekaj večjih, ki so povzročili precejšnjo materialno škodo in ki kljub ogromnim naporom gasilcev za preventivno dejavnost posledice elementarnih nesreč in nosilci številnih aktivnosti in akcij, ki jih organiziramo v naši družbi. To je le nekaj utrinkov iz govora predsednika občinske gasilske zveze Murska Sobotna, Ernesta Orija, ob praznovanju 30-letnice delovanja občinske gasilske zveze Murska Sobotna.

Na slovesnosti so zaslužnim organizacijam, organom, skupnostim in posameznikom podelili priznanja. Prejeli so jih: SO Murska Sobotna, OK SZDL, OK ZKS, OS ZSS, OO ZZB, OK ZSMS Murska Sobotna, ZŠ Triglav, UNZ, OO RK, Sekretariat za LO občine Murska Sobotna, ZCRD Murska Sobotna, Dimnikar Belinci, občinske gasilske zveze Lendava, Ljutomer in Gornj Radgona, GZ Slovenije, Sekretariat za NZ Murska Sobotna, PM Murska Sobotna in VP Murska Sobotna ter posamezniki: Štefan Flisar, Emerik Hanc, Franc Kerčmar, Janez Sever, Franc Ouček, Daniel Kroslin, Jože Štesl, Viktor Pintarič, Štefan Flegar, Zoltan Čahuk, Zoltan Pondelek, Ernest Kovačec, Franc Gomboc in Karel Segeri. Žal pa se slovesnosti niso udeležili, da bi prejeli priznanja, predstavniki skupščine občine, sekretariata za notranje zadeve pri skupščini občine, UNZ, PM, OK ZKS in OS ZSS. Zares škoda, saj so prav z njimi gasilci doslej dobro sodelovali, njihovo udeležbo pa bi si tak jubilej zaslužili. Feri Maučec

Današnja številka Vestnika je izšla na 36 straneh, za prebivalce Ljutomerske občine pa je dodana referendumska priloga na štirih straneh.

(B. Peček)

Fotografija je bila posneta prejšnji petek na železniški postaji v Radenci, kjer so delavci obnavljali tere. Samo delo niti ne bi bilo toliko zanimivo, če pri njem ne bi sodelovali tudi delavci Tehnostroja iz Ljutomera. »Zakaj moram jaz, ključavničar, sedaj delati kot navaden fizični delavec,« je vprašal eden od njih. Kdo ve odgovor? (B. Peček)

novoletni popust do 15. 1. 1986 za okna in vrata inles Ribnica v vseh trgovinah z gradbenim materialom

